

SAAMUNO TAKADA KAAKU

1

Saamu 1-41

Aubarikadee

¹ Aubarikadeen gbẽ kè è gbẽ zaaano lédamma ma-
roo ũ,

è kifino zé séro,
è v̄εε k̄on gbẽ faborinoro.

² Dii doka bé è kεε,
èḡo laasuu lεεa fãantē k̄on gwãavĩo.

³ À dε lán lí kè wà pè swaa sae bà,
à lá è kori k̄uro,
èḡo né ii à gur̄o,̄a,
yã kè è ke píngi kaarana v̄i.

⁴ À dε lε k̄on gbẽ zaaanoro.

Āo dε lán ése ũkã kè ãa è séε bà.

⁵ Gbẽ zaaano é b̄o maa yãkpaεkεgur̄o zĩro,
kifino é zε gbẽ maaano saero.

⁶ Dii gbẽ maaano zé d̄o,
gbẽ zaaano zé s̄o m̄i pé kaatεnaa.

2

Kí kè Ludaa kà

¹ B̄yãnz̄in boriino e z̄oka kaazi?

À kè dia wèè lé p̄aa kpaak̄os̄o?

² Anduna k̄inano e z̄i soru kεε,
kpatablerin̄o e kaak̄ōa Diizi

kõn Kí kè à kào.

³ Aõe bee: Wà ní mòkyakoono kēkē,
wà ní bà porowa.

⁴ Dii e ní faboo,
à v̄ena musu, èe ní yáa doo.

⁵ Èe pataama kōn pofeo,
à pētē è tó v̄ia ní kū.

⁶ À bè a a Kí kà a kp̄ii Zayon musu.

⁷ Mé yā kè Dii diemee o kè à bè:
Ma Nén n ũ, gb̄aan ma n i.

⁸ N̄ wée kema, mé bori píngi kp̄amma n p̄ó ũ,
mé n gba anduna gooda siiḡoo.

⁹ Né kí blema kōn m̄ò ḡòo,
né ní wíwi lán wè oroo wí nà.

¹⁰ Kínan̄o, à lédamma kèkii ma,
anduna kpatablerin̄o, à ãnd̄o kū sa.

¹¹ À do Diizi kōn v̄iao,
à p̄onnaa keo kōn luganao.

¹² À lé pé à Néa
le à p̄oo tón f̄eazi à gaga zénlo,
zaake à p̄oo è f̄e k̄andom̄e.

Aubarikadeen gb̄e kè nàzi ũ.

3

Lézuna Ludazi ib̄een̄o yá musu (2Sa 15:13-17)

Lè kè Dauda dà gur̄oo kè à bàa lè a né Abusalomun̄e.

¹ Dii, ma w̄ederin̄oo kp̄áme fá,
gb̄e kè aõ íbete kp̄amaon̄oo pari.

² Wèe ma yã oo pari,
wèe bee Luda é ma mì síro.

³ Mpi s̄ Dii, n̄è ɔ ligamazi s̄ngbango ũ,
ma gakuin n ũ, n̄è tó ma mì ḡɔ da'ilana.

⁴ M̄è wii pé Diizi,
è wemala zaa a kúkiia kpii musu.

⁵ M̄è daε mà ii o mà vu,
zaakε Diin ma kũna ũ.

⁶ Ḡɔɔn b̄ɔɔ baaaḡɔ akurikurin̄ɔ e ma w̄εε kpa
s̄anda píngia,
m̄de m̄è v̄ia keńero.

⁷ Ñ f̄εε, Dii,
ñ ma mì sí, ma Luda,
ñ ma ib̄εεɔ sw̄an kekeε,
ñ gb̄ẽ zaaa p̄in̄ɔ swaa é'ε.

⁸ Dii bé è gb̄ẽ mì sí.
Ñ aubarika da n gb̄ẽn̄ɔn.

4

Uusiε aduakεna

Dauda lè. Wè sí k̄ɔn m̄ɔɔl̄enaomε.

¹ Tó ma n sisi, ñ wemala Luda ma zenyode,
tó má kú naw̄εa guu, ñ ma gba m̄èporokii,
ñ ma w̄enda gwa ñ ma aduakεna sí.

² Gb̄ẽn̄ɔ, é gí àḡɔ wí daa ma Luda Gakuidea ai
b̄ɔr̄emε?

Éḡɔ ye p̄ó p̄aan̄ɔzi àḡɔ té t̄aan̄ɔzin yó?

³ Àḡɔ d̄ɔ k̄è Dii a gb̄ẽn̄ɔ diε ńdona,
tó ma à sisi, éé ma yã ma.

⁴ Tó a pɔ fɛ̀, àton durun kero,
à laasuu lé a daebɔ musu à yĩte.

⁵ À saa kè de à oo o,
à Dii náane ke.

⁶ Gbẽ paridee è be: Dé bé eé yã maaa kewee?
N̄ uu werewa, Dii, n̄ aubarika dawagu.

⁷ Baa tó pɔwee kɔ̄n wẽeo diñzi,
pɔ̄nnaa kè n̄ d̄ame ma sw̄en de n̄ pɔla.

⁸ M̄eè dae mà ii o nnanna,
zaake Dii, r̄ibe neè tó màgɔ kú ma làakaria.

5

Kɔ̄ngɔ aduakena

Dauda lè. Wè sí kɔ̄n kurepenaome.

¹ N̄ sw̄a kpá ma yãzi, Dii,
n̄ làakari dɔ ma m̄bonaa.

² Ma Kína, n̄ ma wiilena ma,
ma Luda, m̄eé w̄eé keemma.

³ Dii, neè ma yã'ona ma gudɔnao,
m̄eè ma yã̄nɔ dɔdɔnne kɔ̄ngɔ,
ma w̄eé ègɔ dɔnzi.

⁴ N̄ Luda n̄ t̄en à zaaa ũ,
neègɔ gb̄ẽ zaaao ledoro.

⁵ Ìadãri è e à ze n̄ aezĩro,
n̄ za yãzaakerinɔ n̄ píngi.

⁶ Dii, neè eḡedeenɔ mì de,
n̄ ye gb̄ẽderinɔ kɔ̄n gb̄ẽblerinɔ kãziro.

⁷ Mapi s̄õ, mé ḡẽ n̄ ua n̄ gb̄ẽke bíta yãnzi,
mé kúe mà ae dɔ n̄ kp̄ea mà mì sienne.

⁸ Dii, ò ma da zéa n náanekena yānzi,
 ò zé porome ma wederino yānzi.

⁹ Zaake aō yāke náane vīro,
 aō nòse de lán kākā bee bāme,
 aō kòto de lán mira wēna bāme,
 aōè lénnaa kásañne.

¹⁰ Ò tó yā vēemma Luda,
 ò tó yā zaaa kè aōwe kpákpaano wí í musu.
 Ò pémma n aezī aō taari pariino yānzi,
 zaake aō gí n yā mazi.

¹¹ Ò tó gbē kè aō utena n kiiano yáa do,
 aōgō lè sii kōn ponnaao guro píngi.
 Ò kú gbē kè aō yenziinola,
 le aō ponnaa ke n yā musu.
¹² Dii, neè aubarika da gbē maaanon,
 neè ligañzi yenzio lán sengbango bà.

6

Faaba wiipena Ludazi

Dauda lè. Wè sí kōn mōrolenaome.

¹ Dii, òton kpákēmazi kōn pētēoro,
 òton ma toto kōn pofēoro.

² Ò ma wēnda gwa, Dii,
 zaake ma ā'ā,
 ò ma kēkōa, Dii,
 zaake ma wánō e wii.

³ Ma pōo yàka búgubugu, Dii,
 bōren né dōmalee?

⁴ Ò eara ò ma mì sí, Dii,
 ò ma faaba ke n gbēke yānzi.

⁵ Zaake gè é e à n tó kpáro,
weé n sáabu kpá mira guuro.

⁶ Ma m̀bona ma kpasá,
ma m̀bɔkɔ è ga kɔ̀n wée'io,
ma daɛbɔ è yĩ kũ ai guu gá dɔo.

⁷ Ma wée kakana kɔ̀n pɔ̀sia ɔ̀dɔnao,
èe gaa kè ma ibeɛnɔ pari yānzi.

⁸ À gu ma kiia zaakerinɔ,
zaake Dii ma ɔ̀dɔna mà.

⁹ Dii ma wiipena mà,

Dii ma aduakena sì.

¹⁰ Wí é ma ibeɛnɔ kũ ní píngi aɔ̃ gɔ̃ bídi guu,
aɔ̃ fu kãndo aɔ̃ kpeɛ li.

7

Nyā nnaa kpáma, Dii!

Lè kè Dauda sì Diine Beyāmi bori Kusu yā musu.

¹ Dii ma Luda, ma nanzi,
n̄ ma mì sí n̄ ma faaba ke
gbē kè aɔ̃ pèɛmaanɔ ɔ̀zĩ.

² Tó lenlo, aɔ̃é ma ke gyáigyai
lán músu è kéne nàme,
aɔ̃é ma kēkēkōre,
gbēke é ma mì síro.

³ Dii ma Luda, tó ma taari ke kè,
tó ma ɔ̃ kú yā zaaan,

⁴ tó ma à zaaa kè ma gbēdaaanɛ,
ke tó ma gbāaa m̀ ma ibeɛne pā,

⁵ n̄ tó ma ibeɛ pì péema à ma kũ,
à kèse péɛɛma tɔ̀te,

à ma vīi būsū'āatēn.

⁶ Ñ fεε ñ zε kōn pofēo, Dii,
ñ fεε ma ibεεnɔzi ñ nòse kpàkpā yānzi.

Ñ vú, ma Luda,
ñ yā gōgō a zéa.

⁷ Ñ tó gbēnɔ kakōanzi,
ñ kí bleñne zaa musu.

⁸ Dii, neè yākpae ke kōn gbēnɔ.
Dii, ñ tó yā bɔmao nna ma yāzede lén,
Luda Musude, ñ yā kemε ma nòsepura lén.

⁹ Luda, mbe ñ maa,
neè nòse kōn laasuuo kpoke.

Ñ gbē zaaanɔ pāsíkēna mì de,
ñ gbē maaanɔ gba zekii.

¹⁰ Luda Musuden ma sɛngbango ũ,
è gbē kè aō nòse maaanɔ mì sí.

¹¹ Luda è yākpae ke a zéa,
è tó yā gō vεεm̄ma gurɔ píngi.

¹² Tó gbē e a nòse liero,

Luda è a fēeda lé ke
è a sá kú à kã.

¹³ È a gōkebɔ kè è gaa iñnenɔ keke,
è a kà tédeenɔ kpá sála.

¹⁴ Ñ gwa, yā zaaa è nò dɔ gbēn,
ben è wahaa nò sí à né i egεε ũ.

¹⁵ È wεε yō gbēnɔne zāazā takutεε ũ,
ben è zu wεε kè à yō pì guu.

¹⁶ À àisi pāsī è wí à musu,
à wéetāna gbēnɔa è wí à mìa.

17 Mé Dii sáabu kpá a maakeε yānzi,
mé Dii Musude tó bɔ kɔn lèsinao.

8

Luda gakui yā'ona

Dauda lè.

¹ Dii wa Dii, n tó bɔna anduna gu píngia,
n gakui bɔna gupuraa musu.

² N̄ dà né fétenɔε kɔn nékpāntēnɔ aɔ n sáabu kpá
ε n ibεenɔ kɔn n zanguri gēεbommarinɔ yīte.

³ Kè ma n zīi gwà musu,

mɔvura kɔn sɔsɔnε kè n̄ pèpe gweenɔ,

⁴ ma bè bón gbēntee ũ kè à yā ègɔ dɔnguu?

Bón à ũ kè neè làakari dɔa?

⁵ N̄ à kè kēsāna malaikanɔzi féte,
n à kà kín kɔn gakuio kɔn bèεo.

⁶ N̄ tò à kí blè pó kè n̄ kènɔa,

n̄ tò pó sānda píngi mì s̄ienε,

⁷ s̄āanɔ kɔn zùnɔ kɔn nòbɔsētēnɔ píngi,

⁸ b̄āanɔ kɔn kpònɔ kɔn pó kè kú ísiaannɔo.

⁹ Dii wa Dii, n tó bɔna anduna guu píngi.

9

Luda sáabukpana kè è yā kεkε gbēnɔne yānzi

Dauda lè.

¹ Dii, mé n sáabu kpá kɔn nòseo do,
mé n yābɔnsaεkenanɔ kpàakpa keínε.

² Mé pɔnnaa ke mà ãa dā n yā musu,
Luda Musude, mé n tó kpá kɔn lèsinao.

³ Ma ibeεno è kpee li,
aõè lee wà gaga n ae.

⁴ Zaake n zεmao n yā nnaa kpàma,
vεena n tintia n yā gògõ a zéa.

⁵ N kpākē boriinozi,
n gbē zaaano kàate n ní tó dède míomio.

⁶ N mónzi kè è yāaroo kpà ma zangurinozi,
n ní wétεno gbòro, aõ yā do gbēken doro.

⁷ Dii è kí ble guró píngi,
à a kpata diε yākpækεna yānzi.

⁸ Eé yākpae ke kōn anduna gbēno súusu,
eé kí ble boriino a zéa.

⁹ Diin utekii ũ gbē kè wèe gbāaa mōónnenε,
à deñε aafia'ekii ũ nawēakeguró.

¹⁰ Dii, gbē kè aõ n tó dōono n náane vī,
neè n kii wèterino zīnnaro.

¹¹ À lè sí Diine, èe kí blee zaa Zayon,
à à yākenano kpàakpa ke bori píngine.

¹² Zaake è gēε bo gbēderia, yā è sánlo,
è takaasideeno wiilena yā da.

¹³ Dii, ò gwa lán ma ibeεno e ïa daama nà,
ò ma wēnda gwa ò ma bo gaa lézī,

¹⁴ Le mà n tó kpá Zayon bīilea,
mà ponnaa ke kè n ma mì sì yānzi.

¹⁵ Boriino sì wèε kè aõ yōn,
aõ gbá zù bà kè aõ kpàkpa guu.

¹⁶ Wà Dii dō kōn yākpækεna a zéao,
è tó gbē zaaa yākena wí à musu.

17 Gbẽ zaaano è tá gèwãan,
borii kè aõè Luda yã daroo pino.

18 Wẽndadeeno yã é sãn zikiro,
takaasidee sõ wéedɔzina yãana vïro.

19 Ñ fεε Dii, ñton tó gbẽntee n gà fïro,
n bori píngi kakɔa ñ yãkpae keńyo.

20 Dii, ñ tó vĩa boriino kũ,
le aõ e wà dõ kè gbẽnteenon n ã.

10

Wéekena Ludaa à yãkpae ke gbẽnteenone

1 Dii, bóyãnze n zena zãazãzi?

À kè dia neè n zĩnda ute nawẽakeguro?

2 Gbẽ zaaa è gbãasaidee wete à de wadakεε guu,
è mɔnafiki keεε à à kũ.

3 Gbẽ zaaa è a pónidenano ãa dã,
è sãnkarade sáabu kpá è Dii tó zaaa sí.

4 Gbẽ zaaa wada bé à tò è Dii kii wetero,
à Luda laasuu vïro.

5 Yã kè è ke píngi è bɔne maame,
è a zĩnda kaara, è n doka daro,
è lézukii ke a ibεεnoa.

6 È be é kpágularo,
égõ kú pɔnnaan wahaa sai.

7 Ege kɔn gbẽkanao kɔn yã pásĩo à lé pà,
kisia yã kɔn yã zaaao bé égõ daa à lén.

8 È naε taarisaideenε lakutu kpεε

le à e à à de asii guu,
è mizaadee kpákpa gusaε.

9 È naε gbẽnoε asii guu lán músu bà,

è nae lákpen le à e à gbãasaide kū.

Tó à à kù, è à gáε kōn a bào.

¹⁰ Gbē kè à lè à kù ègō daena sòrɔɔ,
gbãaa bé à à nè.

¹¹ Gbē zaaa è be Luda è yā tàasi kero,
è ɔ kú a wéεame è guu ero.

¹² Dii, ò fεε ò mó kōn n gbãaa,
Luda, ògō takaasideenɔ tàasi kεε.

¹³ Luda, bóyānzin gbē zaaa è dɔkenyo lezi?

È be a swè guu né ãa daawaro.

¹⁴ Baa kōn beeeo neè gbēnɔ yā'õamma e sãnsã,
neè ñ ɔsia yā da le ò e ò ɔ daríma.

Gbãasaidee è a zīnda kpámma,
tone kè gwàri vīroo dɔnlerin n ũ.

¹⁵ Ò gbē zaaanɔ kōn gbē pāsīnɔ gāsā éñε,
ò ñ yā zaaa kè aōe daa wà dōroo wí ñ musu.

¹⁶ Dii ègō kí blee gurɔ píngi,
à yādarisaideenɔ é kaate à būsun.

¹⁷ Dii è takaasideenɔ wéεkena sí,
è ñ gba swè, è swā kpá ñ wiipenazi.

¹⁸ È zε kōn tone kè gwàri vīroonɔ
kōn gbē kè wèe wéε tãámmanɔ,
le gbēntee kè de būsuti ũ
tón tó swè kē gbēnɔn dɔro yānzi.

11

Làakarikpaena

Dauda lè.

¹ Ma na Diizi.

Bóyānzin ée beeme mà vĩa

mà tá kpiii musuzi lán bāa bà?

² À zaakerinɔ gwa, aɔ kà kpà sála,
aɔ nàe gusae aɔ ñ sá gà,
aɔ kà zù nòsemaadeenzi.

³ Tó fεεakaarayā e kaateε,
gbē maaano é ke diamε?

⁴ Dii kú a kpé kè kú adona guu,
à vεena kpatan musu gwe.

È wée té gbēnteenɔzi à ñ tàasi ke.

⁵ Dii è gbē maaano yɔ à gwa,
mɔde à zà zaakerinɔn
kɔn gbē kè yā pāsī è keñne nnaano.

⁶ Eé téyɔ kɔn ɔfántēgbɔo kú zaakerinɔa,
īa wāaa bé eégɔ de ñ baka ũ.

⁷ Zaake Dii è yā ke a zéa,
yāmaakena è kene nna,
gbē maaano é wée siàle.

12

Gbēntee zaakeε

Dauda lè. Wè sí kɔn mɔɔɔlɛnaome.

¹ Ñ ma mì sí, Dii,
zaake gbē maa kee kuu dɔro,
nāanɛdee yāa gbēnteenɔ té.

² Baade è εgeε to a gbēdaaane,
è lénnaa kásañne kɔn nòseo plaa.

³ Dii, ñ lénnade lé kò é
kɔn gbē kè è a zīnda sé lezīo.

⁴ Aɔè be ñ lé bé eé tó wà zī ble,
wà ñ lé vī, dé bé eé kí bleñmaa?

5 Wéetāna gbē busenɔa
 kōn wēndadeenɔ mbonao yānzi
 Dii bè é fεε sa
 à ní gba zéboḱkii kè aḱoε à ni dεε.
 6 Dii yā see vīro,
 à de lán kondogi kè wà yò tévura guu
 wà bàasa gèn swεεplaaa bà.
 7 Mpi Dii, négō wa dākpaā guro pínɡi,
 né wa sí gbē beee takanɔa.
 8 Tó gbēnɔ yā bēε kù ɔplaplaa,
 gbē zaaanɔ ègō lili oo kōn ĩadānao gu pínɡia.

13

Wiipena Ludazi

Dauda lè.

1 Ai bɔre, Dii?

Ma yā ègō sāangu guro sānda pínɡin yó?

Négō mīkpeε zuume ai bɔreμε?

2 Mégō kōdεε keε kōn ma laasuunɔ ai bɔreμε?

Ma pɔɔ ègō sia lán guu e dɔɔ nà,

ma ibεε ègō gbāaa bleema ai bɔreμε?

3 Dii ma Luda, ò ma gwa né ma yā ma,

ò ma uu wereme le màton garo yānzi,

4 le ma ibεε tón be a ma nero yānzi,

le ma zangurinɔ tón pɔnnaa ke ma funa yā musuro.

5 Mée n gbēke náane keε,

ma pɔɔ kè nna kè n ma mì sì.

6 Mé lè sí Diine,

zaake à yā maaa kèμε.

14

Yōnkoo yá'ona

Dauda lè.

¹ Yōnkoo è be a swèn Ludaa kuuro.
Gbēno yàka, aō yàkena zaa,
yāmaakeri kee kú n téro.

² Zaa musu Dii è gbēnteenoo tàasi ke
à gwa tó gbēke ɔndɔo kà à a kii wete.

³ Aō sàsā n píngi aō gò dɔro sai míomi,
yāmaakeri kee kú n téro, baa mèn do.

⁴ Zaakerinoo dōna vīnloo?
Aōè ma gbēno mómoo lán ú bà,
aōè Dii sísiro.

⁵ Gwen vīa n kūn maamaa,
zaake Ludaa kú kōn gbē maaano.

⁶ Wè kpá takaasideene a poyezikēnaa,
mòde Diin à utekii ũ.

⁷ Luda, n bō Zayon n mó n Isarailino mì sí!
Tó Dii sòkpa kōn a gbēno n gwena ziin,
Yakubu boriino é ponnaa ke,
Isarailino é yáa do.

15

Ludayadari yá'ona

Dauda lè.

¹ Dii, dé bé à zé vī à gē n be ua?
Dé bé eé fō àgō kú n kpíi musuu?

² Gbē kè ègō kuu taari sai,
è yā ke a zéa,
è yāpuraa o zaa a nòsen.

³ È yā di gbēkearo,
 è taari ke a gbēdaaanero,
 è a gbēndoo sōsōro.

⁴ È kya ká ludayādarisainon,
 è bēè li ludayādarinone,
 è a lūsenā papa, baa tó à kēne zĩ'ũ.

⁵ È ɔɔ sēkǎńne a dialena yānzīro,
 è bɔ taarisaidēe kpēē ɔɔnkpēēgba yānzīro.

Gbē kè è ke lēē é kpágula zikiro.

16

Nana Ludazi adua

Dauda lè.

¹ N ma dǎkpa Luda,
 mbe ma nanzi.

² Ma bè Diine: Mbe ma Dii ũ,
 n baasiro má pó maa ke vīro.

³ N gbē kè aɔ kú būsū kè guunɔ,
 aɔmbe gakuidee kè wà kēmēenɔ ũ.

⁴ Gbē kè aɔè wā wà gá tǎa kiianɔ
 è yá'ɔamma kpá n zĩndazime.
 Mé sa'o'aru kwééńyoro,
 weé n tǎanɔ tó ma ma lézĩro.

⁵ Dii, mbe má n vī ndo,
 n ma ka ma bakaa,
 ma wēndi kú n ɔzĩme.

⁶ N ɔɔtē lézēkiinɔ kēmē gu maaa guu,
 gbaa kè n dāmē kēmē.

⁷ Mé Dii sáabu kpá kè è lé dama yānzi,
 baa gwǎavĩ è tó ma swè ma gba làakari.

8 Mèègõ Dii ee ma wéén,
 lán à kú ma ɔplaazi nà, póke é ma degero.
 9 Beee yānzi ma pɔɔ ègõ nnazi,
 ma nòseguu pù.
 Má tãmaa vī kè ma mè égõ kuu,
 10 zaake né ma tó mira guuro,
 né we n gbē kè kú adona yai kūro.
 11 N ma da wèndi zéa,
 ma pɔnnaa égõ pana n kiia,
 pó maaano égõ kú n ɔzĩ guro píngi.

17

Taarisaidee aduakena

Dauda aduakena
 1 Dii, ò ma yāzede ma,
 ò swā kpá ma wiipenazi,
 ò ma wéekena sí,
 zaake mée kee kɔn monafikioro.
 2 N kiian mé yā nnaa en,
 n wée e yā kè zé vī ee sãnsã.
 3 N ma swè gwà, n wée témazi gwãavĩ,
 n ma tàasi kè, née yāke emaro,
 zaake ma zeo kè ma lé é ma kari kero.
 4 Mèè té gbēntee yākenanoziro,
 mèè gbē pāsino zékpae séro.
 5 Ma lili ò n zén súusu,
 mée pã n yãnero.
 6 Mée lé zuunzi, zaake né wemala.
 Luda, ò swā kpá ma aduakenzazi.
 7 Ñ n gbēke bonsae yā kemε,
 ñ gbē kè aɔ nãnziiɔ bɔ n ibeeno ɔzĩ.
 8 Ñ làakari dɔma lán n wéene bà,

̀n ma soto n ɔru.

⁹ ̀N ma sí gbẽ zaaa kè aõè ïa damaanɔa,
ma ibee kè aõo liganamazii pìno.

¹⁰ Aõè gbẽke wée gwaro,
aõ lé è ïadãyã o.

¹¹ Aõ pèema wà l̀gamazi,
aõ wée b̀ima le wà e wà ma pãe toote.

¹² Aõo yezi wà ma ke gyáigyai
lãn músu nɔaderi è ke nà,
lãn músu kè naena gusae bà.

¹³ Dii, ñ fɛe ñ dañle ñ ñ ne,
̀n ma sí gbẽ zaaanɔa kõn n fɛedaao.

¹⁴ ̀N ma bo ñ ɔzĩ kõn n gbãaao.
Aõ baka kú anduna kèkii guu,
aõ auziki ègõ diñzi, aõ néno è kã,
aõè pó kè diñzino káe ñ nénoe.

¹⁵ Mapi sõ, mé wée sinle ma nòse maaa yãnze,
tó ma n e ma fɛeguro, beee é móma.

18

Zìblena sáabu (2Sa 22:1-51)

Lè kè Dii zòbleri Dauda sìne gurɔɔ kè à à b̀o Solu kõn
a ibee kpaaanɔo ɔzĩ.

¹ Má yenzi Dii, m̀be ma gbãaa ũ.

² Diin ma gbèsi ũ kõn ma zeki gbãaao,
ma mìsirime.
Ma Ludan ma gbèsi ũ, mèè nazi.

Àmbe ma sengbango ũ,
ma mìsiri gbãa kõn ma gulezĩo.

³ Dii kà wà à sáabu kpá.

Meè à sísi, è ma bɔ ma ibeɛno ɔzĩ.

⁴ Góro'ite vl̥ɛmao,
ísõ kè è ń kaate e ma blee.

⁵ Mira bànɔ lìgamazi,
gaa takuteɛ kpàkpame ma aɛ.

⁶ Kè má kú nawẽa guu, ma Dii sísi,
ma wii pè ma Ludazi,
ben à ma kòto mà zaa a bɛ,
ma wiii kà à kiia, à gè à swân.

⁷ Tɔɔte lùgaluga à nìgānigā,
kpiino dègedege ai ń kāsāan.

Aɔ lùgaluga kè à pɔ fè yānzi.

⁸ Tésukpe bɔ à yĩzĩ,
té kè è ń kpata bɔ à lén,
à yõnɔɔ e té keɛ à aɛ.

⁹ À musu wè à pìta,
lou sísi à gbá gĩzĩ.

¹⁰ Èe vīaa dina kerubu kpeɛ,
èe yàa paa ìala.

¹¹ À gusiaa dà a zĩndala,
ludambɛ sia kũ à kúkiila.

¹² Zaa à gakui tékena guu lou e sisii,
lougbe e kwɛɛ, lou e pii pāsĩpāsĩ.

¹³ Dii pàta zaa musu,
Luda Musude kòto dɔ lapatana ũ.

¹⁴ À kà fà ma ibeɛnoa à ń fāakōa,
à tò lou pìrĩma à pèrĩma.

¹⁵ Kè n patarĩma, Dii,
kè n pɔ bɔ n yĩzĩ,
ísiaa tɔɔte bɔ gupuraa,

anduna kāsāa gò kaena pōtē.

16 À ɔ̀ b̀ zaa musu à ma kū,
à ma b̀ swadaa guu.

17 À ma si ma ibεε gbāaa ɔ̀ĩ
kōn ma zanguri kè aō gbāaa demalaano.

18 Aō lèεma ma m̀onzikεguro,
m̀ode Dii zèmao.

19 À ma b̀ à ma gba m̀eporokii,
à ma mì si kè à yemazi yānzi.

20 Dii yā kème ma ǹse maa lén,
à fīa b̀me ma gbāsīsaikε lén.

21 Zaake má Luda yādiεnanao kūna,
m̀εε à zaaa kε ma a Luda t̀nlo.

22 À dokayāno ègō d̀ome aε p̀ngi,
m̀εε kpeε li yā kè à diεnεro.

23 Ma kuuna taari vī Diinero,
má a zīnda kūna durun sai.

24 Dii fīa b̀me ma ǹse maa lén,
zaake à è má kuu gbāsī sai.

25 Náanεdeen n ũ náanεdeenε,
taarisaidεen n ũ taarisaidεenε.

26 Ń wásawasa gbē wásawasanε,
m̀ode nεè íbεte kpá kōn gbē d̀rosaidεenao.

27 Nεè zīndabusarino mì sí,
nεè gbē kè aōè ń zīnda sé lezīno sōε.

28 Dii, nεè ma fitia té tó nana,
ma Luda, nεè ma gusiaa lie gupuraa ũ.

29 Kōn n gbāaao mé fō mà kù kpá karaa,
ma Luda gāzī mé fō mà vī gùla.

30 Luda kèkii sō yâkɛna bɔɛzina,
 Dii yā see vīro, à wásawasa,
 à de sɛngbango ũ gbɛ̀ kè aō nàzinɔnɛ.

31 Dii baasiro, dén Luda ũu?
 Wa Luda baasiro, dén gbèsi ũu?

32 Luda bé è ma gba gbãaa,
 àmbe è zé poromɛ súusu.

33 È tó ma gbá kái gō nna lán zō pó bà,
 è tó màgō táa oo gulezĩnɔ musu.

34 È zìkana dadamɛ
 ai ma gāsā fō à mōgotē sá gá.

35 Nèè n zìblesɛngbango kpáma,
 n ma kũna kōn n ɔplao,
 nɛ̀è naɛ̀ ñ ma tó bɔ.

36 Nèè ma zé yàasa kũmɛ
 le ma gbá tón sataro.

37 Ma pɛɛ ma ibɛɛnɔzi ma n kũkũ,
 mée ɛara ma suro, sé kè ma gaa ma n dedɛ.

38 Ma n wíwi, aōɔe fō wà fèɛ dɔro,
 aō lèè wà gō kaɛna ma gbá gĩzĩ.

39 N ma gba gbãaa ma zì kào,
 n tò ma ibɛɛnɔ mì nàɛmɛ.

40 N tò ma zangurinɔ kpɛɛ lì,
 ben ma a ibɛɛ pìnɔ kàatɛ.

41 Aō wii lè, gbɛ̀kee e n mì síro,
 aō lé zù Diizi, èe weńlaro.

42 Ma n ké tíketikɛ lán bùsuti kè ãa sèè bà,
 ma táa òmma lán zé guu bɔtɔnga bà.

43 N ma bɔ gbɛ̀ kè aō fèɛmaziinɔ ɔzĩ,
 n ma kɛ boriinɔ mĩdee ũ.
 Borii kè má n dōroonɔ è zò blemɛ,

44 bori zĩtɔnɔ è na ń sàsaa ma aε.
Tó aǎ ma yǎ mà, aǎè mì sieme.

45 Aǎ kǎ è ga,
aǎè bɔ ń zεki gbāaanɔn kɔn luganao.

46 Dii kuu! Aubarikadeen ma gbèsi ũ!
Wà Luda ma mìsiri tó bɔ.

47 Luda bé è gεε bome,
è tó boriinɔ mì sieme,

48 è tò mà piti ma ibeenɔn.

N ma gba gbāaa de ma zangurinɔla,
n ma bɔ gbě pāsĩnɔ ɔzĩ.

49 Beee yānzi mé n sáabu kpá boriinɔ té,
mé n tó kpá, Dii.

50 Dii è zĩ bíta ble kína kè à à sènε,
è gběkeε ke kína kè à à kànε,
mamɔma Dauda kɔn ma boriinɔ
ai gurɔ píngi.

19

Ludambe gakui kɔn Luda yǎ gakuio

Dauda lè.

¹ Musu è Luda gakui bɔ gupuraa,
bàtumapɔnɔ è à zĩi ɔdɔáñε.

² Len èegɔ yǎ oo lε lán guu e dɔɔ nà,
è dɔna kpámma gwāavĩ kɔn gwāavĩo.

³ È yǎ oro, à yǎ'ona borii kuuro,
wè à kĩi maro.

⁴ À kòto è da andunala píngi,
à yǎ'ona è gá ai tɔɔte lézεkiia.

Luda kpé bò ɔfántēne gwe,

⁵ è bɔ kpén à fεε lán nɔseri bà,
è fεε táo kɔn pɔnnao lán gɔsagbāaa bà.

6 È fεε ludambelεa kè,
 è bikū à gá ai à léa kãa,
 póke ègõ utena à puusunero.

7 Dii doka papana,
 è n̄ kuuna keke à keíne do.
 Dii yã náane vī,
 è lé da ñndõsaideenõa.

8 Dii òòkii bé à súusu, è n̄ pòò ke nna.
 Dii yãdienanõò gbãsí vīro, è n̄ uu wereíne.

9 Mìsiena Diine zé pì wéebõna,
 weégõ tézi gurõ píngi,
 Dii yãkpaekena yãpuraa vī,
 ègõ maa wásawasa.

10 À maaa de vurala, baa vura maaa,
 à nnaa de zó'ila, baa zó búsu.

11 Beee musu neè lé da mamõma n zòblieria,
 gbẽ kè n yã kũna àre ègõ bíta.

12 Dé bé eé fõ à yã kè à zãanõ dõò?

N̄ sùu kemao kõn ma taari kè utenamεεnõ.

13 N̄ton tó mamõma n zòblieri taari kenne gĩanziro,
 ñton tó durunõ kí blemaro,
 mégõ kuu wásawasa taari bíta sai.

14 N̄ tó yã kè èe bõò ma lén kenne
 kõn laasuu kè kú ma swè guuo,
 Dii, ma gbèsi, ma m̀siri.

20

Zìblena wéεkεε

Dauda lè.

1 Dii yã sínyo n nawēakegurõ,

Yakubu Luda n dākpa.

² À dɔnlɛ zĩmma bɔna a kúkiia,
à n ïan ká bɔna zaa Zayɔn.

³ À n sa'ona sí píngi,
à dɔ n sa'opɔ kè wè ká tén à té kúnɔ yān.

⁴ À pɔ kè n pɔɔ yezi kennɛ,
à tó ñ pɔ kè néɛ pɛɛa le.

⁵ Wé guda ke zĩ kè ní blè yā musu,
wé tuuta logo kɔn wa Luda tóo.
Dii wéɛkeɛ kè ní kè sí píngi.

⁶ Má dɔ sa kè Dii è kína kè à à kà mì sí,
è yā sío zaa a bɛɛ kè kú adonan,
è tó à zĩ ble kɔn a gàsā gbāaa.

⁷ Gbēkenɔ è sɔgoronɔ náanɛ ke,
gbēkenɔ è sɔnɔ náanɛ ke,
wapinɔ sɔ, Dii wa Ludan weè náanɛ ke.

⁸ Aɔé gèn sí wà léɛ,
wapinɔ sɔ wégɔ zena gíngin.

⁹ Dii, ñ tó kína zĩ ble,
tó wa n sisi, ñ wewala.

21

Zìblena sáabu

Dauda lè.

¹ Dii, kína e pɔnnaa keɛ kɔn n gbāaa,
à pɔɔ nna maamaa kè ní tò à zĩ blè.

² N pɔ kè à pɔɔ yezi kpàa,
néɛ gí à wéɛkena síziro.

³ N daàɛ kɔn aubarika bítao,

n vura fùra kùne.

⁴ À wèndi gbèkamma, ben n kpàa,
n tò àgõ kuu ai gurõ píngi.

⁵ À gakui bíta kè n tò à zì blè,
n bèe kõn bítakεεo kpàa.

⁶ Nεègõ aubarika daan gurõ píngi,
n kuuna bé à tò à pɔɔ kè nna.

⁷ Zaake kína náane dè Diia,
Luda Musude gbêke yãnze eé nigãro.

⁸ N ɔɔ é n ibεεno kũ n píngi,
né n zangurino kũ kõn n ɔplaaɔ.

⁹ Né n ke m̀odate yàka ù n m̀ogurõ,
Dii é n kaate a pɔfẽgurõ, eé tó té n ble.

¹⁰ Né n nénɔ mì de anduna guu,
né n boriino kē gbẽnteenɔa.

¹¹ Baa tó aã lé kpàkõsõnzi,
aã pɔyeziyã é zĩi kero.

¹² Né kà dɔdɔ n wéεa,
né tó aã kpεε li.

¹³ N gbãakεε guu, Dii, n n zĩnda sé lezĩ,
wé lè sí wà n bítakεε sáabu kpá.

22

Wiipεna Ludazi

Dauda lè.

¹ Ma Luda, ma Luda,
à kè dia n ma ton-ee?

Ma wii pè,

à kè dia née mó ma mì síroo?

² Ma Luda,

ma lé zùnzi fáantě, m̀ode née wemalaro,

ma wii pènzei gwãavĩ dɔ, mée yĩtero.

³ Ní kú adona n v̄ena kpatan,
mmɔn kè Isarailinɔ è n sáabu kpá.

⁴ Mbe wa dezinɔ n náane kè,
aɔ n náane kè, ben n n̄ m̀ sí.

⁵ Aɔ lé z̀nzi, ben aɔ b̀kii è,
aɔ n náane kè, ben wí e n̄ kũro.

⁶ K̀kɔ néngon ma ũ, gb̄nteen ma ũro,
wèe ma s̀sɔɔ, wèe kya kaamagu.

⁷ Gb̄ kè aɔɔe ma gwaanɔ e ma faboo,
aɔɔe lézúkii keema,
aɔɔe n̄ m̀ k̄e degũdegũ wèe bee:

⁸ Lán è Dii náane kee nà, ẽnd̄ è à à m̀ sí,
tó à yã k̄aneme, à à m̀ sí.

⁹ Mbe n ma bɔ ma da gb̄een,
n ma gwa aafia ma ỳmiguro.

¹⁰ Má na n ɔ̀zĩ zaa né'is̄omme,
ma Ludan n ũ zaale má kú ma da gb̄een.

¹¹ N̄tongɔ kúmao z̀aro,
zaake wahaa k̄i kũmao,
gb̄kee kuu à d̄malero.

¹² Wà ligamazi paripari lán z̀swareenɔ bà,
wà ma kagura kè lán Basã bùsu z̀sware gb̄aano
bà.

¹³ Wèe lé āemazi lán músu ɔ̀d̄ori
kè aɔɔe p̀ k̄e gyáigyainɔ bà.

¹⁴ Ma gb̄aaa ỳa lán í kw̄ena bà,
ma gupekiinɔ b̀kũn píngi,
ma m̀ ỳ lán z̀sa bà.

15 Ma kòto gàga lán p̄ɛ korii bà,
ma néne nà ma lé musu,
wà ma dae lán gè bà bùsutin.

16 Lewanno gāli liganamazi,
gb̄ɛ zaaa p̄ino nānakōrema,
ā ma ɔɔno kōn ma gbāno z̄z̄z̄.

17 Mé f̄ɔ mà a wāno naro p̄ingi,
wà w̄ɛɛ biibia, w̄ɛɛ ma gwaa.

18 Ā ma p̄ókāsāano kp̄àatetekōne,
ā kàbankpe kè ma uta yā musu.

19 Dii, ñtongō kúmao z̄aro,
m̄be ma gbāaa ũ,
ñ m̄ɔ ñ d̄male kpakpaa.

20 Ñ ma b̄ɔ ā f̄ɛɛdaa léz̄i,
ñ ma w̄ɛndi sí lewan p̄inoa.

21 Ñ ma b̄ɔ músu p̄ino léz̄i,
ñ ma si z̄ùs̄ɛte p̄ino kobaa.

22 Mé n t̄ɔ b̄ɔ ma gb̄ɛno té,
mé n s̄áabu kp̄á kakōana guu.

23 A Dii v̄iak̄erino, à à s̄áabu kp̄á,
a Yakubu boriino, à à t̄ɔ b̄ɔ,
a Isarailino, à mì siene.

24 Zaaɛ èe kya ká takaasideenlo,
èè à w̄ɛndak̄ɛɛ faboro,
èè mìkp̄ɛɛ zunero,
à swā kp̄á à wiip̄enazi.

25 Mé n s̄áabu kp̄á pari kakōana guu,
mé lù kè má s̄ɛnne papa n v̄iak̄erino aez̄i.

26 Takaasideenno é p̄ó ble wà k̄ā,
Dii kii w̄ɛterino é à s̄áabu kp̄á,

ašégõ kú wèndio guro píngi.

²⁷ Andunaλεζεκideeno égõ Dii dõ aš ae dõa,
borii kè ašõ kuuno é kúene ní píngi,

²⁸ zaake kíblena né Dii póme,
è kí ble bori píngia.

²⁹ Anduna auzikideeno é donzi kene ní píngi
kõn gbẽ kè ašõ kú gaa lézĩno,
gbẽ kè aš gaa gákiano é mì siene ní píngi.

³⁰ Zia gbẽno é dõzi,
ašé Dii yã tõkẽ gbẽ kè ašé suunone,

³¹ Ašé mìsina yã o gbẽ kè wèe ní i kòroonone
zaake à gĩake à kè.

23

Diin ma dâri ũ

Dauda lè.

¹ Diin ma dâri ũ,
póke é kēsāmaro.

² È ma dae sèla bòronon,
è gāmao í kaena kítikiti sae.

³ È ma kuuna keke dõ,
è dõme ae zé maaano guu a tó bõna yānzi.

⁴ Baa tó ma táa ò guzure sia pāsĩn,
mé à zaaa vĩa kero, zaake ní kúmao,
n sári kõn n gòo è ma làakari kpáeme.

⁵ Neè póblee káeme ma ae ma ibeeno wáa,
neè nõsi gūnnadee kú ma mìa,
neè í ká ma togoon ai à pa yélele.

⁶ Yápura Dii gbẽke kõn à yenzio égõ kúmao guro
píngi,
mégõ kú à ua ai ma wèndi lén.

24

Dii gēna a kpé guu

Dauda lè.

¹ Tɔɔte kɔ̃n pɔ̃ kè kúnno pínɡi né Dii pómé,
anduna kɔ̃n gbě kè aɔ̃ kúnno ń pínɡi.

² À tɔɔte kāsāa pèe ísiaan,
à anduna kàe kɔ̃n swaanɔ.

³ Dé bé à zé vī à didi Dii kpíiii musuu?
Dé bé eé fɔ̃ à gē à ua?

⁴ Gbě kè taari vīro bensɔ̃ à nòse puraa,
gbě kè a làakari è tá tãanɔ kparɔ
bensɔ̃ è yā sí kɔ̃n tãa tóroo.

⁵ Dii é aubarika da adeen,
Luda à mìsiri é tó yā bɔɔ nna.

⁶ Len à de le kɔ̃n à kii wèterinɔ,
Yakubu boriinɔ Luda wée wèterinɔ.

⁷ À bīilenɔ wēwē,
à gbà ziinɔ wēwē,
à tó Kína gakuidee gē.

⁸ Dén Kína gakuidee pì ù sɔɔ?
Dii gbāabitademé,
àmbe Dii zìkari gbāadee pì ù.

⁹ À bīilenɔ wēwē,
à gbà ziinɔ wēwē,
à tó Kína gakuidee gē.

¹⁰ Dén Kína gakuidee pì ù sɔɔ?
Dii Zìkpɛden Kína gakuidee pì ù.

25

Luda wa dākpari

Dauda lè.

¹ Dii, míbe ma a swè kpàmma,

² Ma Luda, má n náanekena,

nton tó wí ma kúro,

nton tó ma ibeeno ma nero.

³ Wí é gbè kè aṣ wée donziino kú zikiro,
sé gbè kè aṣ bò n kpere yākodana saino.

⁴ Dii, ñ n zé odame,

ñ n yā dadame.

⁵ Ñ ma da n yāpura zéa,

ñ à yā dadame,

zaake Luda ma m̀sirin n ũ,

ma wée ègṣ donzime gurṣ píngi.

⁶ N wēnda kōn n yenzio gṣ dongu,

zaake beeno kúnyo zaa zi, Dii.

⁷ Nton taari kè má kèno yā daro

ke durun kè má kè ma gṣkparekegurono.

Ñ tó ma yā gṣ dongu yenzi guu,

kè ñ maa yānzi, Dii.

⁸ Dii maa, è yā ke a zéa,

beee yānzin è a yā dada durunkerinonezi.

⁹ È zīndabusarinṣ da a zéa,

è yā maaa dadañe.

¹⁰ Dii ègṣ yenzi kōn náaneo vī

kōn gbè kè aṣ a bà kuunaño yā kūnano.

¹¹ Baa kè ma durun bíta Dii,

ñ kēme n tóbna yānzi.

¹² Dé bé à Dii vīa vīi?

Dii è adee da zé kè de à séa.

13 Adee ègõ kú nnamana guu,
à boriino bé wégõ ní bùsu vī.

14 Dii ègõ nna kōn a vīakerino,
è tó aṣgõ a bà kuunaṣyo yā dṣ.

15 Ma wée ègõ pé Diia,
zaake àmbe è ma gbá bọ bàn.

16 Ñ aε dōma, né ma wēnda gwa,
zaake má kú mado wétamma guu.

17 Ma yā'ṣammanō kàara ma nòse guu,
n ma bọ ma nawēa pin.

18 Ñ ma wétamma kōn ma pōsiaao gwa,
né ma durunno kēma píngi.

19 Ñ gwa lán ma ibεeno dàgula nà,
aṣ zāmagu pāsīpāsī.

20 Ñ ma wēndi dākpa, né ma mì sí,
nton tó wí ma kūro, zaake ma nanzi.

21 Ñ tó yāpura kōn kuuna maaao gõ ma dākpa,
zaake ma wée ègõ donzi.

22 Luda, n Isarailino bọ ní nawēanōn píngi.

26

Gbē maaa aduakena

Dauda lè.

1 Ñ yā nnaa kpáma Dii,
zaake ma yā kè a zéa,
ma n náanε kè seka sai.

2 Ñ ma lé n ma gwa Dii,
né ma nòse kōn ma laasuuno gwa,

3 zaake n yenzi ègõ dōmε aε,
mèè zīi ke n yāpuraaa.

4 Mèè v̄εε k̄ōn εγεdeenɔoro,
 mèè ḡε m̄ɔnafikideenɔ t̄ero.
 5 Ma za durunkerinɔ kakɔanan,
 mèè v̄εε k̄ōn gb̄ε zaaanɔoro.
 6 Ma ɔ p̄ipi ma taarisaideke s̄èeda ũ,
 m̄ée ligaa n gb̄āgb̄ākiizi, Dii,
 7 Ie mà e mà n s̄āabu kp̄á l̄èsina guu,
 mé n ȳāb̄ɔnsaenɔ kp̄àakpa ke.
 8 Dii, má ye n kp̄é k̄è n̄ε̄ḡɔ k̄únzi,
 guu k̄è n gakuì è p̄itan.

9 N̄ton ma kakɔa k̄ōn durunkerinɔoro,
 n̄ton ma baka kakɔa k̄ōn gb̄ēderinɔ p̄oro.
 10 Laasuu zaaa bé èḡɔ d̄ɔɔ́n̄ne aε,
 āɔ ɔ èḡɔ pana k̄ōn ɔd̄ɔnk̄p̄εεgbaanɔ.
 11 Mapi s̄ɔ, mèè ȳā ke a z̄éa,
 n̄ ma w̄ēnda gwa, n̄ ma mì sí.

12 Ma z̄ekii è gu maaan,
 mé Dii s̄āabu kp̄á pari kakɔana guu.

27

Diin ma gupuraa ũ

Dauda l̄è.

1 Diin ma gupuraa ũ k̄ōn ma m̄isirio,
 dén mé v̄ia k̄ene?
 Diin ma utekii ũ,
 dé v̄ia bé eé ma k̄ūu?
 2 Tó gb̄ε zaaanɔ l̄èema Ie w̄à ma ke gȳáigyai
 ke tó ma ib̄εenɔ k̄ōn ma zangurinɔ f̄εemazi,
 āɔé ḡèn sí w̄à l̄ée.
 3 Baa tó z̄ikarinɔ l̄igamazi,
 ma kù é v̄iro,

baa tó gbēno fɛemazi kɔn z̄io,
ma làakari égō kpaename.

⁴ Yā mèn don mée gbekaa Diia,
yā pin mée wete maamaa.
Má yezi màgō kú Dii ua ai ma wèndi lén,
le màgō à wée wete à kpén gwe,
mé wée pé à maakεεa.

⁵ Eé ma ute a kpén nawēakeguro,
eé ma gwa a bisakutaan,
eé ma ze gbè musu aafia.

⁶ Ma mì é gbā à de ma ibee kè aōo ligamaziino póla,
mé saa o Dii ua kɔn gudakenao,
mé lè sí mà à sáabu kpá.

⁷ Tó ma n sisi Dii, ò wemala,
ò ma wènda gwa, né ma yā ma.

⁸ Ma nòse e lé daama mà n wée wete,
Dii, mée n wée wete.

⁹ Nton mìkpee zu mamoma n zòblerinero,
nton kpee limε kɔn pof̄oro.

Ma donlerin n ũ, ònton ma zĩnnaro,
Luda ma mìsiri, ònton ma tónlo.

¹⁰ Tó ma de kɔn ma dao pā kpàmazi,
Dii é ma sí.

¹¹ Dii, ò n yāzedeε damε,
ò dōme ae zé súusu guu ma wétāmmarinō yānzi.

¹² Nton tó ma ibeenō poyeziyā ke ma musuro,
zaake sèeda egēdeenō e yā diima,
gbē pāsīnō e pó bōō n̄ yīzī.

¹³ Má yā kèkii náanekena,
kè Dii é à maaa kemε anduna kè guu.

14 Ñ wéε dɔ Diizi,
 ñ ze gbāa, né n làakari kpáε,
 ñ wéε dɔ Diizi.

28

Wéεkena kɔn sáabukpanao

Dauda lè.

¹ Dii, mbe ma gbèsi ũ, mée n sisii,
 ñton ma yā kpá swākotoro.
 Tó n yītemala,
 mé gō lán gbē kè aō sī gèwāa guuno bàme.
² Mée dɔnle wii pεemma,
 ñ swā kpámazi,
 mée ma ɔ sεε n kúkii kpa.

³ Ñton ma gáε ledɔ kɔn gbē bèeno ke zaakerinɔoro.
 Aōè yā nnaa o n gbēdaaanɔne,
 mɔde zangu bé à kú n swèn.

⁴ Ñ kéne aō yākena kɔn n zaakena,
 ñ fīa boñne n dàa
 le aō yā zaaa wí n musu.

⁵ Aōè Dii yākena kɔn à zīkena yā daro,
 eé n gboro, eé n fεε dɔro.

⁶ Aubarikadeen Dii ũ,
 zaake à swā kpà ma wēnda wiipenazi.

⁷ Diin ma gbāaa ũ kɔn ma sengbangoo,
 má à náane vī ma swèn.
 È ma ïan ká, ma pɔɔ è ke nna,
 mēè à sáabu kpá kɔn lèsinao.

⁸ Diin a gbēno gbāaa ũ,
 à de utekii ũ kí kè à kàne, è à mì sí.

⁹ Ñ n gbēno mì sí ñ aubarika daŋgu,
 ñ n dākpa ñgõ ñ kūna gurɔ píngi.

29

Dii yā'ona zàga'ĩa guu

Dauda lè.

¹ A malaikanɔ, à Dii tó kpá,
 à gakui kōn gbāaaɔ d̄s Diine.

² À Dii tó kpá,
 à kúe Diine à kúadona gupuraan.

³ Dii kòto dɔ ínɔla,
 Luda Gakuide è tó lou pūtã,
 Dii kòto kī dɔ ínɔ musu.

⁴ Dii kòto gbāaa dɔ,
 Dii kòto gakui vī.

⁵ Dii kòto è sida línɔ para,
 Dii è Lebanɔ b̄usu sida línɔ para.

⁶ È tó Lebanɔ kp̄iino vīvī lán zùne bà,
 Em̄oni gbè s̄o lán zùswarene b̄orɔ bà.

⁷ Dii kòto è bɔ kōn loupinao,

⁸ Dii kòto è gbáa nigã,
 Dii è Kadesi gbáa nigã.

⁹ Dii kòto è línɔ nigã,
 è líkpenɔ pu,
 gbē kè āɔ kú à ua guunɔ e beene,
 Gakuideen à ũ.

¹⁰ Dii kú í kè dana andunalaa musu,
 Dii v̄ena Kí ũ gurɔ píngi.

¹¹ Dii è a gbēno gba gbāaa,
 Dii è aubarika daŋgu āgõ aafia.

30

Dii sáabukpana

Lè kè Dauda dà Luda ua kyakena yã musu.

¹ Mé n tó sé lezĩ Dii,

zaake n ma kaara,

née tó ma ibeenɔ ma nero.

² Dii ma Luda, ma wii pèenzi,

ben n ma gba aafia.

³ Dii, n ma si miraa,

née tó ma si gèwãanlo.

⁴ Dii gbẽnɔ, à à tó kpá,

à à tó kè kú adona sáabu kpá.

⁵ Zaake à pɔfena è gi kero,

à aubarika bé ègɔ kuu ai gbẽ wèndi lén.

Ɔɔɔna ègɔ kuu gwãavĩ,

ben guu è dɔ kɔn pɔnnao.

⁶ Kè má kú nnamana guu ma bè:

Mé kpágula zikiro.

⁷ Dii, kè n aubarika dàmagu,

n ma ze gíngin lán kpíii bà.

Mɔde kè n mìkpee zùme,

ma gɔ bídi guu.

⁸ N Dii, mbe ma n sisi,

ma kúe kè ma diine ma bè:

⁹ Bó àren ma gaa v̄i ke ma sina gèwãan?

Ma mira é n tó kpán yó?

Eé n náane kpàakpa ken yó?

¹⁰ Ì ma yã ma Dii ì ma wènda gwa,

Dii, ìgɔ de ma dɔnleri ũ.

¹¹ N ma ɔɔɔna lie ɔwãna ũ,

n ma pɔsia utanɔ pítima,

n pɔnnaa dàme pókāsãa ũ.

12 Mэгõ yĩtenaro, мэгõ n tó kpaame,
Dii ma Luda,
мэгõ n sáabu kpaа guro píngi.

31

Zĩndakpana Dii

Dauda lè.

¹ Dii, mbe ma nanzi,
̀nton tó wí ma kũ zikiro.

̀N ma mì sí n maakena yānzi,

² ̀N swā kpámazi, ̀n ma faaba ke kpaakpaа,
̀n gõ ma uteki gbè ũ,
zeki gbāaa kè eé ma faaba kee ũ.

³ Ma gbèsi kōn ma zeki gbāaaon n ũ,
̀n dōme ae ̀n ma da zéa n tó yānzi.

⁴ ̀Nton tó mà si bà kè wà kpàkpameenlo,
zaake ma mìsirin n ũ.

⁵ Ma a ninii nānne n ozi,
̀n ma mì sí Dii Luda yāpurade.

⁶ Ma za gbē kè aōè na tāanān,
Diin má náane kè.

⁷ Mé yáa dō mà pōnnaa ke kōn n yenzio,
zaake n ma yā'ōamma è,
n ma nawēakena dōme.

⁸ Néé ma na ma ibeenone ní oziro,
n ma gba mēporokii.

⁹ ̀N ma wēnda gwa Dii,
zaake má kagurakename,
pōsīaa tò ma wée gō sūkusuku,
ma pōō sia kũ ma nōse yāka.

¹⁰ Pōsīaa e ma wēndi lagoo,

m̀bna e ma wè yāaa,
laasuu tò má gbāaa vī d̄oro,
ma wán̄o b̀usa.

¹¹ Ma gbēdaaan̄o è kya kámagu ma ibeen̄o yānzi,
ma yā è ma gbēn̄o vīa kũ maamaa,
gbē kè weè dak̄ore gāalen̄o è pāme.

¹² Ma yā e d̄o gbēken d̄oro,
ma ḡo lán̄ gè bà,
ma ḡoñne lán̄ oo kāndo bà.

¹³ Mèè ma kè gbēn̄o e ma pee pari,
vīap̄on̄o ligamazi.
Aṣè kak̄o wà lé kpák̄s̄mazi,
aṣè leḍole ke ma wèndib̄ona yānzi.

¹⁴ M̄ode r̄ibe ma n náane kè Dii,
mèè be ma Ludan n ũ.

¹⁵ Ma wèndi èḡo kú n ɔz̄i gur̄o p̄ingime,
n̄ ma sí ma ibee kè aṣ̄o ma wetee
wà ma deen̄o ɔz̄i.

¹⁶ N̄ uu were mam̄oma n z̄òbleria,
n̄ ma mì sí n yenzi guu.

¹⁷ Dii, n̄ton tó wí ma kũro,
zaake ma wii p̄enzi.

N̄ tó wí zaakerin̄o kũ,
n̄ tó aṣ̄ lé ḡo nak̄oana gèwāan,

¹⁸ n̄ tó egetori p̄in̄o néne nae.
Aṣè d̄oke k̄on gbē maaan̄o,
aṣè kya kángu k̄on ñadānao.

¹⁹ Auziki kè n̄ kàk̄o n vīakerin̄one bíta,
neè aubarika da gbē kè aṣ̄o nanziin̄on gbē p̄ingi wáa.

²⁰ Tó gbēn̄o lé kpák̄s̄ñzi, neè n̄ ute n kuu,
tó wèè leokpak̄o keényo, neè n̄ d̄akpa n kukiia.

21 Aubarikadeen Dii ũ,
zaake à yenzi bíta òdɔame
wéte kè wà lìgazi guu.

22 Swè kèmagu gwe,
ben ma bè, wà n kii zé zòmɛ.
Kè ma faaba lé zùnzi,
n ma wènda wiipena mà.

23 Àgõ ye Diizi, amɔa a gbẽnɔ.
Dii è a náanekerinɔ dākpa,
è fīa bo ïadārinɔne pāsīpāsī.

24 Amɔa kè a wée dɔ Diizinɔ,
àgõ gbāa à a swè kpáɛ.

32

Durun'ona Ludane

Dauda lè.

¹ Aubarikadeen gbè kè Luda pò kù à taarinɔla
à à durunɔ kènɛ ũ.

² Aubarikadeen gbè kè Dii è à durun yā daroo ũ,
bensõ mɔnafiki kú à nòse guuro.

³ Kè ma yīte kɔn ma durun-o, ma yāyā,
ma wiii ègõ dɔ zaa kɔngɔ ai uusie.

⁴ Nɔ tòma fāantē kɔn gwāavĩo,
ma gbāaa yāa lán guwāagurɔ ɔfāntē bé à ma lɛɛ bà.

⁵ Ben ma wenne ma durunzi,
mée ma yā zaaa utenne dɔro.
Ma bè, mé ma taarinɔ o Diine,
ben à ma durun kème.

⁶ Beee yānzi n náanekeri wée kemma a gurɔɔazi,
tó yā zī'ũu e mɔɔ, eé à lero.

7 Ma utekiin n ũ,
nèè ma bɔ wéetãmma guu,
nèè ligamazi n ma m̀ sí.

8 Mé yã danne mà n da zé kè de n séa,
mé lé damma, ma wéé gõ ténzi.

9 Ñtongõ kuu laasuu sai
lán s̄ ke b̄agās̄ bàro,
tó néé aizi káíne k̄n a bàoro,
āè da n d̄or̄aro.

10 Yã'õamma è da gb̄e zaaanɔla,
Dii yenzi è liga à náanekerinɔzi.

11 Gb̄e maaanɔ, à p̄onnaa ke Dii yãnzi,
n̄ɛpuradeenɔ, à guda ke à yáa dɔ.

33

Luda sáabukpana

1 À guda dɔ Diia gb̄e maaanɔ,
à k̄s̄ s̄io n̄ɛpuradeenɔ à sáabu kpá.

2 À Dii tó kpá k̄n kuntigio,
à lè sín̄e k̄n m̄or̄o.

3 À lè dufu sín̄e,
à p̄'onnanɔ lé k̄n d̄nao k̄n p̄onna wiio.

4 Zaake yã kè Dii ò né yãpurame,
à náane v̄i a yãkena píngi guu.

5 À ye maakezi k̄n yãzedeo,
Dii yenzi anduna pà.

6 Dii yã'ona bé à musu kè,
à lé'ia bé à musup̄onɔ p̄èp̄e.

7 À í kàe gu d̄nk̄, à ḡõ ís̄iaa ũ,

à íno kàkōa, à gō í lō ũ.

⁸ Anduna gbē píngi, à vīa ke Diine,
gbē bēeno píngi, à mì siene.

⁹ Zaake à yā ò, ben anduna gō kaena,
à yā dìe, ben pó píngi gō kun.

¹⁰ Dii è lé kè boriino kpàkōsō ke pā,
è kpá būsudeenone kōn pó kè aōe pēeao.

¹¹ Yā kè Dii zèo ègō diena gíngin,
yā kè à à pōo gbà ègō kuu gurō píngi.

¹² Aubarikadeen borii kè Dii de à Luda ũu ũ,
gbē kè à n sè a pó ũuno.

¹³ Zaa musu Dii è guu gwa gĩzĩ,
è gbēnteenō e n píngi.

¹⁴ Zaa à kúkiia è gbē kè aō kú
anduna guuno tāasi ke n píngi.

¹⁵ Àmbe à baade píngi swè kè,
è n yākenano dō píngi.

¹⁶ Kína ke è zĩ ble a zĩkpe parikēe yānziro,
zĩkari ke è bō a gōsagbāake yānziro.

¹⁷ Sō náanekena à n bōo né egeeme,
baa kōn à gbāakeo eé fō à gbē mì síro.

¹⁸ Dii wée kú a vīakerino,
gbē kè aō wée dō à yenzizino.

¹⁹ Eé n bō gaa lézĩ,
eé n gwa dekaagurō.

²⁰ Wa wée ègō dō Diizi,
àmbe wa donleri ũ kōn wa sengbangoo.

²¹ Zaake Diin wa pōo ègō nnaa,
wá à tó kè kú adona náane vī.

²² Dii, n tó n yenzi gō kúwao
lán wa wée donzi ná.

34

Dii maakena

Lè kè Dauda dà gurɔ kè à a zīnda diè ãadee ũ
Abimelēki aε, ai Abimelēki pèa à tà.

¹ Mэгō Dii tó sée lezī gurɔ yāana sai,
mэгō à tó kpaa lán guu e dɔɔ nà.

² Mэгō ãa dāa Dii yā musu,
takaasideenɔ é ma aɔ pɔnnaa kε.

³ À bítakeε dō Diine_εmao,
à tó wà à tó bɔ ledɔ.

⁴ Ma Dii kii wète, ben à wè_εmala,
à ma bɔ ma vīanɔ guu.

⁵ Gbē kè aɔ wée dɔzinɔ uu égō werena,
wí é gē n̄ wéen zikiro.

⁶ Takaasidee kè Dii s̄isi, ben à wèàla,
à à b̄ò à nawēanɔ guu p̄ingi.

⁷ Dii Malaika égō kú à vīakerinɔ saε,
è n̄ mì sí.

⁸ À dā à gwa, é e kè Dii nna,
aubarikadeen gbē kè nàzi ũ.

⁹ Dii gbēnɔ, à vīa kenε,
póke è kēsā à vīakerinɔaro.

¹⁰ Nɔaa è m̄usunɔ dε, p̄óblee è kēsā_{n̄}ma,
m̄ode p̄ó maa ke è kēsā Dii kii wè_εterinɔaro.

¹¹ Gbēnɔ, à m̄ó à ma yā ma,
m̄à vīakεna Diine dadaare.

¹² Amɔa kè á yezi a wēndi gō maa
bensō á yezi a kuuna gō nna,

¹³ à a lé kū k̄on yāzaa'onao,
àton tó egεε bɔ a lénlo.

14 À kpεε li à zaaane à à maaa ke,
à aafia zé wete àgõ tézi.

15 Dii ègõ gbẽ maaano tàasi kee,
è swā kpá n̄ wiipenazi.

16 Dii è mìkpεε zu zaakerinone,
ε aõ yã tón do gbẽkenlo yãzi.

17 Tó gbẽ maaano lé zù Diizi, è ma,
è n̄ bo n̄ nawẽano guu píngi.

18 Dii k̄i k̄on gbẽ kè aõ pɔɔ yàkano,
è do gbẽ kè aõ uu sisinanole.

19 Wahaa ègõ gbẽ maaa lee gèn baaagõ,
mɔde Dii è à bo à guu píngi.

20 È à wáno dākpa píngi,
à ke è éro, baa mèn do.

21 Kisia é gbẽ zaaano dede,
yã é v̄εε gbẽ maaa ibεεnoa.

22 Dii è a zòblerino mì sí,
yã é v̄εε gbẽ kè naziaro.

35

Gbẽ maa wiipena Diizi

Dauda lè.

1 Dii, n̄ íbete kpá k̄on ma ibεεno,
n̄ z̄i ká k̄on gbẽ kè aõε z̄i kaamaono.

2 Ñ n̄ sengbango k̄on n̄ gõkebɔno sée,
n̄ fεε n̄ domale.

3 Ñ n̄ sári k̄on n̄ f̄εdaao sé do,
n̄ fεε gbẽ kè aõε ma gbεsεεnozi.

Ñ beme ma mìsirin n̄ ũ.

4 Gbē kè aḵoḵe ma weteḵe wà ma deeno,
 ò tó aḵ kpeḵe li, wí ñ kũ.

Gbē kè aḵoḵe à zaaa gḵgḵmaziino,
 ò tó aḵ fua, mà ñ kpeḵe e.

5 Aḵgḵ de lán ése ũkã kè Ìa sèḵe bà,
 Dii Malaika péñma.

6 Aḵ zé gḵ gusiaa ũ kḵn gu zãeo,
 Dii Malaika ɔ yĩpañzi.

7 Zaake aḵ wèḵe yḵme pã,
 méḵe yãke keñnero, ben aḵ bà kpàkpame.

8 Ñ tó mónzi ñ le à keñne ásarú ũ,
 ò tó bà kè aḵoḵe kpàkpameḵe ñ kũ,
 aḵ léḵe wèḵe kè aḵoḵe yḵ pì guu.

9 Ma pɔɔ é gbasa à ke Diia nna,
 mé pɔnnaa ke kè à ma mì sì yãñzi.

10 Mé be kḵn nḵseo do,
 Dii, dé bé à de lán n bà?
 Neè takaasideeno sí gbãamɔnnerinɔa,
 neè wẽndadeeno bɔ ñ wéetãmmarinɔ ɔzĩ.

11 Sèeda egeḵeeno è feemazi,
 aḵè yã kè má à yã dḵroo lalama.

12 Aḵè à maaa fía bome kḵn à zaaao,
 ben ma gḵ gbē miradodee ũ.

13 Tó aḵoḵe gyãa keḵe yã sḵ,
 mèḵe uta kãsãa dame,
 mèḵe ma zĩnda busa kḵn léyinao,
 mèḵe adua keñne yãana sai,

14 lán wà be aḵoḵe de ma gbenna ke ma danḵe ũu bà.
 Meḵgḵ lili oo mìpeena kḵn pɔsiaao,
 lán wà bè ma dan méḵe wẽnda keḵeḵe bà.

15 Mḵde kè ma gèñ sì,
 aḵ lìgamazi kḵn pɔnnaao,

aõ ma zãmba kè aõ lèema,
aõ ma yaka yãana sai.

16 Aõ ma fabò pãsipãsi,
aõ swaa pitimazi.

17 Dii, négõ ma gwaa le ai bõremε?
Músu pìnɔɔ e ma kεε gyáigyai,
n ma sírma màgõ kú wèndio.

18 Mé n sáabu kpá pari kakõana guu,
mé n tó kpá gbẽnɔ wáa.

19 Nton tó ma ibεenɔ ma yáa dõro,
nton tó gbẽ kè aõ zàmagu pãanɔ
ma gwa kõn wée zaaaoro.

20 Yã nnaa è bɔ n lénlo,
aõè yã di nòseyĩideenɔa.

21 Aõè lé aε wà be:
Èhẽ, èhẽ, wa wée è.

22 Dii, n wée è, ntongõ yĩtenaro,
ma Dii, ntongõ zãmaoro.

23 Ma Luda, n fεε n zεmao,
ma Dii, n tó yã bõmao nna.

24 Nεè yã ke a zéa,
Dii ma Luda, n yã nnaa kpáma,
nton tó aõ ma yáa dõro.

25 Nton tó aõ be n swèn wà ma nεro,
nton tó aõ be wà ma mɔ bẽero.

26 Lán aõεe pɔnnaa kεε ma wéetãmma musu nà,
n tó wí n kũ mà n kpeε e.
Lán aõεe bítakεε ɔdɔame nà,
n wí damma n n kpe bɔ.

27 Gbẽ kè ma bɔna maaa è keńne nnaanɔ

ò tó aõ pɔnnaa ke aõ guda ke.
 Gbẽ kè ma bɔna aafia è keńnenɔ
 ò tó aõgõ bee Dii bé à bíta.

28 Mapi sɔ, mé n maake yã o,
 mégõ n sáabu kpaa guro píngi.

36

Gbẽntee zaaa

Dii zòbleri Dauda lè.

1 Gbẽ zaaa durun yã da ma swèn,
 à wée ègõ Luda wí vïro.

2 Zaake ègõ a zĩnda ee gbẽ maaa ũme,
 è a durun dõ gbasa à zanlo.

3 Ege kɔn mɔnafikio kú à lén,
 à ɔndõ kɔn maakenao tò.

4 È yã zaaa laasuu lé a daekiia,
 è gí yã pãsíziro,
 è a zĩnda da zé faasaideea.

5 Dii, n yenzi bíta kà ludambe,
 ń náane vï maamaa, à zò sɔsɔnenɔa.

6 N maakena bíta lán kpiiinɔ bà,
 n yãzedeke lé vïro lán ísia lò bà.
 Dii, neè gbẽnteenɔ kɔn nòbɔnɔ bɔ píngi.

7 Luda, n yenzi bèe vï fá,
 gbẽnteenɔ è ute n ɔru.

8 Aðè n ua pɔble nɔsidee ble wà kã,
 neè n swa'í pɔnnade kpámma aõ mi.

9 Zaake mbe wèndibɔkii ũ,
 wa kuuna n gupuraan bé à wa wée kè.

10 Ñgõ yenzi ɔɔa gbẽ kè aõ n dɔɔnɔne ñgõ gaa,
 ñgõ kpɛ ñgõ nòsepuradeenɔ mì sii.

11 N̄ton tó ãdãrinɔ ma dúgu zõro,
 n̄ton tó zaakerinɔ ɔ yĩpamaziro.

12 N̄ gwa, m̄nafikidee p̄inɔ l̄èè,
 aõ ḡõ daena s̄òrɔrɔ, aõé f̄õ wà f̄èè d̄ɔro.

37

Gb̄ē maaanɔ k̄õn gb̄ē zaaanɔ ziaa zĩ

Dauda l̄è.

1 N̄ton tó gb̄ē zaaanɔ yã n k̄ũ gb̄ãaro,
 n̄ton zaakerinɔ gwena ni d̄ero,

2 zaake aõé kori k̄ũ wà gaga tia lán s̄è bàme,
 aõ maak̄èè é yãa lán s̄èla ísi bà.

3 N̄ Dii náane ke, ñḡõ yã maa k̄èè,
 ñḡõ kú bùsu k̄èn, ñḡõ nnaa maa.

4 N̄ tó n p̄ɔɔ ḡõ nna Diia,
 eé p̄ó k̄è n n̄òs̄e yezi kp̄ámma.

5 N̄ z̄e k̄õn Diio ñ à náane ke,
 eé yã k̄ènɔ k̄enne.

6 Eé tó yã b̄onyo nna lán gud̄ona bà,
 eé tó ñ b̄o maa lán f̄ãant̄è gupuraa bà.

7 N̄ lé ȳĩt̄e Dii āe ñ s̄õkpazi,
 n̄ton tó auzikide yã n k̄ũ gb̄ãa
 gurɔɔ k̄è à b̄ò k̄õn a w̄éèz̄è zaaaoro.

8 N̄ p̄of̄è tó ñ mì k̄è p̄èt̄èa.

N̄ton tó yã beeenɔ n k̄ũ gb̄ãaro,
 è mó k̄õn yãzaak̄enaome.

9 Zaake gb̄ē zaaanɔ é kaate,
 gb̄ē k̄è aõ w̄éè d̄o Diizinɔ bé w̄éḡõ bùsu v̄ĩ.

10 À gò féte kè gbě zaaano égõ kuu doro,
baa tó n n wéte, né n ero.

11 Zĩndabusarino bé wégõ bùsu vĩ,
aõégõ ponnaa kee kõn aafia bítao.

12 Gbě zaaa è à zaaa kpákpa gbě maaazi,
è fězi.

13 Mõde Dii ègõ à yáa dõõ,
zaake à dõ kè à gurõ é papa.

14 Gbě zaaano è fěedaa woto,
aõè n kà kpá sála,
e wà e wà takaasideeno kõn wẽndadeeno dedeo,
aõé gbě kè n yákena maaano kaate.

15 Aõ zĩnda fěedaa é n zõ n swẽn,
weé n sáno é'èñe.

16 Pó féte kè gbě maaa vĩ
de gbě zaa pariino auzikila,

17 zaake gbě zaaano gbãaa é mĩ de,
mõde Diin gbě maaano kũna ũ.

18 Dii taarisaideeno yã dõ,
aõ baka ègõ de n pó ũ gurõ píngi.

19 Wí é n kũ yã pásĩ gurõ zĩro,
baa tó dekaa kà, aõégõ kãna.

20 Gbě zaaano sõ é kaate,
Dii ibeeno é yãa lán sèla bõro nà,
aõé gẽte lán tésukpe bà.

21 Gbě zaaa è pó sěkãmma à à fĩa boro,
gbě maaa sõ è gba da maamaa.

22 Gbě kè Dii aubarika dànguno bé wégõ bùsu vĩ,

gbẽ kè à lé kèhnenɔ sɔ é kaate.

23 Dii è gbẽ da zé kè de à séa,
à pɔɔ ègɔ nna à kuunaa.

24 Baa tó à gèn sɔ, eé léero,
kè Dii à kũna yãzi.

25 Zaa ma gɔkparekeguro
ai ma gaa ma zi kũo la,
mée e Luda gbẽ maaa zĩnna zikiro,
mée e à nénɔ e baa keero.

26 Ègɔ gba daa guro píngi
ègɔ pɔ sèkãahneme,
à nénɔ ègɔ aubarika vĩ.

27 Ñ kpεε li yã zaaane ñgɔ à maaa keε,
négɔ kú bùsu kèn guro píngi.

28 Zaake Dii ye yãzedezi,
eé a náanekerinɔ zĩnnaro.

Aɔégɔ kuu aafia guro píngi,
gbẽ zaaanɔ sɔ é kaate.

29 Gbẽ maaanɔ bé wégɔ bùsu vĩ,
aɔégɔ kún guro píngi.

30 Ɔndɔyã è bɔ gbẽ maa lén,
à lé è yãzede o.

31 À Luda doka kú à swèn,
à gbá è sata pókearo.

32 Gbẽ zaaa è gbẽ maaa kpákpa
le à e à à de,

33 mode Dii é à tó à ɔzĩro,

eé we yākpae à n̄ero.

34 N̄ sōkpa Diizi ñgō à yā kūna,
eé n̄ kaara le ñgō b̄usu vī,
né gbē zaaan̄o kaatena e.

35 Ma gbē zaa gbāade ke è yā,
à gbā à ɔ tà lán lí kè t̄ote k̄ene nnaa bà.
36 Kè tá ma kpa gwe, à kú gwe d̄oro,
ma à w̄ete, mée à ero.

37 N̄ taarisaide yā gwa,
n̄ gbē maa yā t̄asi ke,
zaake n̄seyīidee boriin̄o é gō borii ū.
38 Durunk̄erin̄o s̄o é kaate ledole,
gbē zaaan̄o borii é m̄i d̄e.

39 Dii bé eé gbē maaan̄o m̄i sí,
eégō d̄eñ̄e utekii ū naw̄eakeguro.
40 Dii é d̄ón̄le à n̄ b̄o,
eé n̄ sí gbē zaaan̄o à n̄ m̄i sí
kè ās n̄azi yānzi.

38

Takaasidee aduak̄ena

Dauda lè.

¹ Dii, ñton ma toto k̄on p̄f̄oro,
ñton ma swā s̄ok̄ame k̄on p̄t̄oro.

² N̄ k̄an̄o ma papa
n̄ ɔ t̄oma.

³ Ma m̄e gbāaa yāa n̄ p̄t̄e yānzi,
ma wá aafiaro ma durun yānzi.

⁴ Ma taarin̄o d̄amala,

aõ tòma lán aso tìisi bà.

⁵ Ma bònɔ fò,
aõ yai kù ma yõnkɔkεε yãzi.

⁶ Má kuna, ma gõ zòlɔlɔ,
mεègõ té uuo sisina gurɔ píngi.

⁷ Ma kpεεwa e wii maamaa,
ma mè gbãaa vïro.

⁸ Má gbãaa vïro, ma mè kè búgubugu,
mée wii lεε ma pɔyakana yãzi.

⁹ Dii, ní pó kè má yezi dõ píngi,
nεè ma mbna ma sãnsãn.

¹⁰ Ma kù e vïi gbì gbì, ma gbãaa yàa,
ma uu e té kεε dɔro.

¹¹ Ma gbɛnnanɔ kɔn ma gbɛnɔ è gbɛεmε,
ma danenɔ è bàa léme ma bònɔ yãzi.

¹² Gbɛ kè aõ wεte wà ma denɔ è bà kpákpame,
ma wεderinɔ è yã zaaa kpakõsõmazi,
aõègõ mɔnafikiyã wàari paa kõo gurɔ píngi.

¹³ Ma gõ lán swãdoo bà, mεè yã maro,
lán gbɛ kè à néné nàe bà, mεè lé è wɛkõaro.

¹⁴ Má de lán gbɛ kè è yã maroo bà,
mεè weñlaro.

¹⁵ Dii, míbe ma wée donzi,
né ma yã ma, Dii ma Luda.

¹⁶ Ma bè, ònton tó aõ yògõ kemaro,
ònton tó aõ ãa dã ma satana yãnziro.

¹⁷ Ma ka lεena,
mεègõ kú yã'õamma guumε.

¹⁸ Mé ma yã zaaanɔ onne sa,
zaake ma durun yãnzin ma pɔɔ yakanazi.

19 Ma ibεε pāsĩnɔɔ lé vĩro,
 gbẽ kè aõ zàmagu pāpāanɔɔ pari.
 20 Aõè à maaa fĩa bomε kɔn à zaaao,
 yā maaan má tézi, ben aõ íbete kpàmao.

21 Dii, òton ma zĩnnaro,
 ma Luda, òtongõ kúmao zāro.
 22 Ñ mó ò òmale kpakpaa,
 ma Dii, ma mìsiri.

39

Takaaside wiipena Ludazi

Dauda lè.

1 Ma bè, mégõ ma zĩnda kũna dõ,
 mé tó ma lé ma da durunkena guuro.
 Tó gbẽ zaaa kúmao, mé ma lé kũ.
 2 Ma lé nakõa, ma yĩ kítikiti,
 méε yāke oro, baa yā maaa se,
 ben ma yā'õamma sòkpa à kàara.
 3 Ma swè puusu bò ma guu,
 kè ma laasuu lè, ma swè té bò,
 ben ma lé bò ma bè:

4 Dii, ò tó màgõ ma wèndiguro lé dõ,
 kɔn ma guro pari zaka léo.
 Ñ tó màgõ dõ lán ma wèndi é gẽ zéla nà kãndo.
 5 N ma wèndi lé yò n ɔla zakan,
 ma kuuna de wéε kɔn yĩola n kiiaro.
 Baade píngi è gẽ zéla lán ãa bàme,
 6 gbèntee tena ègõ de lán ɔra bàme.
 È bāabāa bo à auziki kakõa,
 mɔde à dõ tó dén eé gõnero.

7 Tó lεmε, bó tãmaan mégõ v̄i?

Íbe ma wée dɔnzi, Dii.

8 Ñ ma taarino kēme,
ñton tó yōnkɔɔɔ ma faboro.

9 Ma lé nakōana, mée ma lé wēkōaro,
zaake mbe n yā beee kè.

10 Ñton ma lé dɔro,
ma gbāsí lè n ɔkū yānzi.

11 Nεè gbē toto nεè wée tãa à durun yānzi,
nεè à auziki yaka lán blé bà.
Baade píngi è gē zéla lán ãa bàme.

12 Ñ ma aduakena sí Dii,
ñ swā kpá ma wiipenazi.

Ñton ma ódɔna kpá swākotoro,
zaake n nibɔn ma ũ,
má de gbē z̄ito ũ lán ma dezino bà.

13 Ñ uu goma le ma pɔɔ e àgõ nna dɔ,
ai màgõ gá anduna tó.

40

Dii sáabukpana

Dauda lè.

1 Ma wée dɔ Diizi maamaa,
ben à ae dɔma à ma wiipena mà.

2 À ma bɔ kokotēwεen,
à ma bɔ foo guu.

À ma gbá pèε gbèsi musu,
à ma ze gwe gíngin.

3 À lè dufu dàme ma lén,
wa Luda sáabukpana pó ũ.

Gbēno é e pari, vĩa é n̄ kũ,
ašé Dii náane ke.

⁴ Aubarikadeen gbē kè Dii náane vĩa ũ,
bensō è aε dō ãdārino kōn tãagbãgbārinoaro.

⁵ Dii ma Luda, n yãbonsaεkenano pari,
weé f̄ wà yã kè néε pεεawee dōdōro.
Tó méε t̄k̄ēenne, à lé vīro,
mé f̄ mà o píngiro.

⁶ N̄ ye sa'opo ke gbaaziro,
ben n ma gba swã mà yã mao.
Néε sa'opo kè wè ká tén à té kũ
ke durun agbaakpabo gbekaro.

⁷ Ben ma bè: Maε kè,
ma mo lán wà kè takadan ma yã musu nà.

⁸ Má ye n poyezi kemε, ma Luda,
n doka kú ma swè guu.

⁹ Mé yãzedeε baaru kpá pari kakōana guu,
mé ma lé nakōaro, lán n̄ d̄s̄ nà Dii.

¹⁰ Méε n yãzedeε uteñero,
ma n náane kōn n m̄sinao yã ò.
Méε gí n yenzi kōn n yãpuraao o
pari kakōana guuziro.

¹¹ Dii, ñton gí ma wēnda gwaziro,
n yenzi kōn n yãpuraao ḡs̄ ma dākpa.

¹² Zaake yã zaa kè liganamazi lé vīro,
ma taarino dāmala, méε guu eero,
à pari de ma m̄k̄ala, swè kèmagu.

¹³ Dii, ñ sùu ke ñ ma m̄ sí,

Dii, ò kε kpakpaa ò mó ò ðmale.

¹⁴ Ñ tó wí gbē kè aḵe ma wεε wà ma ðεεḵ kũ,
aḵ ñ mì pée.

Ñ tó gbē kè aḵ yezi mà mónzi eenḵ kpεε li,
aḵ uu yākḵte.

¹⁵ Gbē kè aḵè bεε taale taaleεḵ,
ò tó wí ñ kũ aḵ kε gĩri.

¹⁶ Gbē kè aḵe n kii wεεεḵ,
ò tó aḵ pḵḵ kemma nna aḵ yáa ð.
Gbē kè aḵ ye n m̀sinazino
gḵ bee Dii bíta.

¹⁷ Takaaside wēndadeen ma ũ,
ò laasuu lé ma yāzi, Dii.

M̀be ma ðḵnləri ũ kḵn ma m̀sirio,
ma Luda, òton g̀ kero.

41

Gyāree aduakεna

Dauda lè.

¹ Aubarikadeen gbē kè è gbāasaide yā daa ũ,
Dii è à bḵ nawēakεgurḵ.

² Dii é à ðākpa à à gba wēndi gbāa,
eé aubarika dan a b̀sun,
eé à na à ibεεḵ ḵzĩ aḵ ñ pḵyezi kεaro.

³ Dii é à ðākpa à gyāpεa,
eé tó à a gyāa p̀ ble.

⁴ Ma bè: Dii, ma durun kēnne,
ò ma wēnda gwa ò ma gba aafia.

⁵ Ma ibεεḵ è ma kpákpa gaao wà be:
Bḵren eé ga lε à tó kaatεε?

⁶ Tó aḵ mò ma gwa,

εγεγῶν ἀσὲ ὄμῃ,
 ἀσὲ βααρυ ζααα ῶεε μα γᾶ μου,
 βεν ἀσὲ φεε ῶὰ γὰ ῶὰγῶ γᾶ πὶ φᾶα βᾶαζι.

⁷ Ma zangurinɔ è ma kpákpa à zaaao,
 aɔ́ píngi aɔ́ è àisi zaaa kpámazi wà be:

⁸ Gagyāa bé à à lè,
 eé fεε a daεkiiia dɔro.

⁹ Baa ma gbēnna kè ma à náane kè,
 kè weè ɔ kakɔa ta dɔnkɔ guu bò ma kpeε.

¹⁰ Mmɔn sɔ Dii, ñ ma wēnda gwa,
 ñ ma gba aafia le mà fīa boíne.

¹¹ Tó ma ibεεnɔɔ e ma yògɔ kemaro,
 mégɔ dɔ sa kè ma γᾶ kànne.

¹² Ñ ma kūna ma nòse maaa γānzi,
 ñ tò màgɔ kú n aεzī gurɔ píngi.

¹³ Aubarikade Dii, Isarailinɔ Luda
 zaa káaku ai gurɔ píngi!
 Aami! Aami!

TAKADA PLAADÉE

Saamu 42-72

42

Zizɔ ɔɔɔna

Kora borinɔ lè.

¹ Lán zɔ ègɔ swasaε ni dεε nà,
 len n nii kú ma swèn le, Luda.

² Ma ninii e Luda ni dεε, Luda Wèndide pì,
 bɔren mé e mà gὰ wée siàlee?

³ Wée'i bé à gò ma pòblee ũ
 fāantē kɔn gwāvĩo.

Wègõ beeme gurɔ píngi:

N Ludaa kú mámèèè?

⁴ Ma nòse wènnε, ben yā kèkiinɔ dòmagu,
lân mεε gá parii guu nà ai Luda ua,
gbēnɔ ègõ tété ma kpεε kōn gudakenao,
zĩbaakerinɔ ègõ té ma kpεε kōn sáabukpanao.

⁵ Bóyānzin ma nòse yàkazi?

À kè dia ma làakari fèèè?

Séde màgõ wéε dɔɔ Ludazi,
zaake mé εara màgõ à sáabu kpaa,
ma Mìsiri, ma Luda.

⁶ Ma nòse yàka, ben n yā dòmagu

zaa Miza kpiigεεzi ai Yoda mìa,

zaa Emɔni gbènɔ musu.

⁷ Nèè tó ísɔpεena kīi gõ dɔ,

í lònɔɔ e lé zuukõzi.

Ń tò í e daamala,

à sɔ e taamao.

⁸ Dii è yenzi ɔɔamε fāantē,

à lè ègõ da ma lén gwāavī,

mée wéε keε Luda kè de ma wèndi ũua.

⁹ Mèè be Luda ma gbèsine:

Bóyānzin ma yā sānguzi?

À kè dia ní tò màgõ té kōn pɔsiaao

ma ibεε wéētamma yānzii?

¹⁰ Ma ĩadammarinɔ è ma sɔsɔ,

beee yānzi ma wánɔ ègõ wii,

aṣègõ beeme gurɔ píngi:

N Ludaa kú mámèèè?

11 Bóyānzin ma nòse yàkazi?
 À kè dia ma làakari fèèè?
 Séde màgõ wéè dɔɔ Ludazi,
 zaake mé ɛara màgõ à sáabu kpaa,
 ma Mìsiri, ma Luda.

43

1 Ìn ma yā nnaa kpáma Luda,
 ñ yā símao bori ludadõrisaideeno yā musu,
 ñ ma bɔ gbē zaa mɔnafikideeno ɔzĩ.
 2 Luda, m̄be ma utekii ũ,
 bóyānzin n gimazii?
 À kè dia ní tò ma gõ té kɔn pɔsiaao
 ma ibèè wéetāmmana yānzii?
 3 Ìn n gupura kɔn n yāpuraao zĩma,
 à dɔmɛ aɛ n kpíiii musu,
 à gámao ai n kúkiia gwe.
 4 Mé gbasa mà gá n gbāgbākiia Luda,
 ma pɔɔ é kemma nna, Luda ma pɔnnaa,
 mé n tó kpá kɔn mɔɔɔ,
 Luda ma Luda.

5 Bóyānzin ma nòse yàkazi?
 À kè dia ma làakari fèèè?
 Mégõ wéè dɔ Ludazi,
 zaake mé ɛara màgõ à sáabu kpaame,
 ma Mìsiri, ma Luda.

44

Isarailinɔ faaba wéekena

Kora boriino lè.

1 Luda, yā kè ní kè zaa gikena wa dezino gurɔ,
 aɔɔ òwe wa swā mà.

2 N ɔ yĩpa bori pāndenɔzi n ĩa dàrĩma,
n wa dezinɔ kàe ní gbèn,
n ní kaara aɔ dàgula.

3 Aɔ fɛɛdaa bé à ní ká b̀usu k̀earo,
aɔ g̀as̃a gb̃aaan aɔ z̀ì bl̀ero.
N z̀ĩnda g̀as̃a gb̃aaa bé à tò,
n aɛ d̀òrĩma k̀è ní yeńzi yānzi.

4 M̀be ma Kĩna ũ ma Luda,
nɛè tó Yakubu boriinɔ z̀ì ble.
5 N g̀az̃ĩn weè ɔ yĩpa wa ibɛɛnɔzi,
k̃ɔn n t̃on weè wa zangurinɔ dúgu z̃ɔ.

6 Èe ke má sá náanekenanlo,
èe ke ma fɛɛdaa bé è ma b̃oro.
7 Zaake m̀be nɛè wa sí wa ibɛɛnɔa,
nɛè wí da wa zangurinɔa.

8 Luda, weèg̃ɔ n sáabu kpaa gurɔ píngi,
weèg̃ɔ n tó kpaa yāana sai.

9 Baa k̃ɔn beeeo n giwazi ní tò wí wa kũ,
nɛè bɔ k̃ɔn wa z̀ìkpɛɛnɔ d̃oro.

10 Ñ tò wa b̃oru kpɛɛ wa ibɛɛnɔnɛ,
ní tò wa zangurinɔ wa p̃ónɔ nàk̃ɔa.

11 N ní gbá zé aɔ wa d̃ɛd̃ɛ lán s̃aanɔ bà,
n wa f̃aak̃ɔa boriinɔ té.

12 N n gb̃ɛnɔ yà aaga,
ñéɛ àre e à guuro.

13 Ñ tò wa gb̃ɛdaaanɔ wa s̃ɔs̃ɔ,
gb̃ɛ k̀è aɔ kú wa saenɔ wa lalandi k̀è.

14 Ñ tò wa g̃ɔ pena p̃ó ũ boriinɔnɛ,
gb̃ɛnɔ è ní mì ke degũdegũ wa yānzi.

15 Meègõ kú kõn wíyão gurõ píngi,
wí ègõ kú ma wéen

16 ma faborino kõn ma sòsõrino yãnze
kõn ma ibee kè aõ yezi wà gëe bomaano yão.

17 Beee wa le píngi,
baa kè n yã e sãwaguro,
wée n bà kuunawao yã gbororo.

18 Wa laasuu e këmmaro,
wée kè n zéaro.

19 N wa wiwi,
n wa bùsu kè gbëngboono tékii ù,
n gusia níginigi dàwala.

20 Tó wa Dii tó sãwagu yã,
ke tó wa wée dè bori zítõno tãazi,

21 Luda é gí ezió?
Zaake àmbe à wa nõseguuyãno dõ píngi.

22 N yãnze wá kú gaa lézizi zaa kongo ai uusi,
wè wa diè lán sãa kè weé n kòto kpãno bà.

23 N vu Dii! À kè dia nées ii oo?
N fëe! Nton gíwazi gurõ píngiro.

24 À kè dia n mìkpee zùwee?
Wa wëndake kõn gbãaa kè wèe mooweo sãngun
yó?

25 Wa gõ yina bùsutin,
wa gõ daena tôte.

26 N fëe n dõwale,
n mó n wa bo n yenzi yãnze.

45

Kína nɔsɛna lè

Yenzi lè kè Kora boriinɔɔ dà.

¹ Yá nnaa e pipii ma swè guu,
lán mée lè kèkii daa kɛnanɛ nà.
Ma lé nna lán takadakēri lákēbɔ bà.

² N maakεε de gbē pínɡila,
n légbε ègɔ nna,
aubarika kè Ludaa dànguu yāana vīro.

³ N zìkari pāsī, n n fēɛdaa sé n logo
n kíkεgakui sèeda ũ.

⁴ N di sɔa n gá zì ble n gakuikεε guu
yāpura kɔn nòsɛdooo kɔn yāzεdeeo yānzi,
n yā naasideenɔ ke kɔn n ɔplaa gbāaaɔ.

⁵ Kí, n kànɔ lé sɔntε,
è gē à n ibεenɔ swè zɔ,
boriinɔ è léε n gbá saε.

⁶ Luda, négɔ vēena kpatan gurɔ pínɡi,
négɔ n kíkεgo kūna yāzεdee ũ.

⁷ Ní ye yāmaakεnazi, n za yāzaakεnan.
Bee yānzi Luda, n Luda, n ka kpatan,
à pɔnnaa pìsimma de n gbēnɔla.

⁸ Lí'ɔ gū nnannaa pìsi n pókāsāanɔa,
mɔrɔ'ɔ è n pɔɔ ke nna
n kpé kè wà kèke kɔn wesaswaaɔ guu.

⁹ Kí nénɔgbēnɔɔ kú n nɔ yenzideenɔ té,
n nɔ dufu kú n ɔplaazi,
à Ofi bùsu vura zāblebɔnɔ dana.

¹⁰ Nénɔkparε, n swā kpá n ma!
N de be kɔn n gbēnɔ yā tón dɔnnε aεro.

¹¹ N nɔmaakεε e kí mè lugaa,

ñ m̀ siene, zaake n diin à ù.

¹² Tayadeenɔ é m̀ wà gba danne,

auzikideenɔ é n wée wete.

¹³ Kí nénɔkpare v̄ena kpéne guu k̄n gakuio,
wà ɔz̄i kè à pókāsāanɔa k̄n vura bào.

¹⁴ Wèe suuo kine

k̄n à pókāsā w̄ezādeenɔo dana.

Nénɔkpare zennerinɔo tézi,

āɔe suuo à kiia.

¹⁵ Wèe ḡeényo kibe,

wèe p̄onnaa kee k̄n gudakenao.

¹⁶ N néḡɔgb̄enɔ é ḡɔ n denɔ ḡeé ù,

né ñ diēdie k̄inanɔ ù anduna guu píngi.

¹⁷ Mé tó n tó ḡɔ d̄ɔ gb̄enɔn yāana sai,

boriino é ḡɔ n sáabu kpaa gurɔ píngi.

46

Ludaa kúwao

Kora boriino lè.

¹ Ludan wa utekii ù k̄n wa gbāaaɔ,

èḡɔ d̄ɔwale gurɔ píngi wa nawēa guu.

²⁻³ Beee yānzi baa tó anduna yàka

bens̄ɔ kpiiino lèe wà s̄i ísiaan,

baa tó í p̄i kàka à fùta d̄ɔ

bens̄ɔ kpiiino dège k̄n k̄io,

sw̄è é k̄ewaguro.

⁴ Swa kee kuu kè à í è m̀ p̄onnao Luda w̄ete guu,

Luda Musude kúkii kè kú adona p̄i.

⁵ Ludaa kú w̄ete p̄i guu, eé ḡɔ bezi ūro,

Luda é d̄àle gud̄nao.

⁶ Boriino e wii lee, kpatanɔo e yāaa,

Luda pùtã, ben anduna yò.

⁷ Dii Zìkpedee kúwao,
Yakubu Ludan wa utekii ũ.

⁸ À mó à Dii yãkenano gwa,
lán à yã yà andunaa nà.

⁹ Àmbe è zì mì de ai anduna lén,
è sáno é'ε è sárinó dúgu zõ,
è té sõ sengbangonɔa.

¹⁰ À ze teεε àgõ dõ kè máambe Luda ũ.
Boriino é ma tó sé lezĩ,
weé ma tó kpá anduna guu píngi.

¹¹ Dii Zìkpedee kúwao,
Yakubu Ludan wa utekii ũ.

47

Ludan anduna píngi kína ũ

Kora boriino lè.

¹ Bori píngi, à ɔpa lé,
à pɔnna wii lé Ludane kɔn gudao.

² Zaake Dii Musude naasi vĩ,
àmbe anduna píngi Kína bíta ũ.

³ À tò wa zì blè boriinoɔa,
à tò wa ɔ tò gbẽnoɔa.

⁴ À wa tɔɔte baka kpàwá,
à yenzide Yakubu boriino ãadãbo ũ.

⁵ Luda fεε, wèe guda keε,
Dii zεna, wèe kãkãki peε.

⁶ À lè sí Ludane, à lè síne,
à lè sí wa Kínane, à lè síne.

7 Zaake anduna píngi Kínan à ũ,
 à lè síne kɔ̃n dɔ̃nao.
 8 Ludaa e kí blee boriinɔa,
 à vɛ̃ena a kpata kè kú adonaa.
 9 Boriinɔ kpatablerinɔ e kɔ̃ kaakɔ̃a
 gbɛ̃ kè aɔ̃ de Ibraĩ Luda gbɛ̃nɔ ũ,
 zaake anduna kínanɔ né Luda pómɛ.
 À deńla n píngi.

48

Zayɔn né Luda wéteme

Kora boriinɔ lè.
 1 Dii bíta, à kà wà à sáabu kpá maamaa
 wa Luda wéte guu à kpíii kè kú adona musu.
 2 Zayɔn gbè kaena maa,
 à de anduna gbɛ̃ píngine pɔ̃nnaa ũ.
 Kína bíta wéte kú gbè pì gu'igbá̃roo kpamɛ.
 3 Ludaa kú à gudá̃kpakiinɔ guu,
 à tò wà a dɔ̃ aafia'ekii ũ.
 4 Kè kínanɔ lɛdole kè
 ɛ wà mɔ̃ wà léɛa lɛdo,
 5 kè aɔ̃ wéte pì è ɛ, ben à bò n saɛ,
 vĩa n kũ, ben aɔ̃ bàa lè.
 6 Gwen aɔ̃ɔe lugaan
 lán nɔgbɛ̃ nòwāwākeri bà.
 7 N n wiwi
 lán ɔ̃fāntɛ̃bɔɛ ĩa è latarinɔ góro'itenɔ wíwi nà.
 8 Yā kè wá màn wa wéɛ è
 Dii Zìkpɛde wa Luda wéte guu.
 Luda wéte pì kàɛ àgɔ̃ kuu gurɔ̃ píngi.
 9 Luda, wá kú n kpé ua,

wée laasuu lεε n yenzikεεa.

¹⁰ Luda, lán n tó dàgula ai anduna lén nà,
len n sáabukpana dàgula lε dɔ.

Nεè yā gōgō n gbɛ̀nɔnε a zéa.

¹¹ Zayɔn kpiideenɔ e pɔnnaa kεε,
Yudano bɔ̀su wétedeenɔ pɔɔ kè nna,
yākpae kè n kènɔ yānzi.

¹² À dɔdɔkɔzi à liga Zayɔnzi,
à à bīi dākpaki lezī pariinɔ naro.

¹³ À à bīinɔ tàasi ke kɔn à zeki gbāaanɔ
lε à e à tōkē kpεεdeenɔnε.

¹⁴ Zaake Luda kèn wa Luda ũ gurɔ píngi,
è dɔwe ae ai wà gá gáo gákiiame.

49

Auziki náanekena né m̀isaiyāme

Kora boriinɔ lè.

¹ Bori píngi, à yā kèkii ma,
anduna píngi, à swā kpá,

² ḱinanɔ kɔn talakanɔ,
auzikideenɔ kɔn takaasideenɔ a píngi.

³ ɔ̀ndɔyā kú ma lén,
dɔ̀na kú ma swèn.

⁴ Mé swā dɔ yáasi yāzi
mà à bɔ̀kɔte ke kɔn mɔ̀rɔlenao.

⁵ Mé vīa ke yā pāsī gurɔ̀nɛro,
baa tó ma zangurinɔ ligamazi.

⁶ Aɔ́ n auziki náanε vī,
aɔ̀è n ɔ̀daa ĩa dā.

⁷ Gbēke é fɔ́ à gí a gbēdaaanε gaa kè eé à séziro,
eé e à póke kpá Ludaa à à wèndi booro.

8 Zaake gbẽ wèndi bona zĩ'ũ,
 auziki é f̄s̄ à bo zikiro.

9 Eé f̄s̄ à tó àḡō kuu gur̄ō p̄ngiro,
 eé f̄s̄ à ḡinē àton wéε si gèwāalero.

10 Zaake wà d̄s̄ kè baa ònd̄orin̄ō è ga,
 mìsaideen̄ō k̄on̄ ȳon̄k̄on̄ō è kaate le se,
 ās̄è ñ auziki tó gbẽ pānden̄on̄e.

11 Baa kè wà ñ t̄on̄ō kpà b̄usun̄on̄e yā,
 ās̄ mira éḡō de ñ b̄εε ūme gur̄ō p̄ngi,
 eéḡō ñ k̄úkii ū ai ñ boriia.

12 Gbẽntee k̄on̄ a b̄εεkeεo
 èḡō kuu gur̄ō p̄ngiro,

eé kaate lán n̄òb̄on̄ō bàme.

13 Mìsaideen̄ō yāanan gwe,
 len à de le d̄ō k̄on̄ gbẽ kè ās̄ō té ñ tuubazin̄ō.

14 Ās̄é si gèwāan lán sāan̄ō bà,
 gaa bé eéḡō de ñ d̄ari ū,
 gbẽ maaan̄ō é kí bleńma ziaa zĩ.
 Ās̄ mèn̄ō é yai k̄u miran,
 gèwāa bé eéḡō de ñ b̄εε ū.

15 M̄ode Luda é ma wèndi sí gèwāaa
 à gb̄aake kpámazi.

16 Tó gbẽ e keε auzikidee ū
 bens̄ō à be tó nnaa e kaara,

ñton tó à kenne yāke ūro,

17 zaake eé e à p̄oke sé à táo a gagur̄ōro,
 à auzikin̄ō é péziro.

18 Baa tó à a zĩnda d̄ò aubarikadee ū a wèndi gur̄ō
 bens̄ō wà à sáabu kpà à nnamana yānzi,

19 eé ká a dezin̄lam̄e,
 eé wéε si gupuraale ziki d̄oro.

20 Gbēntee kōn a bēekεεo,
tó à wéε e kēro,
eé gēte lán nòbɔnɔ bàme.

50

Dɔnzikena yapuraa

Asafa lè.

¹ Dii Luda Gbāapingidee e yā oo,
è lé zuu anduna gbēnɔzi
zaa ɔfāntēbɔε kpa ai à gēkii kpa.

² Luda gakui e bii Zayɔn,
wéte kè à maakεε papana.

³ Wa Ludaa e mɔɔ, eégɔ yītenaro.
Té kè è ní blee kú à aε,
zàga'īa pāsī ligazi.

⁴ Èe musudeenɔ kōn tɔɔtedeenɔ sisii
le à e à yākpae ke kōn a gbēnɔ.

⁵ À bè: À ma yāmarinɔ kakɔame,
gbē kè ma bà kúnyo sa'ona gāzīnɔ.

⁶ Ludan yākpaekeeri ũ,
musudeenɔ è à yākena a zéa kpàakpa ke.

⁷ À ma, ma gbēnɔ, má yā vī mà oare,
Isarailinɔ, mé a bɔbɔ a dàn,
mámbe Luda a Luda ũ.

⁸ Mée kpákēazi a sa'ona yānziro,
ke sa'opɔ kè eégɔ kaa tén à té kū baa bɔre.

⁹ Má zùswaree kè kú a kpàsan nii vīro,
ke blè kè kú a kara guu,

¹⁰ Zaake nòbɔsētenɔ né ma pónome
kōn pókāde kpàsa kè aɔɔ kú sīsī pariinɔ musuo.

¹¹ Má kpīi musu bāanɔ dɔ píngi,

sè̃te pò ketenɔ̃ kuu ma pò ũme.

12 Tó nɔaa e ma deε, mé oarero,
zaake má anduna vī kōn à pò kè kunnɔ̃ píngi.

13 Mèè zùsware nòbɔ̃ sòn yó?

Mèè blèkofii aru min yó?

14 À saa oma kēnnakōo pò ũ,
à lù kè á sè ma Luda Musudea fīa bo.

15 À ma sísi nawēakegurɔ̃,
mé a bɔ̃, é bèε líme.

16 Ben Luda bè zaakerinɔ̃ε:

À kè dia ée ma yādienanɔ̃ dɔdɔ̃,
bóyānzin ma bà kuunańyo yā da a lénzi?

17 Á ye ma yādanneziro,
a ma yānɔ̃ kpà kpeε.

18 Tó a kpāi è, eè à ke a gbēnna ũme,
bensō eègō kaakōa kōn zinakerinɔ̃.

19 A légbε zaa,
eè lénnaa kásańne.

20 Eègō a gbēndoo pee,
eè a da né εge bo.

21 A yā beeenɔ̃ kè, ben má yītēna.

Ée daa má de lán a bàme,
mòde mé kpākēazi mà a bɔbɔ̃ a dàn.

22 Amɔa kè ma yā sāaguunɔ̃, à yā pì ma.

Tó len sōro, mé a ke gyáigyai,
gbēke é fō à a símaro.

23 Gbē kè kennakōo saa òmaa bèε líme,
èe ma gba zé mà ɔdɔaare
lán mèè gbēnɔ̃ mì sí nà.

51

Yanza wéekena Luda

Lè kè Dauda dà gurɔ kè annabi Natã gaa à kiia à zinakena kɔn Basebao gbera

¹ Luda, ñ ma wēnda gwa n yenzi guu,
ñ ma taarinɔ gogo n maa bíta yānzi.

² Ñ ma yā zaaa kēma mà gɔ wásawasa,
ñ ma durun kēme míomi.

³ Má a taarinɔ dɔ sa,
ma durun ègɔ sāmaguro.

⁴ Mbe ma durun kènne,
ma yā kè ñ yeziroo kè.
Tó n yā ò, n yā égɔ zé vī,
tó n yākpae kēmao, n yā égɔ nna.

⁵ Zaa ma da nòsen má zaa,
má durun vī zaa ma igurɔme.

⁶ Nòse maaa bé è kánne,
ñ òndɔɔ dame ma swè guu.

⁷ Ñ ma zú o kɔn saboo le mà zē wásawasa,
ñ ma nòse pípime le mà gɔ pú fénfen.

⁸ Ñ tó mà ponnaa ke kɔn yáadɔnao,
ñ tó ma wá kè ñ bùsanɔ were.

⁹ Ñton ma durunɔ yā daro,
ñ ma yā zaaanɔ bɔ ñ zīna píngi.

¹⁰ Luda, ñ nòsepuraa dame,
ñ eara ñ tó ma làakari gɔ kpaena.

¹¹ Ñton ma zīnaro,
ñton n Ninii símaro.

¹² Ñ eara ñ tó ma pɔɔ ke nna
kè n ma mì sì yānzi.

Ñ ma ninii gbaa màgõ n yã maa
 13 mé gbasa mà n yã dada zaakerinone,
 durunkerinone é eara wà ae domma.

14 Ñ ma bo gbēdena yān,
 Luda, Luda ma mīsiri,
 mé lè sí n yākena a zéa musu.

15 Dii, ñ ma gba lé
 mà n sáabu kpá.

16 Sa'ona è kenne nnaro,
 tó lenlo le má ò.
 Sa'opo kè wè ká tén à té kũ è kánnero.

17 Saa kè méé oommaan ma nõseyĩ ũ,
 neè kya ká wēndade sùudeenlo.

18 Luda, ñ aubarika da Zayon
 n poyezi maaa guu,
 ñ Yerusalemu bii gba gbāaa,
 19 sa'ona a zéa é gbasa à kánne
 kōn sa'opo kè wè ká tén à té kũo,
 weé saa o kōn zùswareeno n gbāgbākiia.

52

Auzikide ñadāna

Lè kè Dauda dà gurō kè à gàa Aimeleki be, ben
 Edomu gbē Doegi gàa à ò Solune

1 N gōsagbāaa, Luda gbēkē kuu gurō pínghi,
 à kè dia néé ña dāa kōn yā zaaao?

2 Neègõ léfotō kaa gbēnōzi gurō pínghi,
 n lé nna lán gē mibobo bà,
 neè gbēnō gbá séeo.

3 Ñ ye à zaaazi de à maaala,
 egetona è kenne nna de yāpuraala.

⁴ Ǻ ye gbēkaatena yāzi,
mɔnafikiyā bé à da n lén.

⁵ Luda é n gbāaa kò é ai gurɔ pínɡi,
eé n kũ à bɔnyo n kpén,
eé n bɔ gbē bēeno té.

⁶ Tó gbē maaanɔ è, vĩa é n kũ,
aǻé n lalandi ke wà be:

⁷ Gbē kè èe Luda ke a utekii ũroon yè!
À náane kpà a auziki bítaa,
à gǻ gbāadee ũ gbēkaatena guu.

⁸ Má de lán kù lásiadee kè kú Luda ua bà,
mé gǻ ze kɔn Luda yenzio gurɔ pínɡime.

⁹ Mé gǻ n sáabu kpaa gurɔ pínɡi
yā kè n kè yānzi,
mé n tó sé lezĩ n yāmarinɔ aezĩ,
kè n maa yānzi.

53

Misaidee yā'ona

Dauda lè.

¹ Yǻnkɔ è be a swèn Ludaa kuuro.
Gbēnɔ yàka, aǻ yākena zaa,
yāmaakeri kee kú n téro.

² Zaa musu Luda è gbēnteenɔ tàasi ke
à gwa tó gbēke ɔndɔ kà à a kii wete.

³ Aǻ sǻsǻ n pínɡi aǻ gǻ dɔrɔ sai míomio,
yāmaakeri kee kú n téro, baa mèn do.

⁴ Zaakerinɔ dɔna vĩroo?
Aǻè ma gbēnɔ mómɔ lán ú bà,

aǎè Luda sísiro.

⁵ Gwen vĩa n̄ kũn maamaa,
vĩapɔnɔ kú gwe s̄oro.

Ludaa tò gbē kè aǎ lèεawaanɔ gǔ kaena gènɔ ũ,
a wí dàmma kè Luda g̀nzi yānzi.

⁶ Luda, n̄ bɔ Zayɔn n̄ mó n̄ Isarailinɔ mì sí!
Tó Luda sòkpa k̄n a gbēnɔ n̄ gwena ziin,
Yakubu boriinɔ é pɔnnaa kε,
Isarailinɔ é yáa dɔ.

54

Gbē kè wèε wéε t̄aaa aduakεna

Lè kè Dauda dà gurɔ kè Zifideenɔ ḡaa wà bè Solunε,
Dauda utena n̄ b̀sun.

¹ Luda, n̄ ma mì sí n̄ tó yānzi,
n̄ yā símao k̄n n̄ gbāao.

² Luda, n̄ ma aduakεna ma,
n̄ swá kpá ma yá'onazi.

³ Zaake bori pāndenɔ f̄εmazi,
gbē p̄s̄inɔ e ma wεε wà ma dε,
aǎè Luda yā daro.

⁴ Ludan ma dɔnleri ũ,
Dii bé à ma kũna.

⁵ N̄ ma zangurinɔ zaaa sòkpańma,
n̄ n̄ dúgu z̄s̄ n̄ náane yānzi.

⁶ Mé saa omma k̄n ma p̄yezio,
mé n̄ tó bɔ Dii, zaake n̄ maa.

⁷ À ma bɔ ma nawεanɔ guu píngi,
à tò ma ỳḡ kè ma ibεenɔa.

55

Aduakena kuuna wétamma guu

Dauda lè. Wè sí kōn mōrōnōmε.

¹ Luda, ò ma aduakena ma,
 òton lá kú ma yálaro.

² Ñ swā kpá ma yāzi ò wemala,
 ma laasuu ma likōa ma gō bídi guu

³ ma ibeεnō yā'ona yānzi
 kōn gbē zaaanō wéebiimano,
 zaake aōe ĩa daama,
 aō ma kūna kōn pōfēo.

⁴ Swè kēmagu,
 ga vĩa gēmagu.

⁵ Vĩa ma kũ, mée lugalugaa,
 ma ninii dà batan.

⁶ Tó má dēbe vī lán pōtēε bà,
 le mé vĩa mà gá kámma bo,

⁷ mé bàà lé mà gá zàazã,
 mé gá mà vēε gbáan.

⁸ Mé wã mà gá mà utekii wete,
 le zàga'ĩa gbāaa tón ma lero yānzi.

⁹ Ñ ñ yā gboro, Dii, ñ ñ yā yākōteñε,
 zaake má è zōka kōn swèeo kú wéte guu.

¹⁰ Aōε kpáε ke bīi musu fáantē kōn gwāavĩo,
 yā zaa kōn yā gbāaa di wéte guu.

¹¹ Gbēdeɗeyā bé à wéte pì pà,
 gbāamōnnena kōn mōnafikio è kē à gāalero.

¹² Tó ma ibeε bé èε ma sōsō yā, mé mena,
 tó ma zanguri bé à fēemazi, mé utene.

13 Mɔde ríbeee, mmɔn kè wá sáa,
ma gběndoo, ma gběnnna!

14 Weè fàadi bo kɔo yā nnanna,
weègɔ tékɔzi parii té Luda ua.

15 Gaa é zāmba ke ma ibeennne,
aɔé si gèwāan n gbāaguro,
zaake zaaa vɛekii è n guu.

16 Mapi sɔ, mɛè Luda sísi,
Dii è ma m̀ sí.

17 Kɔngɔ, fāantɛ kɔn uusieo
mɛègɔ ma yā'ɔammanɔ bɔenne kɔn mbnao,
bensɔ è ma yā ma.

18 Baa kè ma ibeennɔ pari,
è ma sí à ma bɔ swèen aafia.

19 Luda ègɔ vɛena kpatan guro píngi,
eé ma yā ma, eé wí daríma,
zaake aɔè n dà liero, aɔɔ Luda vĩa vĩro.

20 Ma gbě pì swèe kè kɔn a gběnnɔ,
à b̀ ledole kè aɔɔ kè kɔo kpee.

21 È yā nnaa o lán zó bà,
mɔde swèe laasuu kú à swèen.
È lénnaa kásaíne páipai,
mɔde yáadɔmma bà da à b̀kɔmme.

22 N n yā'ɔammanɔ tó Diine,
eégɔ n kũna,
è tó gbě maaa fu zikiro.

23 Gbɛderi náanesaideenɔ é n guro dagura lero,
Luda, né tó aɔ si gèwāa t̀tuwɛen.

Mapi sã, mégõ n náane kee.

56

Zĩndakpana Luda

Lè kè Dauda dà gurɔ kè Filisitiniɔ à kù zaa Gata.

¹ Ñ ma wẽnda gwa Luda, wèe pɛɛɛmazi,
wègõ zĩ kaamao wàgõ wée tãama gurɔ píngi.

² Ma kpàkparinɔ ègõ pɛɛɛmazi gurɔ píngi,
aõ wada yãnzin aõɔe zĩ kaamaozi.

³ Tó vĩa e ma kũu, mé n náane ke.

⁴ Mé Luda tó kpá yã kè à ò yãnzì,
má Luda náane vĩ, mé vĩa kero.
Bón gbẽntee é fõ à kemee?

⁵ Aõègõ ma yã liɛe kpɛɛgãnda gurɔ píngi,
aõègõ ma kpákpaà à zaaa.

⁶ Aõè kã kakãamazi wà naeme,
aõè ma kpákpa wàgõ yezi wà ma de.

⁷ Luda, ñton tó aõ gbẽke boro,
n boriinɔ ne kɔn pɔfẽo.

⁸ Ñ ma nawẽa yã da,
n ma wée'ikwɛena ká n sèɛ guu.
À kú n takada guuroo?

⁹ Tó ma Luda sìsi,
ma ibɛɛnɔ é bɔru kpɛɛ,
mégõ dõ kè à yã sìmao.

¹⁰ Mé Luda tó kpá yã kè à ò yãnzì,
ee, mé Dii tó kpá yã pì ona yãnzì.

¹¹ Má Luda náane vĩ, mé vĩa kero.

Bón gběntee é f̄s̄ à kemee?

¹² Luda, mé lù kè má sèmmaano f̄ia bo,
mé kennak̄so saa omma.

¹³ Zaake n ma si gaa lézĩ, née tó ma gèn sìro,
le màḡo táa oonyo gupuraa kè è wèndi kpámma guu.

57

Wiipena Luda Musudezi

Lè kè Dauda dà gur̄o kè à bàa lè Solune à ùte
gbèwèen.

¹ Ñ ma wènda gwa Luda, ñ ma wènda gwa,
zaake mbe ma nanzi.
Ñ ma s̄oto n ɔru ai ma bo gaa lézĩ.

² Mée wii p̄ee Luda Musudezi,
Luda kè è yá kè à ò papamee p̄i.
³ Eé tó d̄onle bo zaa musu à ma mì sí,
eé wí da gb̄e kè āōe p̄eemaziin̄o,
eé a gb̄eke k̄on a náaneyão kemee.

⁴ Má kú músuno té,
ma ḡo daena n̄ōbo p̄s̄ĩno dagura.
Gb̄e p̄ino néne nna lán f̄eedaa bà,
āo swaa né sárime k̄on k̄ào.

⁵ Luda, ñ n z̄inda tó sé lezĩ ai musumusu,
ñ tó n gakui da andunala píngi.

⁶ Āo bà kpàkpame ma zén, ben naw̄ea t̄oma,
āo wèe ȳo ma ae, ben āo zù à guu.

⁷ Ma làakari kpaena Luda, ma làakari kpaena,
mé lè sí mà n táaki lé.

⁸ Ì vu, ma swè!
Ma mɔɔ kɔ̃n ma kuntigio kú máa?
Mé gudɔɔ pá m̀ìo.

⁹ Dii, mé n sáabu kpá boriinɔ té,
mé n táaki lé gbɛ̃nɔnɛ.

¹⁰ Zaaɛ n gbɛ̃ke bíta kà n kiia,
n náanɛ ludambe luguu lè.

¹¹ Luda, wà n tó sé lezĩ ai musumusu,
n tó n gakui da andunala píngi.

58

Gbɛ̃ zaaanɔ tona kɔ̃n Ludao

Dauda lè.

¹ Gbãadeenɔ, èè yã o a zéa sɔ́ɔ?
Èè yãkpae ke kɔ̃n gbɛ̃nɔ sùusuó?

² Èè yã zaa wàari pá a swè guu,
èè gbãaa mɔ gbɛ̃nɔnɛ a bùsun.

³ Gbɛ̃ zaaanɔ sàsã zaa n igurɔmɛ,
egedeenɔ yàka zaa n da gbɛ̃emmɛ.

⁴ Aɔ légbɛ de lán mlè sɛwɛɛ bà,
aɔ de lán káɛ kè à a swã tàta bà,

⁵ ɛ àton a kɔ̃kɔ̃'ori gaasia ó maro,
ɛ mlè pì tón a dabokeri gonikɛɛ ero.

⁶ Luda, n n swaa é'ɛ́nɛ n lén,
Dii, n músu pìnɔ swaa sɔ̃ntɛnɔ é'ɛ́nɛ.

⁷ Ì tó aɔ gɛ zéla lán í bàalɛna bà.
Tó aɔ sá gà, n n kànɔ é'ɛ́nɛ.

⁸ Ì tó aɔ kori kú zén lán kɔ̃ntɔ lóu bà,
aɔgɔ de lán nòbɔnɛ kè èè ɔfántɛ eroo bà.

⁹ Ai yàka té gõ oroo wã,
gbẽ zaaano é gẽ ãa.

¹⁰ Gbẽ maaano é ponnaa ke,
zĩ kè Luda gẽe bònne gbẽ zaaano,
kè aõ ñ gbá pìpi ñ aru guu.

¹¹ Gbẽno é be: Gbẽ maaano láada ví fá!
Ludaa kuu, è yákpae ke anduna guu.

59

Ñ ma sí ma ibeeno

Lè kè Dauda dà gurɔ kè Solu gbẽno zĩ aõ à dādā à
be wà à de.

¹ Ma Luda, ñ ma sí ma ibeeno,
ñ ma bɔ gbẽ kè aõ fɛemaziino ɔzĩ.

² Ñ ma sí zaakerino,
ñ ma bɔ gbɛderino ɔzĩ.

³ Ñ gwa, aõe ma kpákpa,
gbẽ pāsino e swèe keema.
Dii, mée taari ke durun keñero,

⁴ mée sāsāñne yákearo,
ben aõ kú soruo wà nakõrema.
Ñ ma wenda gwa ñ fɛe ñ mó ñ dɔmale!

⁵ N Dii Luda Zìkpede, Isarailino Luda,
ñ fɛe ñ wée tā borii mɔno ñ píngi.

Ñton bɔnkpɛede zaaa mɔno wenda gwaro.

⁶ Aõè ɛara wà su uusie dɔ,
aõè likōaa zõ wétɛn,
aõè hũu kema lán gbẽeno bà.

⁷ Ñ gwa, aõ lóu e tɔɔ,
fɛe kpá ñ lén,

aõè be gbēkee e n maaro.

⁸ Mpi sō Dii, neè n yáa dō,
neè borii pìnō lalandi ke n píngi.

⁹ Luda ma gbāa, ma wéε dōnzi,
mbe ma aafia'ekii ũ.

¹⁰ Luda é dōme ae a gbēkεε guu,
eé tó mà yōgō ke ma zangurinōa.

¹¹ Dii wa sēngbango, òton n dēdēro,
ε aō yā tón sá ma gbēnōnlo yānzi.

N tó aō likōaa zō n n sōε kōn n gbāaa.

¹² Yā kè è bō n lén né durun yāme.

N tó aō wadakēna n kū,
zaake aōè εγεε to, aōè gbē ká.

¹³ N n kaate kōn pōfēo,
n n dúgu zō, aōtongō kuu dōro
de aōgō dō ai zaa anduna léa
kè Ludaa e kí blee Yakubu boriinōa.

¹⁴ Aōè εara wà su uusie dō,
aōè likōaa zō wéte guu,
aōè hūu ke lán gbēeno bà.

¹⁵ Aōè ligaliga wāgō pōblee wεteε,
tó aōε kāro, aōè wii pé.

¹⁶ Mapi sō, mé lè sí n gbāaa yā musu,
mà guda ke kōngō n gbēke yānzi,
zaake mbe ma aafia'ekii ũ,
mbe ma utekii ũ nawēakeguro.

¹⁷ Luda ma gbāaa, mé n táaki lé,
zaake mbe ma aafia'ekii ũ,
Luda kè è gbēkεε kemεε.

60

Wé zì ble kōn Luda gbāaa

Lè kè Dauda dà gurɔ kè à zì kà kōn Siria kè aɔ kú Mesopotamia b̀sun kōn Zoba b̀su guunɔ, ben Yoabu mò à Edmunɔ d̀de Guzurɛ Wisideen g̃ɔn b̀rɔ kuri awɛplaa.

¹ Luda, n pɔ f̀wazi,
n ɔ gb̀rɛwazi n wa z̃nna.

Ñ sɔkpa ñ aɛ dɔwa sa.

² Ñ tò wa b̀su nìgã ai à p̀ara.

Ñ ɛara ñ tata a gb̀n,
zaake à g̃ k̀pámme.

³ Ñ tò yã z̃'ũu s̀ n gb̀nɔa,
n wa kaka í gb̀aaao,
ben wée tàtaataa boo.

⁴ M̀de n tuuta d̀ n ṽakerinɔne,
le aɔ e wà b̀ gb̀nɔ ságana léz̃.

⁵ Ñ wewala ñ wa mì sí kōn n g̃sã gb̀aaao
le wamɔwa n gb̀ yenzideenɔ e wà b̀.

⁶ Luda yã ò zaa a kúkiia à bè:

Mé Sekemu kpaatete kōn z̃blena wiiio,
mé gba da kōn Suko guzurɛo.

⁷ Giliada b̀su né ma p̀me,
Manase boriinɔ b̀su né ma p̀me,
Eflaimu boriinɔ b̀su né ma m̀furame,
Yudanɔ b̀su né ma g̀me.

⁸ M̀abunɔ b̀su né ma ɔpipibɔme,
mè ma kyatee káɛ Edmunɔ b̀sun,
mè z̃blewiii d̀ Filisitininɔ b̀sua.

9 Dé bé eé gẽmao wéte bĩidee guuu?
Dé bé eé dɔme ae ai Edɔmunɔ bũsun?

10 Luda, à de mbe n ɔ gbàrewazi,
neè bɔ kɔn wa zĩkpeeno dɔroo?

11 N ɔ dawa wa ibeeno yãzi,
zaake gbẽntee dɔnle né yã pãame.

12 Wé zĩ ble kɔn Luda gbãaaɔ,
àmbe eé kiti pá wa ibeeno.

61

Kína aduakena

Dauda lè.

1 Luda, n swã kpá ma wiipenazi,
n ma aduakena ma.

2 Kuuna zaa anduna léa ma wii pèenzi,
kè ma suuna lè, ben ma n sisi.

N gámao gbèsi kè lezĩ demalaa kiia.

3 Zaake mbe ma aafia'ekii ũ,
ma uteki gbãaa ũ ma ibeeno ae.

4 Má yezi màgõ kú n ua gurɔ píngi,
màgõ sɔto n ɔru.

5 Luda, zaake n lù kè ma sènnεε mà,
n n vīakerinɔ baka kpàma.

6 N kína dɔ aafiaɔ,
n tó à ká a gurɔɔa.

7 Àgõ kpata blee n dɔna guu gurɔ píngi,
n à dákpa n gbẽke kɔn n náanekenao yãzi,

8 mé gbasa màgõ n táaki leε lán guu e dɔɔ nà,
mégõ lù kè má sènnεε fīa boo gurɔ píngi.

62

Ludan utekii ũ

Dauda lè.

¹ Luda ado bé à tò ma làakari kpáena,
àmbe è ma mì sí.

² Àmbe ma gbèsi ũ kōn ma m̀sirio,
mèè gbāa ea, mé nigā zikiro.

³ Gèn ũgban égō fεεε gbēzi?

É à nε lán gù kè è à kpán
ke kara zi ẁkɔẁkɔ bàn yó?

⁴ À guna a tíla lén ée kpaakōsō,
εgetona bé è keare nna.

Eè sa maaa o gbēne kōn léome,
ben eè n ká a swè guu.

⁵ Luda ado bé à tò ma làakari kpáena,
zaake àpin ma wée dozi.

⁶ Àmbe ma gbèsi ũ ma m̀siri ũ,
mèè gbāa ea, mé nigā zikiro,

⁷ Ma aafia kōn ma bèεo è bɔ à kiiame,
àmbe ma gbèsi gbāaa ũ, ma utekii ũ.

⁸ Gbēnɔ, àgō à náane keε gurɔ píngi,
à a swè wēne, àmbe wa utekii ũ.

⁹ Talakanɔ de lán lé'ia bàme,
gbāadeenɔ e ká póke lézīro.

Tó wà n yō kilooa,
aō píngi égō de fákuumε.

¹⁰ Àton gbēble'ɔ náane kero,
àton ãa dā kōn kpāi póoro.

Tó a auziki e kō,

àton tó a swè gō kúaro.

11 Yā mèn doon Ludaa ò,
yā mèn plaaa kènɔn má mà:

Luda, m̀be n̄ gbãaa vī,

12 Dii, m̀be n̄ gbēkēē vī,

ben n̄ē fīa bo baadenē a yākenaa.

63

Luda nidena

Lè kè Dauda dà gurɔ kè à kú Yuda gbáan.

1 Ludaa, m̀be ma Ludaa ũ,
m̄ē n̄ w̄ēē w̄etēē,
ma ninii yenzi, m̄ēēgō lugaanzi
lán tɔtē kori kè ye ízi bà.

2 Ma n̄ e n̄ kúkiin,
ma w̄ēē s̄i n̄ gbãa k̄ɔn n̄ gakuiole.

3 Zaake n̄ gbēkēē maamē de w̄ëndila,
n̄ s̄aabukpana égō kú ma lén.

4 M̄égō n̄ tó kpaai ma w̄ëndi lén,
m̄éɔ sé musu mà n̄ sísi.

5 Ma n̄̀s̄e é k̄ã lán w̄è p̄ó maa ble w̄à k̄ã n̄à,
n̄ táakilena égō kú ma lén k̄ɔn gudakenao.

6 N̄ yā è d̄omagu ma daekiia,
m̄ēē laasuu lénzi gw̄ãavī.

7 Ma s̄ɔtɔna n̄ ɔru, m̄ēē lè sii,
zaake m̀be ma d̄ɔnleri ũ.

8 Ma ninii namma,
n̄ ma k̄ūna n̄ ɔplan.

9 Gb̄ē kè āɔɔe ma w̄ēēn̄ é kaate,
āé ḡē t̄ɔtēn.

10 Ludaa é tó w̄à n̄ d̄edē k̄ɔn f̄ēdaao,
āé ḡō gb̄ēngboon̄ p̄óblee ũ.

11 Kína s̄ é p̄onnaa ke k̄n Ludaο.
Gbě k̄ è āè be wà s̄ k̄n Ludaο è à s̄abu kpá,
εγεdeenο s̄ lé éḡ nak̄ana.

64

N̄ ma sí gb̄è zaaanο ɔzĩ

Dauda l̄è.

1 Luda, n̄ ma m̄bna ma,
n̄ ma bο ma ib̄εε k̄ è āɔe v̄ia daamaziinο ɔzĩ.

2 N̄ ma ute gb̄è zaaa k̄ è ā lé kp̄ak̄s̄maziinοε,
zaak̄eri zokadee p̄inο.

3 Āè n̄ lé lé ke lán f̄εdaa bà,
ȳa p̄ās̄inο è bο n̄ lén lán k̄ à s̄ew̄εdee bà.

4 Āè taarisaidee d̄ādā le wà à pá,
āè à pá k̄ando, v̄ia è n̄ k̄uro.

5 Āè k̄o ȳīpa wà da zaak̄ena guu,
āè b̄ak̄pak̄pannena gusaε ȳa ḡōḡō
āè be: Gb̄eke é wa ero.

6 Āè zaak̄ena ȳa ḡōḡō wà be,
ȳa k̄è wa à lé kp̄ak̄s̄ b̄oεzina.
Gb̄ēntee n̄εguuȳanο asii b̄ita.

7 M̄ode Luda é n̄ pá k̄ào,
eé n̄ k̄ēna k̄ando.

8 Eé tó ȳa k̄è āɔ ò wí n̄ musu,
gb̄è k̄è n̄ é p̄ingi éḡ m̄i ke deḡūdeḡū wà be taale.

9 V̄ia é baade p̄ingi k̄ū,
āé Luda ȳak̄enanο t̄ōk̄ē,
āéḡō ȳa k̄è à k̄enο laasuu leε.

10 Gb̄è maaanο, àḡō p̄onnaa keε Dii guu à nazi,
n̄εpuradeenο, àḡō à táaki leε á p̄ingi.

65

Bori píngi wée dɔ Ludazi

Dauda lè.

¹ Luda, à kɔ̀ sio wà n táaki lé Zayɔn,
wà lù kè wà sènnɛɛnɔ̀ fīa bo.

² Mmɔn kè nèè aduakɛna ma,
n kiian bori píngi é sun.

³ Wa yā zaaanɔ̀ wa fu,
ben n wa taarinɔ̀ kèwɛ.

⁴ Aubarikadeen gbɛ̀ kè ní sè n gɛ̀o n ua ũ.
N kpé pɔ́ maaanɔ̀ mɔ̀wa,
n kpé kè kú adona pì.

⁵ Nèè wewala kɔ̀n yā maa naasideenɔ̀, Luda wa
Mìsiri.
Andunalɛzɛkideenɔ̀ kɔ̀n ísiabaadeenɔ̀ wée dɔnzi ní
píngi.

⁶ N gbāaa dānla,
n kpiiinɔ̀ kè kɔ̀n n ikoo.

⁷ Nèè ísia kɔ̀n a sɔ̀nɔ̀ kīi kpáɛ,
nèè boriinɔ̀ zɔ̀ka yāańɛ.

⁸ N dabuyānɔ̀ è swè kē
gbɛ̀ kè aɔ̀ kú zaa tɔ̀tɛlɛanɔ̀n,
wè guda dɔmma zaa ɔ̀fántɛ̀bɔ̀ɛ kpa
kɔ̀n a gēkpen kpaaɔ̀.

⁹ Nèè làakari dɔ andunaa, nèè à gba í,
nèè taaki ká tɔ̀tɛnɛ, n swaanɔ̀ pa kɔ̀n ío,
nèè tó blɛwɛɛ kɛ, zaakɛ lɛn ní dīɛ lɛ.

¹⁰ Nèè í dagula ai búgbarunɔ̀ pa,
nèè guunɔ̀ foo fɔ̀ kɔ̀n louo,
nèè aubarika da pɔ́ kè b̀ɛnɔ̀n.

¹¹ Nèè aubarika da burazīin wè kɔ̀n wèò,

ble nósídee è kwéé n tuuban.

¹² Pódádákiinɔ sè lá bòrɔ kù sète,
sìsĩnɔ pɔnnaa dà uta ũ.

¹³ Pókádeenɔ dàgula ní dádákiinɔa,
blewéé dàgula sísĩgèzi.

Wèe pɔnna wii léé, wèe lè sii.

66

Luda sáabukpana

¹ Anduna gbē píngi,
à guda dɔ Diia.

² À lè sí à tó gakuikéé musu,
à à táaki lé à à tó bɔ.

³ À be Ludane: N yákenanɔ naasi vĩ,
n gbāa bíta è tó n íbèenɔ na ní sàsaa.

⁴ Anduna píngi è kúenne,
aõè n táaki lé wà n tó bɔ.

⁵ À mó à Luda yákenanɔ gwa,
yā kè à kè gbēnteenɔne naasi vĩ.

⁶ À ísiai lì gukori ũ,
aõ swaa bikù kèse.
Wà pɔnnaa ké à yā musu.

⁷ Ègɔ kí blee kɔn a gbāaaɔ gurɔ píngi,
à wéé ègɔ kú boriinɔa.
Swāgbāadeenɔ tón dɔkero.

⁸ Boriinɔ, à wa Luda sáabu kpá,
à táakilena gɔ kú a lén.

⁹ À wa wèndi dàkpawe,
èè tó wa gbá sàtarɔ.

¹⁰ Luda, zaaké n wa yɔ n wa gwa,

n wa baasa lán kondogi bà.

¹¹ N wa ka kpésiaan,
n aso tiisi diwe wa kpεε.

¹² Ní tò wà diwa lán sǒ bà,
wa wée té mà, í dàwala,
ben n mowao gunnamana guu.

¹³ Mé mó n ua mà sa'opɔ kè wè ká tén à té kũ o,
mé lù kè má sennεεnɔ fīa bonne,

¹⁴ yā kè bò ma lén ma nawēakεgurɔ.

¹⁵ Mé saa omma kǒn pó mèkpananɔ,
mé sākaronɔ kpatanne,
mé n gbāgbā kǒn zùswareenɔ kǒn blèkofīinɔ.

¹⁶ Amɔa kè á Luda vīa vīinɔ,
à mó à ma a píngi,
mé yā kè à kēmεε oare.

¹⁷ Ma wii pèzi,
à táakilena da ma lén.

¹⁸ Tó ma yā zaaa dà ma swèn,
lε Dii gi ma yā mazi.

¹⁹ Mɔde à ma yā mà,
ben à ma aduakena sì.

²⁰ Aubarikadeen Luda ũ,
èe gí ma aduakena maziro,
èe gíme a gbēkεεoro.

67

Aubarika gbekana Luda

Lè kè wè sí kǒn mɔrɔnɔ.

¹ Luda, n wa wēnda gwa,
n n uu werewa n aubarika dawagu,

² lε anduna gbēnɔ gǒ n zé dǒ,

bori píngi dõ lán neè gbě̀ mì sí nà.

³ Wà n táaki lé Luda,
baade píngi n táaki lé.

⁴ Boriinɔ pɔnnaa ke à guda ke,
zaake neè yákpae ke kɔn gbɛnɔ a zéa,
neè dɔ anduna boriinɔne ae.

⁵ Wà n táaki lé Luda,
baade píngi n táaki lé,

⁶ gbasa tɔɔte bleε ke,
Luda wa Luda é aubarika dawagu.

⁷ Luda é aubarika dawagu,
anduna lezekideenɔ é vĩa kene ní pingi.

68

Luda bítakεε

Dauda lè.

¹ Luda é fεε, à ibεenɔ é fãakɔa,
à zangurinɔ é bàa léne.

² Lán tésukpe è gẽ kɔn ãao nà,
n tò aɔ gẽte le.

Lán zósa è yó nà té saε,
zaakerinɔ é kaate Luda ae le.

³ Gbẽ maaanɔ sɔ pɔnnaa ke,
aɔ yáa dɔ Luda ae,
aɔ vĩvĩ kɔn pɔnna bítao.

⁴ À lè sí Ludane à lé maa,
à di ludambe luguua, à à tó bɔ,
à tón Dii, à pɔnna wii pé à ae.

⁵ Kuuna a kpé kè kú adona guu,
Luda né tonenɔ demε,
gyaanɔnɔ zenyodeeme.

⁶ Luda è bæε κε gbẽ kè gbẽ vīroone,
 è pisinano bæε à n̄ da nmananan,
 swāgbāadeeno s̄o éḡo kú gukori guume.

⁷ Luda, kè n d̄o n gbẽnonε æε,
 gur̄o kè n t̄aa ònyo gbáan,
⁸ t̄oote nīgānigā, ludambæε lou gb̄are n æε,
 mm̄on kè n yā ò Sinai kp̄iii musu æε,
 Luda, Isarailino Luda.

⁹ Luda, n̄ tò m̄od̄o kp̄à n̄ b̄usua k̄s̄k̄s̄s̄,
 n n gbẽ kpasanan̄o gb̄a gb̄aaa.

¹⁰ N gbẽno v̄εε à guu, Luda,
 ben n w̄endadeeno gb̄a p̄o n maakεε yānzi.

¹¹ Dii yā ò,
 ben no gbẽno ḡo à baarukparino ū pari.

¹² Kínano k̄n̄ n̄ z̄ikp̄een̄o e bàa læε kpakpaa,
 no gbẽ kè ās̄ ḡo bæeno e n̄ p̄ono kpaatete.

¹³ Baa kè a daε kp̄asa gura,
 kondogi í kú ma p̄t̄εε d̄eben̄o,
 à k̄ano e té kεε lán vura bà.

¹⁴ Kè Gbāapingide kínano f̄aak̄o,
 ās̄ kwè Zalam̄o kp̄iia lán lougbε bà.

¹⁵ Basā kp̄iii gakui vī,
 Basā kp̄ii m̄is̄ont̄eno pari.

¹⁶ Am̄o kp̄ii m̄is̄ont̄eno,
 bóyānz̄in̄ ée kp̄iii kè Ludaa s̄e
 a k̄iblekii ūu gwaa n̄s̄eḡoan̄ozi?
 Gwen Dii éḡo kún gur̄o p̄ingi.

¹⁷ Luda s̄ogoron̄o lé vīro,
 à kà b̄oro læo ūgbangba.

Dii b̀o zaa Sinai,
à m̀o à p̀ita a guu k̀e k̀u adonan.

18 N f̀ee n ta musu d̀ona z̀iz̀oǹone ae,
n gbaa si gb̀eǹo ai k̀on swāgbāadeeǹo,
ben n v̀ee gwe, Dii Luda.

19 Aubarikadeen Dii Luda wa m̀isiri ũ,
àmbe èg̀o wa asooǹo s̀ena lán guu e d̀oo nà.

20 Wa Luda né Luda k̀e è ǹi m̀i síme,
Dii Luda bé è wa b̀o gaa léz̀i.

21 Luda é a ib̀eeǹo m̀i wíwiíne,
gb̀entee m̀ikp̀ee kádee k̀e ào té ǹi durun-oǹo.

22 Dii bè: Mé ǹi b̀oe Basā b̀usun,
mé ǹi b̀oe ísia l̀on,

23 Ie à a gbá ya a ib̀eeǹo arun,
a gb̀eeǹo é néne máen wà ǹi baka ble.

24 Luda, wa n gb̀eǹo è ào téték̀ozi,
ma Luda ma Kína, ào b̀e m̀oo n k̀úkiia.

25 Lèsiriǹo té ae, bataǹo té ǹi kp̀ee,
ǹokpare s̀eg̀es̀eg̀epariǹo té ǹi gura.

26 À Luda t̀o b̀o pari kak̀ana guu,
à Dii sáabu kpá am̀o Isaraili boriiǹo.

27 Né zāade B̄eyāmi boriiǹo bé ào tena ae gwe,
beee gb̀era Yuda ḱineǹo k̀on ǹi gb̀eǹo
k̀on Zebulunì bori ḱineǹo
k̀on Nafatali bori ḱineǹo.

28 Luda, ǹn n gbāaa òd̀awe,
Luda, ǹn b̀o k̀on n gbāaa k̀e ǹi òd̀awe yāao.

29 Ḱinaǹo é m̀oǹne k̀on ǹi gbaaǹo
n kp̀é k̀e k̀u Yerusalemu yāanzi.

30 Ǹn kpākē Iyipiti íteǹob̀ozi,

ò pata boriino zùswareenõa kõn ò gbẽnoo.
 Ò kondogi gò tõmã,
 ò gbẽ kè zìkana è keíne nnaano fáakõa.
³¹ Igitino é zìrinõ gbaremma,
 Etioṗiano é ò donzi, Luda.

³² Anduna kpatablerinõ, à lè sí Ludane,
 à Dii táaki lé,
³³ àmõ kè à di ludambee kè kuu zaa ziziia.
 À ma, èe pütãa gbãngbã.

³⁴ À Luda gbãaa kpàakpa ke,
 wà à bitakee dõ Isarailinõa,
 à gbãaa kú ludambe puraan.

³⁵ Luda, ò naasi vĩ n kúkiia,
 Isarailinõ Luda è gbãaa kõn ikoo kpá a gbẽnoa.

Aubarikadeen Luda ù!

69

Wéetãmma guu aduakena

Dauda lè.

¹ Luda, ò ma mì sí,
 zaake í ma kũ ma waale.

² Foo e ma mõõ ma ka zã,
 kèsepékii kuuro,

ma kpaé í lòn,

ísõ e ma blee.

³ Ma wii lè ma kpasa,

ma kòto nàe,

ma wée dõ ma Ludazi

ai ma wée kè yòõõ.

⁴ Gbẽ kè aõ zàmagu pãanoõ

pari de ma mìkãnoa.

Ma ibeenoo lé vïro,
 aõo yezi wà ma de póke wíinne sai.
 Pó kè méé à kpái oroon
 aõ bè mà i mà kpáímma.

⁵ Luda, n ma yõnkoyãno dõ,
 ma taarinoo utenannero.

⁶ Dii Luda Zikpede,
 gbẽ kè aõ wée donziino
 ñton tó wí n kũ ma yãziro.
 Isarailino Luda,
 gbẽ kè aõè n kii weteno
 ñton tó aõ tó yaka ma yãziro.

⁷ Zaake n yãzin méé menaa kõn sõsõzi,
 ben wí gẽ ma wéen

⁸ Ma gõ gbẽ zito ù ma gbẽno té,
 ma gõ gbẽ miradodee ù ma da bedeeno té.

⁹ N ua yã ma kũ gbãa maamaa,
 gbẽno dokenanyo gõme.

¹⁰ Tó ma lé yì pòsiasa guu,
 wègõ ma sõsõo.

¹¹ Tó ma pòsia utano fifiima,
 wègõ ma faboomé.

¹² Gbẽ kè aõo vèena gãaleno è ma pe,
 ígbãamirino è lè damao.

¹³ Mõde tó à gõ ma yãzi, Dii,
 mbe mégõ wée keemma a gurõõa.
 Ñ wemala Luda n gbẽke bíta yãzi,
 ñ ma mì sí yãpura.

¹⁴ Ñ ma bõ foon,
 ñton tó mà vlẽenlo.

Ñ ma bo í lòn,
 ò ma sí ma zangurinɔa.

15 Ñton tó ísɔ ma blero,
 ñton tó mà kpáe í lònlo,
 ñton tó wèe tatamalero.

16 Ñ wemala Dii, zaake n gbẽkɛɛ maa,
 ò ae dɔma n sùu bíta guu.

17 Ñton mìkɛɛ zu n zòblerinero,
 ò wemala kpakpaa,
 zaake ma gɔ kagurakɛna.

18 Ñ sɔmazi ò ma mì sí,
 ò ma faaba ke ma ibɛɛnɔ yãnzì.

19 Ñ ma sɔsɔna dɔ
 kɔn ma wídammao kɔn ma kpɛbɔnao,
 née gbẽ kè aɔɔ ma kúna yãonɔ ee.

20 Sɔsɔna ma swè zò, ma gɔ gbãaa sai,
 gbẽ kè eé ma wènda gwaan má wète, mée ero,
 gbẽ kè eé ma nòse kpáemɛen ma wée dòzi, à kuuro.

21 Aɔ èzè zaaa kàme pòbleen,
 kè ímii ma de, aɔ wè kpàkpàa kpàma ma mi.

22 Aɔ zìbaakɛna gɔ́nne takutɛɛ ũ
 à n kú à yã lúnne.

23 Aɔ wée sisi le aɔton guu ero,
 aɔ wó gɔ kokona.

24 Ñ n pètè pitańma,
 ò n pɔfè pāsĩ pisińma.

25 Aɔ beɛ gɔ bezĩ ũme,
 aɔ gbẽke tóngɔ kuu le à vèe n kpén dɔro.

26 Zaake aè wée tã gbẽ kè n n lénɔa,
 aè gbẽ kè n n kari kènɔ wãwã yã o.

27 Ñ ñ yā píngi taari diíne,
aã baka tóngõ kú n m̀sina guuro.

28 Ñ ñ tó gogo wèndi takada guu,
le aã tó tóngõ kú k̄n gbē maaano tóoro.

29 Luda, má kú wāwāa guu k̄n yā'õammao,
n ma sé lezĩ le mà bõ aafia.

30 Mé Luda tó bõ lèsina guu,
mé à sáabu ke mà à tó sé lezĩ.

31 Beee é ká Diine de sa'ona k̄n zùola,
baa zùsware kobadee.

32 Takaasideeno é e aã p̄nnaa ke,
a Luda kiweterino égõ wèndi vī.

33 Zaake Dii è wèndadeeno yā ma,
è kya ká a gbē kè aõ de z̄izo ūunonlo.

34 À à táaki lé musu k̄n t̄ot̄eo,
ísia k̄n p̄ kè kú à guuno píngi.

35 Zaake Luda é Zayon mì sí,
eé eara à Yuda wét̄eno káe,
à gbēno é v̄een ñ p̄ ū.

36 À z̄òbleri n̄eno bé wégõ vī,
gbē kè aõ ye à tó nnaazino égõ kún.

70

Wiipena m̀sirizi
(Saa 40:14-18)

Dauda lè.

1 N yā nna Luda, n ma mì sí,
Dii, n ke kpakpaa n mó n d̄male.

2 Ñ tó wí gbē kè aõe ma w̄e wà ma deeno k̄,
aã ñ mì p̄e.

Ñ tó gbě kè aṣo yezi mà mónzi eeno kpεε li,
aṣ uu yákōtε.

³ Gbě kè aṣè bemε taale taaleεno,
n̄ tó aṣ εara kōn wíyāo.

⁴ Gbě kè aṣoε n̄ kii wεtεεno pɔɔ kemma nna aṣ yáa do.
Gbě kè aṣo ye n̄ m̄sinazino gṣ bee Luda bíta.

⁵ Takaaside wēndadeen ma ũ,
Luda, n̄ kε kpaa.

Íbe ma d̄onl̄eri ũ kōn ma m̄sirio,
Dii, n̄ton ḡi kero.

71

Mare isi aduakena

¹ Dii, m̄be ma nanzi,
n̄ton tó wí ma k̄u zikiro.

² N̄ ma b̄o n̄ ma m̄i sí n̄ maakena yānzi,
n̄ swā kpámazi n̄ ma faaba kε.

³ N̄gṣ de ma uteki gbè kè mégae gá uten ũ.

Í diε n̄ ma m̄i sí,
zaake ma gbèsi kōn ma zeki gbāaaon n̄ ũ.

⁴ Ma Luda, n̄ ma b̄o zaakerino ɔzĩ,
n̄ ma si gbé zaa pās̄ĩna.

⁵ Íbe ma wéε d̄onzi, Dii Luda,
m̄be má n̄ náanekena zaa ma gṣkparekεguro.

⁶ Ma gbāa èmma zaa ma iguro,
m̄be n̄ ma b̄o ma da gbεεen.

N̄ táakin m̄εgṣ lεε.

⁷ Ma kuuna de yāb̄onsaε ũ gbēn̄one pari,
zaake m̄be ma uteki gbāaa ũ.

⁸ N̄ táakilena ègṣ da ma lén,
m̄εgṣ n̄ maakεε boo k̄ongṣ kōn uusieo.

9 Ìnton ma tón ma zikũkẽẽ yãnzìro,
 ònton ma zĩnna ma gbãa yãana yãnzìro.

10 Zaa kẽ ma ibeẽnoo e ma pee,
 ma wẽderinoo e lé kpaakõsõmazi ma wèndi bona
 yãnzì.

11 Aõ bè: Luda gizime né, wà péa wà kũ,
 gbẽke kuu kè à à mì síro.

12 Luda, ònton kemao zãro,
 ma Luda, òn kẽ kpaan òn mót òn òn male.

13 Ìn tó wí gbẽ kè aõo yã diimaanoo kũ
 le aõ kaate,
 òn tó sõsõ da gbẽ kè aõo wéẽ tãmaanola
 le aõ tó yaka.

14 Mapi sõ, ma wéẽ égõ ònzi,
 mégõ n táaki lee màgõ gaa.

15 N maakena égõ da ma lén guroo píngi
 kòn n mìsina kè má à lé òrooo.

16 Mé mót mà n gbãabitakeyãnoo o, Dii Luda,
 n mèn do maakena mé à kpàakpa kẽ gbẽnoo.

17 N yã òn zaa ma gõkparakeguroo,
 Luda, ai tia méẽ n yãbõnsaeno oo.

18 Baa kè ma zi kũ, ma mìkã pura,
 ònton ma tónlo, Luda,
 le mà e mà n gbãaa tókẽ tiadeeno,
 mà n gbãakeyã da gbẽ kè aõo fẽeno òn píngi.

19 Luda, n maakena zõ sõsõnoo,
 n yã bíta kè, dén weé lékõzinyo?

20 Ìn tó nawãa pásì ma le paripari,
 mode né eara òn ma gba wèndi do,

né εara ñ ma bo tɔɔte guu.

²¹ Né ma bèε kaaramε,
né εara ñ ma làakari kpáεμε do.

²² Ma Luda, mé n sáabu kpá
kɔ̃n mɔɔɔ n náanekεε yānzi.
Isarailino Luda kè n kú adona,
mé n táaki lé kɔ̃n kungidio.

²³ Guda égɔ̃ do ma lén,
mamɔ̃ma kè n ma mì sì mé n táaki lé.

²⁴ Mégɔ̃ n yāmaakεna oo gurɔ̃ píngi,
zaakε wí gbē kè aɔ̃ ma wεte zaaaono kù,
aɔ̃ gè kɔ̃n bídio.

72

Aduakεna kínane

Sulemanu lè.

¹ Luda, ñ dada kínane à yākpae ke kɔ̃n yāpuraao,
ñ tó kíne yā maaa ke lán neè ke nà,

² Iε à do n gbēnɔ̃ne ae a zéa,
à yā gɔ̃gɔ̃ talakanɔ̃ne súusu,

³ kpíiino é gbasa wà mó gbēnɔ̃ne kɔ̃n aafiao,
sìsĩno é tó aɔ̃gɔ̃ kú nnamana guu.

⁴ Kína é tó yā bo kɔ̃n talakanɔ̃o nna,
eé takaaside néno mì sí,
eé gbāamɔ̃nnerino dúgu zɔ̃.

⁵ Égɔ̃ kuu lán ɔ̃fāntē ègɔ̃ kuu nà,
lán mɔ̃vura ègɔ̃ kuu nà wè kɔ̃n wèo.

⁶ Égɔ̃ de lán loumana buraa bà,
lán mɔ̃do kè è kpá tɔ̃tea bà.

⁷ Gbē maaano é ɔ̃ tá a gurɔ̃a,
nnamana égɔ̃ bíta ai mɔ̃o tóngɔ̃ kuu doo.

8 Eé kí ble zaa ísia baa kè kpa kɔn baa kãa kpaao,
sena zaa Yuflatia ai gana anduna léa.

9 Borii kè aɔ kú gbáa guuno é mó wà kúene,
à ibeeno é dae ní puua à ae.

10 Taasisi kína kɔn ísia baa kínano é tángba kpáa,
Seba kɔn Seba kínano é mó wà gba danε.

11 Kínano é mó wà kúe à ae ní píngi,
bori píngi é zò blenε.

12 Zaake eé wëndadee kè aɔ wiii dɔɔno bɔme,
eé takaasidee kè aɔ dɔnlɛri víroono mì sí.

13 Eé gbãasaideeno wända gwa,
eé takaasideeno bɔ gaa lézĩ.

14 Eé ní bɔ gbãamɔnnerino ɔzĩ kɔn gbě pãsíno,
zaake à ye ní arukwεnaziro.

15 Luda kína dɔ kɔn aafiao!
Wàgɔ à gbaa Seba bùsu vura,
wàgɔ adua keene yãana sai,
wàgɔ sa maaa oone guro píngi.

16 N tó burapono ke à bùsun maamaa,
à lánɔ gɔ da sísino musu sí plèple,
aɔ né i wà pia lán Lebanɔ lákpe bà,
aɔ gbã lán kàbapu bà sète.

17 N tó à tó gɔ kuu guro píngi
lán ɔfântè bà,
bori píngi é aubarika e à gãzĩ,
wé à tó nnaa sí.

18 Aubarikadeen Dii Luda, Isarailino Luda!
Àmbe è yãbɔnsaeno ke ado.

19 Wàgɔ à tó gakuidee bɔɔ guro píngi!
À tó à gakui da andunala píngi!

Aami! Aami!

²⁰ Yεε né Dauda aduakεna lén gwe.

TAKADA AAGODEE

Saamu 73-89

73

Zaakerino nnamana

Asafa lè.

¹ Luda è yā maaa ke Isarailinoε yāpurame,
atēnsa nòεpuradeeno.

² Mapi sō, ma kīi kù lεnao,
ma gbá yezi à satame yā.

³ Kè ma zaakerino kuuna maaa è,
ma ãdāri pino gwena ni dè.

⁴ Yāke è kpánnεro,
aafia mòmma bensō aō mèkpana.

⁵ Aōè nawēa ke lán danò bàro,
aōè gyāa ke lán danò bàro.

⁶ Aōè ãdāna da n waale lán kāmbeε bà,
aōè pāsikεε da pókāsāa ũ.

⁷ Aō swè kè gbāa yāzaakεnao,
yā vāi n nòε pà.

⁸ Aōè gbē lalandi ke aōè yā zaaa liríma,
aōè gbāaa mómne n gwena bitakεε yānzi.

⁹ Aōè be: Luda pita wà ɔsi ká,
bensō aō yā bé è ble anduna guu.

¹⁰ Bee yānzi wè tá n kpa,
wè yā kè aō ò píngi sí yāpuraa ũ.

¹¹ Aōè be: Luda é ke dea à dō?
Luda Musude dōna kà len yó?

12 Ñ gwa, zaakerino è yãke kãhãn kero,
aõ gwena ègõ kaara guro píngime.

13 Ase ma nõse pura pãn yó?

Ma a ɔɔ b̀̀e taarin wásawasa pãmeó?

14 Neègõ ma gbẽe guro píngi,
neègõ ma swã sukãame lán guu e dɔɔ nà.

15 Tó ma ze kõn yã beee taka onao,
bee ègõ de bɔna n gbẽno kpee yã ùme.

16 Kè ma laasuu lè yã pìzi mà e mà dõ,
à kème zĩ'ũ.

17 Sé kè ma gẽ Luda kúkiin,
ben ma wée gbasa à kè lán aõé yãa nà.

18 N ñ kpá guzãea yãpura,
neè ɔ sõñzi aõ lée wà kaate.

19 Aõè gõ kaatena pó ù kãndo,
vĩapono è ñ le aõ yãao.

20 Lán nanaa è gẽ ãa nà tó gbẽ vù,
tó n fee Dii, ñ tó aõ gẽ ãa le.

21 Kè ma nõse yàka,
bensõ ma pɔɔ sia kù,

22 ma ke yõnko, má yãke dõro,
ma gõnne lán nõbõsẽte bà.

23 Baa kõn beeeo meègõ kúnyo,
ñ ma kúna ma ɔplaaa.

24 Neè dɔme ae kõn n lédammanao,
né yãa ñ ma sí ai n gakui guu.

25 N baasiro, dén ma wée dɔzi musuu?
N baasiro póke nii e ma de anduna guuro.

26 Baa tó ma mè kõn ma swèò e yãaa,
Ludan ma swè gbãa'ekii ù,

àmbe ma baka ũ guro píngi.

27 Gbē kè aǎ kèmmaano é mì de,
né gbē kè aǎ bò n kpεεno kaate.

28 Luda, ma sǎnzina bé à kème nna,
Dii Luda, ma n ke ma utekii ũ,
mé n yākenano tǎkēńne.

74

Wiipeña Ludazi à kpé kè wà wì yǎnzi

Asafa lè.

1 Luda, bóyǎnzín n giwazi ai guro píngizi?

À kè dia n pētē e fεεε n kpása sǎanozi?

2 N tó gbē kè n n sǐ zaa ziino yǎ dǎngu,

borii kè n bò aǎ gǎ n pǎ ũuno
kǎn Zayon kpíiii kè n kè n kúkii ũuo.

3 N ibεεno n kúkii gbē wà dàe mámmam,
n dǎdǎzi n gwa, à gbòro píngi

4 N zangurino zǎka dǎ guu kè weè danlen,
aǎ n zǐnda tuutano pèe gwe sèeda ũ.

5 Wá è, aǎ kpása dǎ musu,
aǎe keε lán wègǎ dǎko kēεε nà.

6 Lí ana maaa kè wà nàna n kpé gǎa,
aǎo gbē wà gbòro kǎn kpásao kǎn aadao.

7 Aǎ té sǎ n kúkíia à kwè,
aǎo tò kpé kè n tǎ kúa pì gbāsī lè.

8 Aǎ bè n nǎsen: Wà o tǎmma mámmam.
Aǎ té sǎ wa bùsu aduakekpenoa.

9 N kpé sèedano kuu dǎro,
annabi ke kuu dǎro.
Wégǎ kuu le ai bǎremε?

Wa gbēkee dōro.

10 Luda, né tó n ibeenɔ gɔ̃ n yáa dɔɔ ai bɔremɛ?

N zangurinɔ égɔ̃ kya kaangu yãana sain yó?

11 Bóyãnzin n ɔ kpà n kùlazi?

N̄ ɔ bɔɛ n utan ò ò dede.

12 Ludan ma kína ũ zaa káaku,
àmbe è gbē mì sí anduna guu.

13 Mbe n ísiao zòkɔ̃re kɔ̃n n gbãaa,
n kùkuku mìnɔ wìwi í guu.

14 N Igitinɔ kàate gwe,
n ò gènɔ kpà gbáa nòbɔnɔa pòblee ũ.

15 N swaanɔ bò n zé wè bianɔne,
n swaa kè à í babana víroo zòkɔ̃re.

16 Fãantē kɔ̃n gwãavĩo kú n pò ũ,
n mɔvura kɔ̃n ɔfãntēo kúkii kèñne.

17 Mbe n anduna gulezekinɔ kè píngi,
n kwɛɛ kɔ̃n buusieo gurɔɔ diɛ.

18 N yá kè n ibeenɔ dò yãa dɔngu Dii,
yɔ̃nkɔɔnɔ kya kà n tón.

19 N̄ton n pòtēɛ kpá nòbɔ pāsĩnɔaro,
n gbē wëndadeenɔ yã tón sãnguro.

20 N̄ làakari dɔ n bà kuunawaoa,
zaake wa bùsu gusaenɔ pāsĩ píngi.

21 N̄ton tó wa gwenawëndadeenɔ bɔru kpɛɛ kɔ̃n
wíoro,

n̄ tó takaasideenɔ kɔ̃n póniderinɔ n táaki lé.

22 Luda, n̄ fɛɛ n̄ gí kɔ̃n n zĩndao,

n̄ n yá kè yɔ̃nkɔɔnɔ e dɔɔ zena sai ma dé!

23 N̄ton zɔka kè n ibeenɔ e kaanzi kpá swãkotoro,

n zangurinɔ kīi dīgō do yāana sai.

75

Ludan yākpækeri ũ

Asafa lè.

¹ Wa sáabu kènne Luda, wa sáabu kènne.
Tó wà n yābɔnsaenɔ tōkè, neègō kú kīi.

² Luda bè: Ma gurɔ diè
kè mé yākpæ ke a zéa.

³ Tó anduna nìgā kōn gbě kè aō kúnno ní píngi,
mámbe mè è wesagbanɔ kú gíngin.

⁴ Mè è o wadadeenɔne aōton ãa dāro,
mè è o zaakerinɔne aōton kùse biiro.

⁵ Àton kùse bii ludambearo,
àton waa nɔnɔmaziro.

⁶ Zaake gbāaa è bɔ ɔfântēbɔe kpa ke a gēkpen kparo,
è bɔ gbáanlo,

⁷ Ludan yākpækeri ũ,
àmbe è gbě doo lago à gbě doo kaara.

⁸ Togoo kú Dii ɔzĩ, í gbāaa kán à pà,
èe sēsēe à pɔfē ũ.

È kú anduna zaakerinɔne ní píngi,
ben aōè mi wà yāa láe kōn à gbòo.

⁹ Mapi sō, mégō yā pì oo gurɔ píngi,
mé Yakubu Luda táaki lé.

¹⁰ Mé zaakerinɔ koba é'ε,
gbě maaanɔ koba sō, mé sé musu.

76

Ludan zìblena gbāaa ũ

Asafa lè. Wè sí kǝn mǝrǝnǝ.

¹ Wà Luda dǝ Yuda bǝsummɛ,
à tǝ bíta Isarailinǝ tɛ.

² À bisakutaa kú Salem,
à kúkii kú Zayǝn.

³ Zaa gwen à kà wāaanǝ è'en
kǝn sɛngbangonǝ kǝn fɛɛdaanǝ kǝn zìkabǝnǝ.

⁴ Nɛè guu pu nɛègǝ tɛ kɛɛ,
n bítakɛɛ dɛ kpíiii kè aǝ kuu gurǝ pínɡinǝla.

⁵ N kùgbāadeenǝ gbāaa sǝmǝma,
aǝ daɛna kǝn ga'iiǝ,
gǝ gbāaa pǝnǝ dokee e fǝ à a ǝ sɛrǝ.

⁶ Yakubu Luda, n kpākɛńzi,
ben sǝnǝ kǝn n sǝgoronǝ gǝ kaɛna.

⁷ Mbe n naasi vǝ ndo,
tó n pǝ bǝ n yǝzǝ,
dé bé eé fǝ à zɛ n aɛɛ?

⁸ Zaa musu n yākpaɛ kè,
vǝ anduna kǝ, à yǝtɛ kítikiti,

⁹ zǝ kè Luda, n fɛɛ n yā gǝgǝ andunanɛ
lɛ n gbāasaideenǝ mì sí.

¹⁰ N pǝfɛna gbɛnǝzi è n tǝ bǝ,
n pǝfɛ kpaaa ègǝ dǝ n pii.

¹¹ À lù sé Dii a Ludanɛ à à fǝa bo.
Amǝa kè á ligawaziinǝ, à mǝ
à Luda kè dɛ wàgǝ à vǝa vǝi gba pǝ.

¹² È kpatablerinǝ ká busa,

è tó vĩa anduna kínano kũ.

77

Luda ðnle begekena nawēa guu

Asafa lè.

¹ Ma wii pè Ludazi ma à sisi,
ma wii pè Ludazi le à ma yã ma.

² Kè má kú nawēa guu ma Dii kii wète,
ma ɔ sè musu gwāavĩ kámmabona sai,
ma làakari wè à kpáero.

³ Kè ma laasuu tà Luda kiia, ben ma ā'ā,
kè ma à yã wàari pà, ben ma suuna kè.

⁴ N ma wée tē iii,
ma gō bídi guu ma kora yāzi mà o.

⁵ Ma ðo yã ziinon
kōn wè kè gèteno.

⁶ Ma laasuu lè ma swè guu gwāavĩ,
ma a zĩnda là mà wete mà dō.

⁷ Ma bè: Dii gìwazi mámmann yó?

À pɔɔ é kewa nna ðroo?

⁸ À gbēkēe yāa mámmann yó?

À yã égō fēena guro píngin yó?

⁹ Wa wēndagwana yã sà Ludann yó?

À pɔ fèwazi, eé sósobi kewao ðroo?

¹⁰ Ben ma bè: Yã kè òmaan yè.

Luda Musude ɔ ðùsawe.

¹¹ Mé laasuu lé Dii yābōnsaenɔa,
mé ðo yã kè à kè yāanɔn.

¹² Mé n dabuyākenano wàari pá píngi,
mé n yābitakenano da ma swèn.

¹³ Luda, n zé kú adona.

Dii kpare bíta bè à kà lán wa Luda bà?

14 Mbe Luda yābɔnsaεkeri ũ,
n n gbāaa mò boriinɔε.

15 N n gbēnɔ mì sì kōn n gāsā gbāaaɔ,
wamɔwa Yakubu kōn Yusufu boriinɔ.

16 Kè ísia wéε sìnle Luda,
kè ísia wéε sìnle, ben à kótɔ kpà,
à dègedege ai a lɔn.

17 Ludambεε í kwéε,
lapatana kīi gō dɔ musu,
n kànɔɔ e fāa loupina ũ.

18 N pūtāna kīi dɔ zàga'īa guu,
n loupina anduna pù píngi,
tɔɔte kè giri, à nìgānigā.

19 N zé bò ísiaan,
n gēkii kè í bítanɔ dagura,
wèe n kèεεgbε ero.

20 N dɔ n gbēnɔε aε lán sã kpàsa bà
Musa kōn Arunao gāzī.

78

Lè kè Isarailinɔ yā wa gbao làakari

Asafa lè.

1 Ma gbēnɔ, à ma yādannena ma,
à swā kpá ma yāzi.

2 Mé yā oare kōn yáasio,
mé yā kè utena zaa zii bɔkɔte keare,

3 yā kè wá mà bensɔ wá dɔ,
yā kè wa denɔ tɔkèwee.

4 Wé yā pì ute wa nénɔnɛro,
wé Dii táakilena da wa dionɔε,
à gbāaa kōn yābɔnsaε kè à kènɔ.

5 À yā dìe Yakubu boriinone,
 à a doka dà Isarailinone,
 à dìe wa dezinone kè aǎ tó n nénogō dǎ,
 6 Ie à gō n borii kè aǎ kpénone fεεakaarayā ũ,
 aǎ gbasa wà fεε wà dada n nénone se,
 7 Ie aǎ e wà Luda náane ke,
 à yākenano tón sǎnguro,
 mōde aǎégō à yādienano kūna.
 8 Aǎgō de lán n dezinogō bāro,
 zaake aǎ swāgbāaa kè aǎ gī Luda yāzi,
 aǎ swè kú Ludaaro, aǎ yāpuraa vīnero.

9 Eflaimu boriinogō né kàzurinome,
 ben aǎ bōru kpeε zī guu.
 10 Aǎe ze kōn Luda bà kuunaño yāoro,
 aǎ gī té à dokazizi.
 11 À yākenano sǎngu
 kōn yābonsae kè à òdōánenogō.
 12 À dabuyānogō kè aǎ dezinogō wāa
 Zoā wéte guu, Iqipiti būsun.
 13 À ísīaa zòkōre à bikùnño,
 à tò í gō zena lán bīi bà.
 14 À dōnne ae tēluguu guu fāantē,
 gwāavī sō kōn té gupuraaogō.
 15 À gbèsi pàra gbáan,
 à í kpàmma bíta lán ísīa'i bà.
 16 À tò í bōnne gbèn,
 à tò í bàa lè lán swadaa bà.
 17 Ben aǎogō kpé wèe durun keene,
 aǎ gī Luda Musude yā mazi gbáan.
 18 Aǎ Luda yò wà gwà kōn nòseplaaogō,

aõ ñ poyezi pòblee gbèkaa.

19 Aõ Luda zaa bò wà bè:
Luda é fõ à wa gba pòblee gbáan kèn yó?

20 Baa kè à gbè lè, í bò à dàgula,
eé fõ à pòblee ke nòbo kpáwa dóó?

21 Kè Dii yã pì mà, à pò fè,
ben té fè à dà Yakubu boriinola,
à pòfè pita Isarailinola.

22 Zaake aõoe Luda yã síro,
aõoe à mìsina gbãa náane kero.

23 Baa kòn beeeo à yã diè bàtumanè,
à musu zé wè,

24 ben à mana kwèéñne aõ blè,
à pòblee kè bò musu kpàmma.

25 Aõ malaikanò pòblee blè,
à kūsãe kèñne, à gè òla.

26 À tò ïa gbãaa bò ofantèboe kpa,
à pè soomete kpa ïaa dò kòn a gbãaao,

27 ben à nòbo kwèéñne pari lán lutè bà,
bãano dàńla lán ísiale bũsu'ãatè bà.

28 À tò aõ pìtapita ñ bũran,
aõ gè káe ligana ñ kpénzi.

29 Luda pò kè aõoe à ni deeno kpàmma,
ben aõ blè wà kà gíngin.

30 Le à ni kpé à bońgu,
gurò kè pòblee pì kpé da ñ lén,

31 Luda pòfè fèéñzi,
à Isaraili gõ gbãaano dède,
à ñ gõkpareno lè à nè.

32 Baa kòn beeeo aõ kpé wèe durun kee,
baa kòn à yãbonsaekenano, aõoe à náane kero.

33 Ben à n wèndi kèńne pã lán lé'ia bà,
à tò mónzi n lé.

34 Tó à n gbēkeno dède, ben aṣè à kii wete,
aṣè ɛara wà ae doa kōn wāaa.

35 Ben aṣ dòn sa kè Ludan n gbèsi ũ,
Luda Musudeme n m̀siri ũ.

36 Gurɔ m̀da sa aṣè lé maa,
aṣè egɛɛ tone,

37 aṣ swè kúaro,
aṣ à bà kuunańyo yã gbòro.

38 Àpi sɔ n wēnda gwà,
à n durun kèńne, èe n kaatero.
Ègɔ a zĩnda pɔfɛ kpaɛɛ baabɔɛ,
è a pētēpitammana ɔzã gba.

39 À n gbēnteekɛ d̀ńma,
kè aṣè gēte suna sai lán ia bà.

40 Aṣ swāgbāaa kène gbáan gèn ũgbangba!
Aṣ à pɔɔ yàka sète gwe à kè bíta.

41 Aṣ Luda yò wà gwà, aṣ Luda yò wà gwà,
aṣ Isarailino Luda kè kú adona pɔɔ fè.

42 À iko gbāaa sãngu,
lán à n sí n ibɛɛnoa nà,

43 lán à dabuyãno kè Iyipiti nà,
bensɔ à yãbɔnsaɛno kè Zoã b̀sun.

44 À n swa íno lì aru ũ,
ben aṣɔe fɔ wà à í m̀ doɔro.

45 À ifiino kãngu, aṣ n soso,
kōn kasoono do, à m̀nzi kpàńzi.

46 À tò kwaanɔ n bura pówɛɛno blè,
à sutɛno kà n burapɔno.

47 À tò loughɛ n geepi líkpeno kè dúgudugu,

zàga'ĩa n̄ kākā línɔ è'ε.

48 À n̄ pókādeenɔ kàate kɔn lougbεo,
laa p̄εε n̄ kpàsanɔa.

49 À a pɔf̄ε bíta b̀̀b̀̀n̄zi,
à k̄én̄yo ïi kɔn pɔf̄εo kɔn p̄ēt̄εo,
à malaika kisiadeenɔ gb̀̀àεm̄ma.

50 À a pɔf̄ε zé w̄è, èε gí gaane d̄oro,
à gagyāa k̀̀ángu.

51 À Igipiti daudunɔ d̀̀d̀̀de n̄ p̄íngi,
Hamu bori néḡɔgb̄ε káakunɔ g̀̀aga.

52 M̄ode à b̀̀ò kɔn a gb̄ēnɔ lán s̄ānɔ bà,
à d̀̀n̄ne aε gb̀̀aan lán s̄ā kp̀̀asanɔ bà.

53 À t̄én̄yo làakario kp̀̀áena v̄ia sai,
ā̄ ib̄εenɔ s̄̄, ís̄iaa d̀̀ánla.

54 À k̀̀ányo a b̀̀usu lézi,
gus̄is̄idee k̄è à s̄i kɔn a gb̀̀aaao p̄i.

55 À p̄én̄ne boriinɔa,
ben à n̄ b̀̀usu kp̀̀aat̄et̄én̄ne n̄ p̄ó ũ,
à ua kp̀̀akpa Isaraili boriinɔa.

56 Ben ā̄ Luda ỳ̀è wà gwà ā̄ ḡi à ȳā mazi,
ā̄ Luda Musude ȳādienanɔ k̀̀unaro.

57 Ā̄ èara wà b̀̀ò à kp̄εε lán n̄ denɔ bà,
ā̄ náane v̄iro lán s̄á kotina bà.

58 Ā̄ à p̄ɔɔ f̄è kɔn n̄ sa'okiinɔo,
ā̄ à ǹ̀s̄εḡōaanɔ f̄εε kɔn n̄ t̄āanɔ.

59 K̄è Ludaa d̀̀è l̄ε, ben à p̄ɔ f̄è,
à ḡi Isarailinɔzi zaazaa.

60 À a bisakutaa tò zaa Silo gwe,
à b̄εε k̄è à d̀̀ò gb̄ēnteenɔ t̄é p̄i.

61 À tò ā̄ w̄ederinɔ mò wà a àkpati s̄è,

àmbe à gbãa kɔ̃n à gakuibɔ̃kiio ũ.

62 À tò wà a gbɛ̃nɔ̃ dèdɛ kɔ̃n fɛ̃ɛdaao,
à pɔ̃ fɛ̃ borii kè ñ sézi.

63 Aɔ̃ gɔ̃kparɛ̃nɔ̃ té kù zì guu,
aɔ̃ nɔ̃kparɛ̃nɔ̃ e e wà zãkɛ̃ɛ sɪ dɔ̃ro.

64 Wà ñ sa'orinɔ̃ dèdɛ kɔ̃n fɛ̃ɛdaao,
aɔ̃ gyaanɔ̃nɔ̃ e fɔ̃ wà ɔ̃ dɔ̃ro.

65 Ben Dii fɛ̃ɛ sa lán i'ori bà,
lán gɔ̃sa kè vù kɔ̃n wɛ̃'iio bà.

66 À ñ wɛ̃dɛrinɔ̃ gbɛ̃, aɔ̃ bòru kpɛ̃ɛ,
à tò aɔ̃ gɔ̃ kɔ̃n wíyão gurɔ̃ píngi.

67 À gɪ Eflaimu boriinɔ̃zi,
èe Yusufu borii pì sé dɔ̃ro.

68 Yuda boriin à sè sa
kɔ̃n Zayɔ̃n kpíiii kè à yezio.

69 À a kúkii bò musumusú gwe,
eé̃gɔ̃ kuu gurɔ̃ píngi lán anduna kaena bà.

70 Ben à a zòbleri Dauda sè,
à à bò sãkpasan.

71 À à bò sãdã̃n, à dɔ̃ Isarailinɔ̃ne aɛ,
Luda gbɛ̃ Yakubu boriinɔ̃ kíname.

72 Dauda ñ kpá a kpɛ̃ɛ kɔ̃n nòsɛo do,
à dònne aɛ kɔ̃n a ɔ̃ aubarikadeeo.

79

Wɛ̃nda ɔ̃ɔ̃na Yerusalɛmu wina yã musu

Asafa lè.

1 Luda, bori pãndenɔ̃ sɪ n bùsun,
aɔ̃ n kpé kè à kú adona yàka,
aɔ̃ Yerusalɛmu wìwi wà dàɛ.

2 Aɔ̃ n zòblerinɔ̃ gè kpà bãanɔ̃a,

aɔ n yāmarinɔ mè tò nòbɔ pāsĩnɔnɛ póblee ũ.

³ Wà ní aru kwèè lán í bà Yerusalemu bĩkpreɛ,
gbēke kuu à ní vĩiro.

⁴ Wa gɔ sɔsɔna pɔ ũ wa saɛdeenɔnɛ,
fabona pɔ ũ gbē kè aɔɔ ligawazinɔnɛ.

⁵ Dii, négɔ pɔ fɛɛwazi ai bɔrɛmɛ?

N pētē té égɔ kũu gurɔ pínɡin yó?

⁶ N pɔfɛ pita borii kè aɔɔ n dɔroonɔa,
gbē kè aɔè n sísiroonɔ bùsunɔa.

⁷ Zaake aɔ Yakubu boriinɔ blè,
aɔ ní bùsu dè.

⁸ Nton wa denɔ durunnɔ wí wa musuro.

N wɛnda dɔwe kpakpaa,
zaake wa busa wa gɔ búgubugu.

⁹ N dɔwale, Luda wa mìsiri.

N wa mì sí le n tó bɔ,
n wa durunnɔ kɛwe n tó yānzi.

¹⁰ Bóyānzin né tó bori pāndenɔ wa la wà be:

Wa Ludaa kú māmɛɛ?

N tó bori pāndenɔ gɔ dɔ wa wáa
kè nɛè n zɔblerinɔ dedena gɛɛ bońma.

¹¹ N tó zĩzɔnɔ ɔdɔna gɛ n swān,

n gbē kè aɔ kú ga lézĩ pìnɔ bɔ

kɔn n gàsā gbāaao.

¹² N lalandi kè bori pānde kè ligawazinɔ kènnɛɛ

fīa bońma gɛn swɛɛplaa, Dii.

¹³ Wamɔwa n gbɛnɔ, n kpàsa sāanɔ,
wé gbasa wàgɔ n sáabu kpaa gurɔ pínɡi,
wégɔ n tó tɔkɛɛnɛ ai wa borii.

80

Isarailino suna ní gwena ziia aduakena

Asafa lè.

¹ Ñ swā kpá, Isarailino Dɔn'aede,
mmɔn kè neè Yusufu boriino dā lán sãa bà.
Ñ bɔ ñ mɔ́, mmɔn kè ní vɛena kerubuno dagura,

² ñ dɔ Eflaimu boriinone ae
kɔn Beyãmi boriino kɔn Manase boriino.

Ñ fɛɛ kɔn n gbãaaɔ, ñ mɔ́ ñ wa mì sí!

³ Luda, ñ tó wà ɛara wà su wa gwena ziin,
ñ uu werewa, ñ wa mì sí.

⁴ Dii Luda Zìkpɛde,
né fɛ ñ gí n gbɛno aduakena sízi ai bɔremɛ?

⁵ N wée'i dònne ní pómína ũ,
n ní wée'i yònnɛ à pɔ́ pà, aɔɔ mì.

⁶ Ñ tó wa gɔ́ fabona pɔ́ ũ wa saeedeenone,
wa ibeenɔɔ e wa lalandi keɛ.

⁷ Luda Zìkpɛde, ñ tó wà su wa gwena ziia,
ñ uu werewa ñ wà mì sí.

⁸ N geepi lí wùre Igipiti,
n pɛ boriino, ben ní lí pì pè aɔ gbèn.

⁹ N guu kèkene à kãsãa pɛɛ,
ben à ɔ̀ tà à guu sì.

¹⁰ À ɔ̀ra dà kpíiinɔla,
à gãno de sida lí bítanɔla.

¹¹ À ɔ̀ tà à kà ai ísia léa,
à ɔ̀nenɔ kà ai Yuflatizi.

¹² Bóyãnzin n à kara gbòrozi

le gbẽ kè aɔɔe gẽtɛɛnɔ gɔ ɔ maɛɛ à nézi?

¹³ Kyàkpanɔ è lé kázi wà bi,
nòbɔsɛtɛnɔ è mó wà à lá ble.

¹⁴ N yá nna! Luda Zìkpɛde, ò ɛara ò ɛɛ dɔwa!
Zaa musu ò wéɛ kpáɛ ò gwa!

Ò làakari dɔ geepi lí kèa,

¹⁵ borii kè ò pè n zĩndaa,
né kè ò sì n pò ũu pì.

¹⁶ Wà n geepi lí pì zò, wà té sɔa,
n wéɛ tɛaa pitiĩma, ben aɔɔe kaatɛɛ.

¹⁷ Ò ɔ kúɛ gbẽ kè kú n ɔplaazia,
gbɛntee né kè ò sè n pò ũu pì,

¹⁸ wé kɛmma dɔro.

Ò wa kuuna kɛkɛ ò kɛwe, wé n sísi.

¹⁹ Dii Luda Zìkpɛde,
ò tó wà su wa gwena ziia,
ò uu werewa ò wa mì sí.

81

Isarailinɔ zĩbaa lè

Asafa lè.

¹ À guda dɔ Luda wa gbãaaa,
à pɔnna wii pé Yakubu boriinɔ Ludaa.

² À lè dɔ à bata lé
kɔn mɔɔ'ɔ nnao kɔn kuntigio.

³ À kuu pé mɔ dufu bɔnao,
à pé tó mɔɔ ɔzi kè wa zĩbaaguro,

⁴ zaakɛ à dɛ doka ũ Isarailinɔnemɛ.
yã kè Yakubu boriinɔ Ludaa diɛn gwe.

⁵ À yã pì dà Yusufu boriinɔne
gurɔɔ kè à vɛ Igipiti bùsula.

Aã kòto kè wà dõroo mà à bè:

⁶ Ma asoo gò a gǎn,
ma a ɔɔ b̀̀e ẽ̀ẽbona zĩin.

⁷ A wii p̀̀emazi nawẽ̀akεguro, ben ma a bo,
ma weala zaa louvĩnan,
ma a ɛ ma a gwa zaa Meriba í kiia.

⁸ À swǎ kpá ma gbẽ̀nɔ, mé lé daawa,
amɔa Isarailinɔ, tó é ma yǎ ma dé!

⁹ Àtongõ bori zĩ̀tɔnɔ tǎa vĩ a téro,
àton kúe dii pãndenεro.

¹⁰ Mámbe Dii a Luda ũ,
ma a boε Iyipiti.

À a lé wẽ, mé tó àgõ kǎna.

¹¹ Mɔde Isarailinɔ g̀̀i ma yǎ mazi,
ma gbẽ̀ p̀̀inɔɔ e mì siεmεro.

¹² Ben ma ń tó k̃̃n ń swǎgbǎakεεo,
aõ té ń zĩnda pɔyezizi.

¹³ Tó wà be Isarailinɔ é ma yǎ ma,
tó ma gbẽ̀nɔɔ té ma yǎzi,

¹⁴ ɛ mé ń ibεεnɔ s̃̃e g̃̃ɔg̃̃ɔ,
mé ɔ s̃̃ ń zangurinɔzi.

¹⁵ Ma zangurinɔ é na ń sàsaa ma aε,
aõ wéetǎmmána égõ yǎana vĩro.

¹⁶ Mé gbasa mà a gwa k̃̃n p̃̃wεε maaao,
mé εara mà gbè z̃̃'i kpáawa à m̃̃awa.

82

Yakpaεkena k̃̃n gbãadeenɔ

Asafa lè.

¹ Ludaa ṽ̃ena pari kak̃̃ana guu,

èe yâkpaε kεε kōn Ludanɔ à bè:

² Ai bɔɛn égɔ yâkpaε kεε a kpεεgānda
à yā sí kōn zaakerinɔ?

³ À yā nnaa kpá gbāasaideenɔa kōn tonenɔ,
à zε kōn takaasideenɔ
kōn gbē kè wèe wéε tāammanɔ.

⁴ À gbāasaideenɔ kōn wēndadeenɔ mì sí,
à n bɔ zaakerinɔ ɔzĩ.

⁵ Aɔ yâke dōro, aɔ à ke gbá zé dōro,
aɔ kú gusiaa guumε,
ben anduna nìgã ai a gĩzĩ.

⁶ Ma bè Ludanɔn a ũ,
Luda Musude nénɔn a ũ a píngi.

⁷ Baa kōn beeeo é ga gbēntee gana ũmε,
é kpá guuzi lán gbāade kpaaanɔ bàme.

⁸ Luda, n fεε n yâkpaε ke kōn andunao,
zaake bori píngi né n pómε.

83

Ibεenɔ kpana Luda

Asafa lè.

¹ Luda, n̄tongɔ yĩtenaro,
n lé tóngɔ nakōanaro,
n̄ton zε sitiigiɔ, Luda.

² N̄ n ibεenɔ gwa lán aɔ fεε wà zè nà,
n zangurinɔ e n̄ mì zuzuu.

³ Aɔɔe ɔ̄ndɔɔ kεε n gbēnɔzi,
aɔɔe lé kpaakɔsɔ n gbē yenzideenɔzi.

⁴ Aɔɔe bee: À mɔ wà n̄ borii bɔ,
lε aɔ tó Isaraili tóngɔ dɔ gbēken dɔro.

⁵ Aɔ lé kpàkɔsɔ, aɔ yā kōsè,

aã lædole kè kõo wà fæenzi.

⁶ Edõmunõ kõn Sumaila boriinõ
kõn Mõabunõ kõn Agyara boriinõ

⁷ kõn Gebalideenõ kõn Amõninõ
kõn Amalekinõ kõn Filisitininõ kõn Tayadeenõ.

⁸ Baa se Asirianõ nàmma dõ,
læ aõ ɔ da Lutu boriinõa.

⁹ Ñ kèñne lán ñ kè Midiãnonne nà,
lán ñ kè Sisera kõn Yabõonne nà Kisõzi.

¹⁰ N ñ ké dúgudugu Endõ,
ben aõ gõ kaena tõtete lán busa bà.

¹¹ Ñ ke ñ wæenennone
lán wà kè Orëbu kõn Zeebuonne nà.

Ñ ke ñ kinnennone
lán wà kè Zëba kõn Zalamunaonne nà.

¹² Aõpinõ bé wà bè yã,
wà Luda sãdãkii sé ñ pó ũ.

¹³ Ma Luda, ñ tó aõ gõ lán ãampuu sè bà
lán ése ũkã kè ãa e séee bà.

¹⁴ Lán dàko è té kũ nà,
kesõ lán té è kpiinõ ble nà,

¹⁵ ñ pééñzi kõn n zàga'ãao,
ñ tó n ãa pãsi swè kèñgu.

¹⁶ Ñ tó wí gẽ ñ wéen,
læ aõ n gbãaa dõ Dii.

¹⁷ Wí égõ ñ kũu gurõ píngi kõn bídio,
aõé bõru kpæe wà kaate.

¹⁸ Ñ tó aõgõ dõ kè n tón Dii,
mbe Luda Musude ũ anduna guu píngi.

84

Luda ua begekɛna

Kora boriino lè.

¹ N kúkii maa fá, Dii Zìkpɛde!

² Mée Dii ua beɣɛ kɛɛ ai guu e liima,
ma nini kɔ̃n ma m̀eò e lugaa Luda Ẁɛ̀ndidezi.

³ Dii Zìkpɛde ma Kína ma Luda,
baa s̀at̃ s̀a d̀ò n gbāgbākii saɛ,
taakaso kpé b̀ò gwe à a n̄eño kàn.

⁴ Aubarikadeenɔn gbē k̀è ãɔ kú n ua guuno ũ,
ãèg̃ɔ n táaki lɛɛ gurɔ p̄ngi.

⁵ Aubarikadeenɔn gbē k̀è ã gbāaan n ũuno ũ,
n ua gana yā kú n sẁè guu.

⁶ Tó ãɔe g̃ɛtɛɛ Baka guzurela,
è g̃ɔ lán guu k̀è ib̀okiino v̄i bà,
p̄t̄g̃urɔ lou è tó aubarika dagula.

⁷ Ãɔ gana guu ã gbāaa èg̃ɔ kaaramɛ
ai ã gá káo n kiia Zayɔn.

⁸ Dii Luda Zìkpɛde, n̄ ma aduakɛna sí,
n̄ swā kpá ma yāzi, Yakubu Luda.

⁹ Luda, n̄ kína k̀è dɛ wa sɛngbango ũu gwa,
n̄ ẃɛɛ g̃ɔ t́ɛ ḱi k̀è n̄ k̀azi.

¹⁰ Kuuna n ua gurɔ doo maame
dɛ kuuna gu pāndea gurɔ w̄aa s̄ɔɔroola.

Ma Luda ua zédākparikɛɛ s̀i
dɛ kuuna ua lɛdo k̄ɔn zaakerinoɔla.

¹¹ Dii Ludaa deñne ɔfánt̄ɛ k̄ɔn sɛngbango ũ,
Dii è gbēkɛɛ k̄ɛñne k̄ɔn b̄ɛɛo,
è ǵi p̄o maa kpá taarisaideenɔaziro.

¹² Dii Zìkpɛde,

aubarikadeen gbě kè èè n náane kεε ũ.

85

Aafia wéékεna Luda

Kora boriino lè.

¹ N aubarika dà n bùsun, Dii,
n εara ò su kǒn Yakubu boriino ò gwena ziin.

² N n gběno taarino gògo,
n ò durunno kèńne píngi.

³ N n po kpákpa tò píngi,
n n pofè pāsī tò.

⁴ N sòkpawao wa gwena ziin, Luda wa Mísiri,
n pētē kè ò kèwao lago.

⁵ N po égō fēnawazi guro píngin yó?

Négō n pofēguro gagaa wè kǒn wèon yó?

⁶ Né εara ò n gběno kuuna kεke ò kèńne do,
le aō po e à kemma nnaroo?

⁷ Dii, ò n gběkεε odawe,
ò wa mì sí kǒn n gbāaao.

⁸ Ma swā do Dii Luda yā'onazi,
zaake è aafia lé gbě a yāmarino,
tó aōe εara wà sòkpa ò yònkoyānoziro.

⁹ À vīakerino mīsina guro zāro,
le à gakui e àgō kú wa bùsun yānzi.

¹⁰ Gběkε kǒn náaneo è dakōre,
yāzede kǒn aafiao è ò kpákōa.

¹¹ Náane è ò poro musu,
yāzede è ò nono totea.

¹² Dii é à maaa kewe,
wa tote é póblee ke.

13 Yāzedeē ègõ té à aε,
è zé kekενε.

86

Dɔnlε wéεκεna Ludaα

Dauda lè.

¹ Dii, ñ swā kpá ma yāzi ñ wemala,
zaake takaaside wēndadeen ma ũ.

² Ñ ma wēndi dākpa,
zaake má a zīnda kpàmma.

Ñ mamɔma n zòbleri mì sí,
zaake méε n náane κεε.

Mbe ma Luda ũ.

³ Ñ sùu kemao, Dii,
zaake meègõ n sisii kɔngɔ kɔn uusieo.

⁴ Ñ mamɔma n zòbleri pɔɔ κε nna,
zaake ma làakari tà n kīia, Dii.

⁵ Ñ maa bensõ ñ sùu vī, Dii,
n gbēke bíta n sisirinɔνε.

⁶ Dii, ñ swā kpá ma wéεκεnazi,
ñ làakari dɔ ma wēnda wiīia.

⁷ Mé n sísi ma nawēakegurɔ zī,
zaake neè wemala.

⁸ Tāa ke é sí lékɔzinyoro, Dii,
gbēkee è fɔ à n kena kero.

⁹ Borii kè ñ kènɔ é mó wà kúenne,
aɔ n tó bɔ ñ píngi.

¹⁰ Zaake ñ bíta bensõ neè dabuyānɔ κε,
mbe Luda ũ ndo.

¹¹ Ñ n zé ɔɔame, Dii, mégõ táa oo n yāpuraa guu,
ñ ma laasuu kemε do, le màgõ n vīa vī.

¹² Mé n sáabu kpá kɔn nòseo do,

Dii ma Luda, mégõ n tó bɔɔ gurɔ píngi.

¹³ Zaake gbẽkεε kè n kèmεε bíta,
n ma wēndi bò gèwāa lòn.

¹⁴ Luda, karambaanideenɔɔ e fεεemazi,
gbẽ pāsĩnɔɔ e ma wεε, aõè n yā daro.

¹⁵ N Dii, Luda sósobideen n ũ,
n sùu vĩ bensõ n pɔɔ è fẽ kpaaro,
n gbẽke kɔn n náanεo bíta.

¹⁶ N ae dɔma n ma wēnda gwa,
n n zòbleri gba gbāaa,
n mapi n zònkpare né mì sí.

¹⁷ N yāmaakεna gbè ɔdɔame
le ma zangurinɔ e, wí n kũ,
zaake Dii, n dɔmale,
n ma làakari kpàεme.

87

Zayɔn né Luda wéte

Kora boriinɔ lè.

¹ Luda a wéte kàε
kpíii kè à kú adona musu,

² Dii ye Zayɔn bĩilenɔzi
de Yakubu boriinɔ wéte kpaaanola píngi.

³ Luda wéte,
Luda gakui yā ò n musu à bè:

⁴ Mé Igititinɔ kɔn Babilɔnudeenɔ da
gbẽ kè aɔɔ ma dɔɔnɔ té.

Filisitininɔ kú à guu dɔ
kɔn Tayadeenɔ kɔn Etiopianɔ.

Weé be, wà gbẽ beenɔ ì gwεme.

⁵ Zayɔn yā musu weé be:

Wà wāane kōn wāaneο ì gweme,
 Luda Musude bé è à kāsāa pée gíngin.
 6 Tó Dii e gbēno tó daa takadan,
 eé be: Wà gbē kè ì gweme.
 7 Lèsirinο kōn òwārinο ñ píngi aóé be:
 Wa maake píngi è bo Zayomme.

88

Kuuna gaa lézĩ aduakena

Ɖzera bori Emani lè.
 1 Dii Luda ma Mìsiri,
 mée wii pēenzi fāantē kōn gwāavĩo.
 2 Ñ tó ma aduakena ká n kiia,
 ñ swā kpá ma wiipenazi.
 3 Zaake yā'ōamma ma nòse pà,
 ma wèndi kú gaa lézĩ.
 4 Wà ma da gbē kè aóe sii gèwāanno té,
 ma gō gbāasaidee ũ.
 5 Wà pã kpàmazi wà ma da gèno té
 lán gbē kè aó daena miran sòròròno bà,
 lán gbē kè aó yā dōngu dōro
 aó bà kúnyo dōroonò bà.
 6 N ma zu wèe zàn
 ai tóte tú kokotēwēe gusiaan.
 7 N pofē tōma,
 à ísō dāmala.
 8 Ñ tò ma gbēno ma zĩnna,
 ñ tò aó ye ma kãziro.
 Wà ma kagura kè, bokii kuuro,
 9 nawēa ma wée sisi.

Mée n sisii zaa kōngò ai uusié,

ma ɔɔnɔɔ dɔnzi.

¹⁰ Gènon nè yābɔnsae keñeó?

Gèwāadeenɔ bé wè fɛɛ wà n sáabu kpáó?

¹¹ Wè n gbēkeɛ tōkē mira guun yó?

Wè n náanekeyā o gèwāann yó?

¹² Wà n dabuyānɔ dō gusiaa guun yó?

N maakɛnanɔ dōna kú yāsāngukii guun yó?

¹³ Dii, mée wii pɛenzi,

ma aduakɛna kɔngɔ è ká n kiia.

¹⁴ Bóyānzin née giimazizi, Dii?

À kè dia n mìkpɛɛ zùmɛɛ?

¹⁵ Má kú gaa lézī wēndawēnda zaa ma
gōkparɛkegurɔ,

n yā pāsīnɔ tōma, ma gō sàii.

¹⁶ N pɔfɛnamazii dāmala,

n víapɔnɔ ma kaatɛ.

¹⁷ Aō dāmala lán í bà zaa kɔngɔ ai uusie,

aō lìgamazi mámmam.

¹⁸ N tò ma gbēnɔ kōn ma gbēnnanɔ ma zīnna,

gusiaa bé à gō ma kpàasi ũ.

89

Luda légbēna Daudanɛ

Ɖɛɛra bori Etani lè.

¹ Dii, mégō lè sii n gbēke yā musu yāana sai,

mégō n náanekeyā kpàakpa keɛ wè kōn wèo.

² Mé o kè n gbēkeɛ yāana vīro,

n náanekeɛ kāsāa pɛena n be zaa musu.

³ N bè: Ma bà kú kōn gbē kè má sèo,

ma lé gbè ma zòbleri Daudanɛ.

4 Né tó à borii gō kí blee gurō pínɡi,
né à kpata gba gbāaa ai à borii.

5 Musudeenō è n dabuyānō sáabu kpá, Dii,
malaikanō è n náanekéyā o n kakōana guu.

6 Zaake gbēkee kú musu kè kà Dii ūro,
malaika ke é sí lékōziro.

7 Luda vīa è malaikanō kū n kakōanan,
à naasi vī de gbē kè aō ligazinola.

8 Dii Luda Zìkpede, dé bé à sēnkpenyo?
N gbāaa vī kōn náaneo yā pínɡi guu.

9 Neè gbāaa mō ísiaane,
tó à sō fēe vīvīnao, neè à gbāaa fō.

10 N Iɡipitinō dúgu zò, aō gō gènō ũ,
n n zangurinō fāakōa kōn n gāsā gbāaa.

11 Musu né n pómé, tōte do né n pómé,
n anduna kàe kōn pó kè kú à guunō pínɡi.

12 N gu'igbāro kōn sōometeo kè,
Tabo kōn Emōni gbènō è guda ke kōn n tóo.

13 N gāsā né gbāaa pómé,
n gbāaa bensō n oplaa do musu.

14 Maake kōn yāzedekēon n kpata kāsāa ũ,
gbēke kōn náaneo bé à dōnne ae.

15 Aubarikadeenōn gbē kè aō gudadōmmaanō ũ,
kè aō taa o gupuraa kè kú n kuunzi, Dii.

16 Aōgō pōnnaa kee kōn n tóo gurō pínɡi,
aōè ña dā kōn n maakēo.

17 Zaake aō gakui kōn n gbāaaon n ũ,
n zenawao è wa sé lezī.

18 Wa kína né Dii pómé,
wa sēngbango pì né Isarailinō Luda pómé.

19 N yā ò n yāmarinɔne yā wéegupu'ena guu
n bè: Ma donle kè gō gbāaanε,
ma gōkpare sè musu a gbēnɔ té.

20 Ma a zòbleri Dauda è,
ma a nòsi kùà ma à dìε.

21 Mégō à kūna ma ɔzĩ,
ma gāsā gbāaa égō kúo.

22 Ibεε ke é fō à tångba síaro,
gbē zaa ke é e à ɔ tōaro.

23 Mé à wεderinɔ ú ló à aε,
mé à zangurinɔ nε.

24 Mé gbēkεε kεεnε kōn náanεo,
weé à sé lezĩ kōn ma tóo.

25 Mé ísīaa nanε a ɔzĩ,
eégō iko vī swaanɔa.

26 Éé ma sísi à be,
má de a De ũ kōn a Ludao,
a gbèsi ũ kōn a mìsirio.

27 Mé à ke ma daudu ũ,
eégō de anduna kínanɔ mīdee ũ.

28 Mégō gbēkεε vīo gurɔ pínɡi,
ma bà kè kúo gborona vīro.

29 Mé tó à borii gō kí blee gurɔ pínɡi,
à kpata égō kuu lán ludambεε ègō kuu nà.

30 Tó à boriinɔ pā kpà ma dokazi,
bensō aōe té ma yādiεnanɔziro,

31 tó aō bō ma yā kpeεε,
bensō aō ma yādannenɔ kūnaro,

32 mé gò tōrĩma n taarinɔ yānzĩ,
mé n ke búgubugu n zaakεna musu.

33 Mōde gbēkεε kè má vīo é yāaro,
mé fō mà náanesaiyā kero.

34 Mé ma bà kuunao yā gbororo,
mé yā kè b̀ò ma lén liero.

35 Má sì kōn ma kuunao g̀èn do,
mé εγεε to Daudanero, kè ma bè,

36 à borii éḡṵ kuu gurɔ́ píngi,
à kpata éḡṵ kuu ma wáa lán ɔ́fántē bà.

37 Lán mɔ́vura de sèeda náanɛdee ũ musu nà,
lén à kpata éḡṵ kuu gurɔ́ píngi le.

38 Baa kōn beeeo n gi kína kè n kàzi,
n ɔ́ gbàrezi n pɔ́ f̀èzi maamaa.

39 N n bà kuuna kōn n z̀òblerio yā gb̀òro,
n kya kà à kífuran n p̀àε tɔ́tε.

40 N à wéte b̄ĩno gb̀òro,
n à zεki gb̄aaano gb̀è n dàε.

41 Gb̄è kè āɔε ḡε zélaano n baka b̀òn n píngi,
à ḡṵ fabona pɔ́ ũ a bori daanoε.

42 N à wɛderino ḡà d̀ò musu,
n t̀ò à ibεeno p̀onnaa kè.

43 N à f̀εεda gb̄aaa è,
néε zεo z̀i guuro.

44 N à kíkεḡo sia,
n à kíkpaata lé k̀ùε.

45 N t̀ò à zi k̀ù a gb̄aaan,
n wí dàa gumusu ũ.

46 Dii, néḡṵ utenawe ai b̀oreme?
N p̀ɔ́f̄ε té éḡṵ k̀uu gurɔ́ píngin yó?

47 N laasuu lé ma ẁèndi kusukεεa.
N gb̀èntee kè p̀án yó?

48 Dé bé eéḡṵ kuu à gí gazii?
Dé bé eé f̄ṵ à a z̀inda sí mira gb̄aaaa?

49 Dii, gbẽkεε kè ní vĩ yãa gàa máme?
N yenzi kè ní à lé gbè Daudanε kɔn náanεo sɔ né?

50 Ñ tó n zòbleri fabona yã dɔngu,
boriinɔ ma atafii kè wà ma nòse yàka.

51 N ibεεnɔ kína kè ní kà lalandi kè
ai guu kè à kèse pèen, Dii.

52 Aubarikadeen Dii ũ ai gurɔ píngi!
Aami! Aami!

TAKADA SIIGɔDEE

Saamu 90-106

90

Luda kɔn gbẽnteeo

Luda gbè Musa aduakεna.

1 Dii, wa utekiin n ũ wè kɔn wèo.

2 Lε ní kpé ñ kpiiinɔ kε,
lε ní kpé ñ tɔtε kɔn andunao káε,
Ludan n ũ zaa káaku ai gurɔ píngi.

3 Ñ diε kè gbẽntee é sɔkpa tɔtε,
nεè beñnε aɔ εara bùsutin.

4 Wè wàa sɔɔroo dennε lán gurɔ doo bà,
à dennε lán gĩa ke gwãavĩ zaka bà.

5 Nεè gbẽntee sé kɔn ga'iiio,
aɔɔ dε lán sè yĩi bà kɔngɔ.

6 È bɔε kɔngɔ à gbã,
è yitoo kũ à gaga uusie.

7 N pɔfè è wa kaatε,
n patammanna è swè kēwagu.

8 Wa yã zaaanɔ kaena n aε,

wa asiiyāno b̀̀ gupuraa n kuu.

⁹ Wa gurɔ̀̀ è gēte n pētē yānzi,
wa wēndi è yāa kōn m̀bnao.

¹⁰ Wa wḕ̀ è ká baaagō akuri,
tó wá gbāa sō, basiigō.

Nawēa kōn pōsīaaon wḕ̀ pìnɔ̀̀ è móowe,
ašē gēte gōogō, ben weè kpá guuzi.

¹¹ Dé bé à n pōfē gbāa lé dōo?

N pētē bíta kà vīa kè à de wà kennē ũ.

¹² N̄ dawē wàgō wa wēndi kusuke lé dō,
le wà ōndō e wa swē guu.

¹³ Dii, bōren né n pōfē kpáē?

N̄ n z̀̀blerinɔ̀̀ wēnda gwa.

¹⁴ N̄ tó n gbēkē mōwa lán guu e dōo nà,
le wàgō pōnnaa kē kōn gudakenao ai wa gurɔ̀̀ lén.

¹⁵ N̄ wa pōo ke nna o kè n̄ tōwa gurɔ̀̀ lén,
nawēa kè wá kè wḕ̀ lén.

¹⁶ N̄ n yākenano odba wamōwa n z̀̀blerinone,
n̄ tó wa nēno n gbāaa gakui dō.

¹⁷ Dii wa Luda, n̄ tó wà n pōnnaa e,

n̄ tó wa zīi kaarana e,

ee, n̄ tó wa zīi kaarana e.

91

Ludan wa dakpari ũ

¹ Gbē kè utena Luda Musude ozi
égō kú Gbāapingide orazi.

² Eé be Diin a zeki gbāaa ũ,
a Ludan a utekii ũ, á à náane vī.

³ Àmbe é n sí karia,
eé n mì sí gagyāaa.

⁴ Eé n soto a pote, négō utena à oru,
à náanekεε bé eé n dākpa lán sɛngbango bà.

⁵ Gwāavĩ kaino kōn fāantē kà vīanano
aō ke vīa é n kūro,

⁶ ke gagyāa kè ègō té gusiaan
ke gyāgēwete kè è n le fāantē gbāaa.

⁷ Baa tó gōon wāa soro e leεε n sae,
ke gōon boro kuri e gaa n oplaazi,
pōke é n lero.

⁸ Né wée sé n gwa,
né e lán wè wée tā zaakerinōa nà.

⁹ Tó n Luda Musude kè n utekii ũ,
tó n Dii kè n kúkii ũ,

¹⁰ yā zaa ke é n lero,
mónzi é gē n uaro.

¹¹ Zaake eé n yā o a malaikanone,
le aō n dākpa guu kè née gaan píngi.

¹² Aōé n sé n ozi
le ñton gēn sí gbèaro yānzi.

¹³ Né kèse ze músua kōn káreo,
né kèse péεπεε gbèkaa kōn pitigooo.

¹⁴ Dii bè: Zaake à nàmazi, mé à bo,
zaake à ma dō, mé o kúa.

¹⁵ Eé ma sísi, mé weàla,
tó yā nākōrea, mégō kúo,
mé à mì sí mà à kpe da.

¹⁶ Mé à po ke nna kōn wèndi gbāao,
mé tó à e lán mēè gbē mì sí nà.

92

Luda sáabukpana

Kámmaboguro lè.

¹ À maa wà n sáabu kpá, Dii,
wà lè sí wà n tó bo, Luda Musude,

² wà n gbēkεε tōkē kongɔ,
wà n náanekεyā o gwāavĩ,

³ wà n táaki lé kōn mɔɔɔ
kōn kuntigi ó nnaao.

⁴ N yākenano è ma pɔɔ ke nna, Dii,
mèè guda do n ɔzikenanoa.

⁵ Dii, n yākenano bíta maamaa,
n laasuunɔ zà à kè bíta.

⁶ Yōnkɔ yā pì dōro,
mìsaidee é fō à dōro dōro.

⁷ Baa tó gbē zaaano fēε wà gbà lán sè bà
bensō zaakerino kaarana è n píngi,
aō ziaa né kaatena yāanasaimε.

⁸ Mmɔn sō Dii,
nèègō kú musu guro píngi.

⁹ N̄ gwa, n ibεenɔ e yāaa,
zaakerinɔ e fāakōa n píngi.

¹⁰ N ma gba gbāaa lán zùsēte bà,
n nōsi maaa kù ma mìa.

¹¹ Ma wée sì ma wèterino lεenale,
ma swā ma ibεε zaaano wiili mà do.

¹² Gbē maaano é gbā lán damina líno bà,
aōé ke bíta lán Lεbanɔ sida líno bà.

¹³ Aō pena Dii bεε guu,
aōé gbā wa Luda ua.

14 Baa kōn n̄ zikūkεεo aōégõ né iime,
aō lá égõ té kεε sí plèple.

15 Aōé be, Dii maa,
àmbe wa gbèsi ũ, zaa kee kú à guuro.

93

Dii Kí ũ

1 Dii bé èe kí blee,
à bitakεε dana uta ũ.
Dii bitakεε dana,
à gbāaa dò a pii,
à anduna kàε gíngin,
eé degero.

2 N kpata pεena zaa zizi,
n̄ kuu zaa káaku.

3 Í bíta dàgula Dii,
í bíta kīi dɔ,
í bíta e gǎǎ lεε.

4 Dii kú musu, à bíta,
à bíta de í bíta kīila,
à gbāaa de ísia sō vīvīnala.

5 Dii, n yādienanɔɔ gborona vīro,
à kō sio n kpé gō kú adona ai guro píngi.

94

Ludan yákpækεri ũ

1 Dii Luda gēεboóm̄mari,
Luda gēεboóm̄mari, n̄ bɔ gupuraa!

2 Anduna yákpækεri, n̄ fεε,
n̄ fīa bo wadadeenɔne n̄ yákenaa.

3 Gbē zaaanɔ égõ n̄ zīnda sεε lezī ai bɔrεmε?

Ai bɔreɛɛ, Dii?

⁴ Zaakerino è wada yā o,
aɔè yā bɔe aɔè ïa dā n pĩngi.

⁵ Dii, aɔè n gbẽno dúgu zɔ,
aɔè gbāaa mo gbẽ kè n n sɛnoɛ.

⁶ Aɔè gyaano kɔn bàmno dɛdɛ,
aɔè toneno kaate.

⁷ Aɔè be Dii e n ero,
Yakubu boriino Luda làakari kúmmaro.

⁸ A yɔnkɔno, à làakari ke!
A misaideeno, é ɔndɔ kũ bɔren yee?

⁹ Luda bé à swā dò, eé gí yā mazió?

À wée kè, eé gí guu ezió?

¹⁰ È boriino tòto ke, eé gí n swā gágazió?

È yā dañe, à dɔna vĩnloo?

¹¹ Dii gbẽntee laasuu dɔ,
kè yā pāame.

¹² Aubarikadeen gbẽ kè neè tòto ke
n n doka danɛ ũ, Dii.

¹³ Neè à gba kámmabona nawɛakeguro,
ai wàgɔ wèe yɔ zaakerine.

¹⁴ Dii é pā kpá a gbẽnoziro,
eé gbẽ kè à n sé a pɔ ũuno zĩnnaro.

¹⁵ Weé ɛara wà yákpae ke a zéa,
nɔɛpuradeeno é zɛo.

¹⁶ Dé bé eé fɛɛme gbẽ zaaanozi?

Dé bé eé zɛmao zaakerino yā musuu?

¹⁷ Tó èe ke Dii dɔnle kèmenlo,
le má kú miran kítikiti kò.

18 Kè ma bè gu zãe e ma seee,
n ma kũ n gbẽkẽe guu, Dii.

19 Kè laasuu ma swè pà,
n ma làakari kpàeme n ma pɔɔ kè nna.

20 N bà égõ kú kõn yãlekpeegõgõrinɔ kpataoó?
Aõ yãdienanɔ è mójine kõn nawëao,

21 Aõè lé kpakõsõ gbẽ maaazi,
aõè yã da taarisaiideela wà à de.

22 Diin ma zeki gbãaa ũ,
ma Ludan gbèsi kè mɛè uten ũ.

23 Eé ñ zaakena sokpañma,
eé ñ borii bɔ aõ taarinɔ yãñzi.
Dii wa Luda é ñ borii bɔ.

95

Luda táakilena

1 À mój wà pɔnna lè sí Diine,
wà guda dɔ Gbèsi kè è wa mì sía.

2 Wà mój à ae wà à sáabu kpá,
wà lè sí wà à táaki lé.

3 Zaake Dii né Luda kè bítame.
Kí bítame, à de dii píngila.

4 Tɔɔte zã gĩzĩgĩzĩ kú à ɔzĩ,
kpíi mìsɔntɛnɔ né à pómɛ.

5 Ísia né à pómɛ, zaake à kè,
àmbe à tɔɔte í kàsa kõn a ɔɔ.

6 À mój wà kúe wà dɔnzi ke
wà dae Dii wa Kèri ae.

7 Zaake àmbe wa Luda ũ,
à kpàsa gbɛnɔn wa ũ,

à sãa kè èe ní dãanɔ ũ.

Tó a à kòto mà gbãa,
 8 àton swãgbãaa ke
 lán a dezinɔ kè nà zaã Meribaro
 ke Masa gurɔɔ kè aɔɔ kú gbáan.

9 Baa kè aɔ ma yákenanɔ è,
 aɔ ma ɛ wà ma gwa gwe.

10 Ben ma pɔ fè gbẽ pìnɔzi ai wè baplaa,
 ma bè gbẽ sãsananɔn ní ũ,
 aɔɔ ma zénɔ dõro.

11 Ben ma la dà ma pɔfè guu ma bè,
 aɔé gẽ ma kámmabokiinlo.

96

Diin Kí bíta ũ

1 À lè dufu sí Diine,
 anduna gbẽ píngi, à lè sí Diine.

2 À lè sí Diine à à tó bɔ,
 àgɔ à mìsina baaru kpaa lán guu e dɔɔ nà.

3 À à gakuikɛyã o boriinɔne,
 à à yãbɔnsaenɔ tɔkè baade píngine.

4 Dii bíta, à kà wà à táaki lé,
 à kɔ sio wà vĩa kenɛ de tãanɔla ní píngi.

5 Boriinɔ tãanɔ né pɔ ginanɔme,
 mɔde Dii bé à musu kè.

6 Bítake kɔn bèeɔ kúa,
 gbãa kɔn gakuio kú à kúkiiame.

7 À gakui kɔn gbãaaɔ dɔ Diine,
 bùsu píngi gbènɔ, à dɔ Diine.

8 À Dii tó gakui dɔne,

à mó kɔ̃n gbaao à g̃ɛo à ua.

⁹ À dɔ̃nzi ke Diine à kúadona maakeen,
tɔ̃tɛdeenɔ, àg̃ɔ lugaa à ae a píngi.

¹⁰ À o boriinɔne, Dii e kí blee.

Anduna kaena gínigin, à nigãna vĩro,
eé yãkpaε ke kɔ̃n baade píngio a zéa.

¹¹ Musudeenɔ, à pɔ̃nnaa ke,
tɔ̃tɛdeenɔ, à vĩ kɔ̃n pɔ̃nnaao,
isia kɔ̃n pɔ́ kè kúnno, à k̃ii dɔ.

¹² Sè̃te kɔ̃n pɔ́ kè kúnno, à pɔ̃nna wii lé,
lí kè kú dàko guunɔ, à guda ke a píngi.

¹³ Aḡé pɔ̃nnaa ke Dii ae, zaake èe mɔɔ,
èe mɔɔ yãkpaε ke kɔ̃n andunao.
Eé yãkpaε ke kɔ̃n andunao a zéa,
à yã g̃ɔg̃ɔ gb̃enɔne kɔ̃n yãpuraao.

97

Dii mɔ̃na

¹ Dii bé èe kí blee!

Tɔ̃tɛdeenɔ pɔ̃nnaa ke,
isiabaadeenɔ g̃ɔ kú pɔ̃nnaa guu.

² Ludambe sia kɔ̃n gusia níginigio ligazi,
maake kɔ̃n yãzedeekon à kpata kãsãa ũ.

³ Té èg̃ɔ k̃uu à ae,
è ibee kè aḡɔ ligazinɔ kpata.

⁴ À loupina è tɔ̃te pu,
tó anduna è, è luga.

⁵ Kp̃ĩĩnɔ è yó lán zósa bà Dii ae,
anduna píngi Dii ae.

⁶ Musudeenɔ è à maakeε kpàakpa ke,
bori sãnda píngi è à gakui e.

7 Wí è tāagbāgbārinɔ kũ ní pínɡi,
gbě kè aṣè ìa dǎ kǝn pɔ ginanɔ.
Tāanɔ é dɔnzi kɛnɛ ní pínɡi.

8 Zayɔndeɛnɔɔ mà wà pɔnnaa kè,
Yuda wétɛdeɛnɔɔ kú pɔnnaa guu
n yākpaeɛkenanɔ yānzi, Dii.

9 Zaaɛ ní kú musu de anduna pínɡila,
Dii, ní de tāanɔla ní pínɡi.

10 Dii ye gbě kè aṣ zà yā zaaannɔzi,
ègɔ a yāmarinɔ wèndi dǎkpa,
è ní bɔ zaakerinɔ ɔzĩ.

11 Guu è dɔ gbě maaanɔa,
nòsɛpuradeɛnɔɔ pɔnnaa vĩ.

12 Gbě maaanɔ, à pɔnnaa kɛ Dii guu,
à à tó kè kú adona bɔ.

98

Dii mɔna táakilena

1 À lè dufu sí Diine,
zaake à yābɔnsaenɔ kè,
à zĩ blè kǝn a ɔplaa kè kú adona gbāaaɔ.

2 Dii tò wà a m̀sina dṣ,
à a maakɛna òdɔa boriinɔnɛ.

3 Gběke kǝn náanɛ kè à vĩ kǝn Isarailinɔɔ d̀n,
andunalɛzekideɛnɔ wa Luda m̀sina è ní pínɡi.

4 Anduna pínɡi, à pɔnna wii pé Diine,
à gudakɛna kakǝn.

5 À m̀ɔɔlɛna ó dɔ Diine,
à m̀ɔɔ lénɛ kǝn lèsinaɔ

6 kǝn kākākipɛnaɔ kǝn kuru'ɔɔ.

À ponna wii pé Dii wa Kínane.

⁷ Ísia kōn pó kè kúnno kīi ke,
anduna kōn gbě kè aōo kúnno í píngi.

⁸ Swaanoo opa lé Dii ae,
kpiiino guda ke ledole,

⁹ zaake èe mooo yākpae ke tooteme.
Eé yākpae ke kōn andunao a zéa,
eé yā gōgō gbēnoe kōn yāpuraao.

99

Luda kè kú adona

¹ Dii e kí blee, boriino luga,
à vëena kerubuno dagura,
anduna nigā.

² Dii bíta Zayon,
à de bori píngila.

³ Aō à tó bíta naasidee bo,
à kú adona.

⁴ Kína pì gbāaa vī, à ye yāzedezi,
àmbe à yākpaekena a zéa dié,
à yā gōgō Yakubu boriinoe a zéa.

⁵ À Dii wa Luda tó sé lezī,
à kúe à tinti ae,
à kú adona.

⁶ Musa kōn Arunao kú à gbàgbārinoo té,
Samuelin à sisirino doke ũ,
aō à sisi, ben à wénla.

⁷ Zaa téluguu guun à yā ònne,
aō à doka kōn à yādannenano kūna.

⁸ Dii wa Luda, n weńla,
 mbe Luda kè è n taari kěńne ũ,
 baa kōn beeeo n n yā zaaano wìńne n musu.

⁹ À Dii wa Luda tó sé lezĩ,
 à dōnzi kene à kp̄iii kè kú adona musu,
 zaake Dii wa Ludaa kú adona.

100

Dii sáabukena

Sáabukena lè.

¹ Anduna píngi, à pōnna wii pé Diizi.

² À dōnzi ke Diine kōn pōnnaao,
 à mó à kiia kōn gudakenao.

³ À dō kè Diin Luda ũ,
 àmbe à wa ke, wá de à pó ũ,
 wá de à gbēno ũ, à kp̄asa s̄aano ũ.

⁴ À gē à ualen kōn sáabukenaao,
 à gē à ua kōn à táakilenao,
 à sáabu kene à à tó sé lezĩ.

⁵ Zaake Dii maa, à gbēke yāana vīro,
 ègō náane vī guro píngi.

101

Kína légbēna Ludane

Dauda lè.

¹ Mé lè da n gbēke kōn yāzedeo musu,
 mé lè sínne, Dii.

² Mé làakari ke màgō kuu taari sai,
 bōren né mómazii?
 Mégō kú ma ua kōn nòsepuraao,

³ Ma wée égō kú pó ginaaro,
 mé za yādōrsaikenan, éé namaro.

⁴ Ma nòse éǵõ mɔnafiki vīro,
ma bà éǵõ kú kǝn yā zaaaoro.

⁵ Mé gbē kè è a gbēdaaa yaka à kpεε kaate,
mé sùu fǝ kǝn wadadeenɔ kǝn ãdārinɔoro.

⁶ Ma wée éǵõ kú ma bùsu náanedeena,
le aǵǵõ kúmao,
gbē kè éǵõ kú taari sai éǵõ de ma zīkeri ũ.

⁷ Mé we gbēsāsāri ǵõ kú ma bero,
mé tó mɔnafikidee ze ma aero.

⁸ Méǵõ ma bùsu gbē zaaanɔ kaate lán guu e dɔɔ nà,
méǵõ zaakerinɔ borii bɔɔ Dii wéte guu.

102

Gbāasaidee aduakena

Wēndade gbāasaidee kè èe a yā'ɔammanɔ bɔεε
Diine aduakena.

¹ Dii, ñ ma aduakena ma,
ñ tó ma wiini n kii le.

² Nton wée gá ñ zume ma nawēakegurɔro,
ñ swā kpámazi,

tó ma n sisi, ñ wemala kpakpaa,

³ Zaake ma gurɔɔ e ǵēte lán tésukpe bà,
ma mè e puusu bɔɔ lán téyǵõ bà.

⁴ Ma nòse yàka, ma ǵõ lán sè kori bà,
ma sã pǔbleyān.

⁵ Ma mbona gbāngbān bé à tò
ma ǵõ wákabaran ũ.

⁶ Ma ǵõ lán gbáa tiongoo bà,
lán bezī koroò bà.

⁷ Ii è ǵē ma wéenlo,
ma ǵõ lán bāa kè zǝ kpé musu adoo bà.

⁸ Ma ibeenɔ èǵõ ma sǝsǝɔ gurɔ pínǵi,
ma faborinɔ è gbē ká kǝn ma tóo.

9 Túbun mēè ble póblee ũ,
 ma wée'i è ká ma íminan
 10 n pɔfɛ kɔn n pētēo yānzi,
 zaake n ma se n ma zīnna.
 11 Ma gurɔɔ e gētee lán ɔra bà,
 ben mēe gagaa lán sè bà.

12 Mpi sɔ Dii,
 neègɔ kú kpatan gurɔ pínɡi,
 n tó é garo ai wa boriia.
 13 Né fɛɛ n Zayɔn wēnda gwa, zaake gurɔɔ kà,
 gurɔɔ kè n diɛ kà, kè né à pɔnnaa wete.
 14 À gbèno kè n zòblerinɔne maa,
 à gborona bùsu è keíne wēnda.
 15 Bori pínɡi é vīa kenne, Dii,
 anduna kínano é n kíkɛɛ dɔ n pínɡi.
 16 Zaake Dii é Zayɔn keke à bo do,
 eé bo à móríma kɔn gakuio.
 17 Eé takaasideeno aduakena sí,
 eé n wéekena kpá swākotoro.

18 À tó yā kè gɔ kēna kpɛɛdeeno yānzi
 le gbɛ kè aɔ kpéno Dii táaki lé.
 19 Dii tɔɔte gwà zaa a kúkiia,
 zaa musu à wée kpàe gĩzĩ,
 20 le à gbèno zòblena wii ma
 à n bo gaa lézĩ yānzi,
 21 Weé Dii tó bo Zayɔn,
 weé à táaki lé Yerusalemu.
 22 zĩ kè gbèno é kɔ kakɔa gwe,
 kɔn kpatablerinɔ wà donzi kene.

23 À ma gbāaa bùsa zégbān,

à ma wèndi kè kusu,
²⁴ ben ma bè: Ma Luda,
 ònton ma wèndi bɔ gugbànlo,
 mmɔn kè ñ kuu ai wa boriia.
²⁵ N anduna kāsāa pèe zaa káaku,
 musu né n ɔzĩime.
²⁶ Aõ píngi é gēte, mɔde négõ kuu,
 aõé zi kũ lán pókāsāa bà,
 né ñ lié lán uta bà ñ ñ zĩina.
²⁷ Mpi sõ n kuuna ègõ dõnkõ,
 n gurɔɔ yāana vĩro.
²⁸ N zòblerinɔ nénɔ égõ kuu aafia,
 aõ boriinɔ é kāsāa pèe n kuu.

103

Luda gbēkēe

Dauda lè.

- ¹ Ma swè, ñ Dii sáabu kpá,
 ma baabɔ píngi, ñ à tó kè kú adona bɔ.
- ² Ma swè, ñ Dii sáabu kpá,
 ònton sã à yāmaakena kenlo.
- ³ È ma taarinɔ kēme píngi,
 è ma kēkõa kõn ma gyāanɔ píngi.
- ⁴ È ma wèndi bɔ gèwāan,
 è à nnaa dialeme a gbēke kõn a wèndao guu.
- ⁵ È tó pó maaa kè má yezinɔ móma,
 le ma gõkparekēe e àgõ dufu lán kúu pó bà.
- ⁶ Dii è yā ke a zéa,
 è tó yā bɔ kõn gwenawèndadeenɔ nna.
- ⁷ À tò Musa a poyeziyã dõ,
 à a yābonsaenɔ òdɔa Isarailinɔne.

8 Dii sùu vī kōn wēndaaο,
à pɔɔ è fē kpaaro,
à gbēke bíta maamaa.

9 Eé n taari e gèn baaagōro,
eé pɔfē da a nòsen gurɔ píngiro.

10 È yā kewe lán wa durunnɔɔ de nàro,
è fīa bowe lán wa zāzāanɔɔ de nàro.

11 Lán ludambe lezī kà nà kōn tɔɔteο,
len à gbēke bíta le kōn à vīakerino.

12 Lán ɔfāntēbɔe kpaα zā kōn a gēkpen kpaαo nà,
len è wa taarino kēwa le.

13 Lán de è wēnda dō a nénɔne nà,
len Dii è a vīakerino wēnda gwa le,

14 Zaake à dō pɔ kè à wa keο,
à dòn kè busun wa ũ.

15 Gbēntee wēndi kusu lán sè bà,
ègō gakui vī gurɔ plaa lán lávu bà.

16 Tó ĩa paa, è gēte,
guu kè à kún pì è dɔ à yān dɔro.

17 Dii ègō gbēke vī kōn a vīakerino
zaa káaku ai gurɔ píngi,
è à maaa ke n nénɔne kōn n dionɔ,

18 gbē kè zè kōn à bà kuunańyo yāo
bensō aō yā kè à dienɔ kūnanɔ.

19 Dii a kpata diε musu,
à gbāaa vī gbē píngia.

20 À Dii sáabu kpá, amɔα à malaikanɔ,
a gbāadee kè eè à yā ma à zīi keanɔ.

21 À Dii sáabu kpá, a ludambe zīkpenɔ a píngi,
à zīkeri kè eè à poyeziyā keenɔ.

22 À Dii sáabu kpá, amɔα à pókenanɔ a píngi
guu kè eè kí bleennɔ baama píngi.

Ma swè, ò Dii sáabu kpá.

104

Dii Pópingikeri táakilena

¹ Ma swè, ò Dii sáabu kpá.

Dii ma Luda, ò bíta maamaa,
ò gakuì dana pókásãa ũ, èè té kεε,

² n gupuraa kùnlá lán bisa bà,
n musu kpàε lán pè bà,

³ n bεε bò ínola musu.

N ludambε luguu kè n sōgoro ũ,
nεè dì ãa ɔɔa.

⁴ Nεè ãa kε n zìrino ũ,
nεè tévura kε n zīkerino ũ.

⁵ N anduna kàε, n à kásãa pèε,
à nigãna vī zikiro.

⁶ N ísìaa dàne uta gumusu ũ,
í pì dà kpìiinɔla.

⁷ N kpākē í pìzi, ben à bàa lè,
n pataa, ben à nàguzi.

⁸ Kpìiinɔ bò gupuraa, guzurεnɔ sōε,
ben í tà guu kè ò diεnεn.

⁹ N lézekii dà í pìne, éé f̄ à vīàlaro,
éé εara à da tɔtela ziki dɔro.

¹⁰ Nεè tó íbɔkiinɔ í pisi swa'ɔnεnɔn,
ben à í ègō bàa lεε kpìiinɔ dagura.

¹¹ Sète pó píngi ègō à í mii,
à í è saginɔ í nii kēm̄ma.

¹² Bãanɔ è sà dɔ swaanɔ saε,
aṣègō kú à dàko guu, aṣ wiii ègō dɔ.

¹³ Zaa n bε musu nεè lou gbarε kpìiinɔa,

n zĩ gbè è anduna kã.

14 Nèè tó sè bɔɛ pókãdeenɔnɛ,
nɛè tó burapɔnɔ bɔɛ gbẽnteenɔnɛ,
nɛè póblee bɔɛńnɛ tɔtɛa,

15 geepiwɛɛ kè è ń pɔɔ kɛ nnaa
kɔn nɔsi kè è ń uu té kɛɛo
kɔn blɛɛ kè è ń gba gbãaaɔ.

16 Dii líno è mɔdɔ e maamaa,
sida lí kè à bà Lɛbanɔnɔ.

17 Gwen bãanɔ è sà dɔdɔn,
zùbaaninɔ è bɛɛ dɔ pini lí musu.

18 Kpii lezĩnɔ dɛ kpasaanɔ kúkii ũ,
gbèkotoonɔ dɛ gbè'ɛɛnɔ utekii ũ.

19 N mɔvura kè gurɔ tàasikebɔ ũ
kɔn ɔfántɛ kè à a gɛna kpén gurɔ dɔɔɔ.

20 Nèè tó guu si, ben gwãavĩ è kɛ,
lákpepɔnɔ è fɛɛ táo píngi.

21 Músunɔ è nɔadɛna ɔɔ dɔ,
aɓè póblee wɛtɛ Ludaa.

22 Tó ɔfántɛ bɔɛ, aɓè lɔɔtɛ
aɓ tá daɛ ń tòn.

23 Gbẽntee è bɔ à gá zĩ kɛ,
ègɔ yã ma a zĩndaa ai uusie.

24 Dii, n yãkenanɔɔ pari fá!

À píngi bɔ̀ n ɔndɔɔ guumɛ,
anduna pana kɔn pɔ̀ kè ń kènɔ.

25 Ísia kuu, à bíta bensɔ̀ à yàasa,
pɔ̀ bɛɛ kè kú à guunɔ̀ lé víro,
à néngo kɔn à bítao píngi.

26 Góro'itenɔ̀ ègɔ̀ táa oon
kɔn kúkukuu kè ń kè à kɔ̀kɔ̀ o à guuo.

27 Pó pìno è wée donzi ñ píngi
 le ñ póblee kpámma a gurɔɔa.

28 Neè kpámma, aɔè sée,
 neè ɔ poroñne, ben pó maaano è mómma.

29 Tó n m̀kpee zùñne, aɔè bídi keme,
 tó n wèndi sìmma, aɔè ga wà ɛara wà tá bùsutin.

30 Tó n n Ninii gbàre, póno è wèndi e,
 neè tó tɔɔte ɛara à ke dufu.

31 Wà tó Dii gakui gɔ̃ kuu gurɔ píngi,
 wà tó Dii pɔɔ ke nna a yãkenanɔa.

32 Àmbe è tɔɔte gwa, ben è dege,
 è ɔ ke kp̄iinɔa, ben tésukpe è bɔ.

33 Mé lè sí Diine ai ma wèndi lén,
 mé ma Luda táaki lé ai ma gurɔ lén.

34 Ñ tó ma laasuu kánne, Dii,
 lán mée pɔnnaa kenyo nà.

35 Durunkerinɔ mì de anduna guu,
 zaakerinɔ tóngɔ̃ kuu dɔro.

Ma swè, ñ Dii sáabu kpá.
 Aleluya!

105

Luda a gbẽno m̀sina

1 À Dii sáabu ke à à tó kpá,
 à tó boriino à yãkenano dɔ̃.

2 À lè sí à à táaki lé,
 à à yãbonsaekenano tɔkē píngi.

3 À ña dã k̄on Dii tó kè kú adonao,
 a Dii kiweterino à pɔnnaa ke,

4 À Dii kii wete à gbāaa wée kea,
àgõ à uu weteε yāana sai.

5 À tó yābõnsae kè à kènõ dõagu,
à dabuyākenanõ kõn à yākpaekenanõ,

6 a Dii zòbleri Ibraĩ boriinõ,
a Yakubu borii kè à a seenõ.

7 Àmbe Dii wa Luda ũ,
à yākpaekena kú anduna guu píngi.

8 À bà kuunawao yā è sãn zikiro,
yā kè à diε égõ kuu ai wa borii.

9 À bà kú kõn Ibraĩo,
à èara à sì kõn a kuunao Isaakunε dõ.

10 À yā pì pàpa Yakubunε dokayā ũ,
ben à kú kõn Isarailinõ ai gurõ píngi.

11 À bè é Kanaa bùsu kpámma,
eégõ de n baka ũ kè aõgõ vĩ.

12 Gurõ beee aõ pariro, wè n yā daro,
aõ kú Kanaa bùsun bõamõnõ ũmε.

13 Aõégõ likõaa zõ bori kõn boriionõ té,
aõégõ lili oo bùsu kõn bùsuo.

14 Èe we wà gbāaa mònnero,
à kpākē kínanzì aõ yā musu à bè,

15 aõton õ na gbē kè a n sèncaro,
aõton wée tã a annabinõaro.

16 Ben à tò nõaa gè bùsu pìn,
à tò aõ kūsāε yāa píngi.

17 Ben à Yusufu gbàre à dònne n aε,
wà à yà zò ũ.

18 Wà mòkyakoo kà à gbāa,

wà mò dà à waale

19 ai yā kè à gīake à ò gàa à pàpao,
ben yā kè Dii dàne tò yā bò nna.

20 Kè kína gbē zì, ben wà à gbàre,
bùsu gbēnsi pì à bò bàn.

21 À à diε a bùsu dɔn'aεdee ũ,
à tò à iko vī a auzikinɔa píngi.

22 Yusufu à kínεnɔ tòto a pɔyezia,
à ɔndɔɔ dàda à ibanɔne.

23 Ben Yakubu sù Igipiti,
Isarailinɔ kuu nibɔnɔ ũ Hamu boriinɔ bùsun.

24 Dii tò a gbēnɔ kò gwe maamaa,
à tò aɔ pari kù de ní ibεenɔla.

25 À ní ibεε pìnɔ swā gbàgbáñne,
ben aɔ zà à gbēnɔn, aɔ ɔndɔɔ kè à zòblerinɔzi.

26 À a zòbleri Musa zìrìma
kɔn Aruna kè à à sèo.

27 Aɔ dabudabuyānɔ kè Igipitinɔne,
aɔ yábɔnsaεnɔ kè Hamu boriinɔ bùsun.

28 À gusiaa gbàεrìma, guu sì ní bùsun,
kè aɔ gí à yā mazi yānzi.

29 À ní ínɔ lì aru ũ,
ben ní kpònɔ gàga.

30 Kasoonɔ dà ní bùsula
kɔn ní gbāadeenɔ daεkiinɔ píngi.

31 À yā ò, ben ifīnɔ dàníla,
gāinɔ sì ní té ai aɔ bùsu lén píngi.

32 À loughε kwèéñne lou gēε ũ,
lapatana dà ní bùsula píngi.

33 À ní geepi línɔ è'ε kɔn ní kākāpura línɔ,
à ní bùsu línɔ kè dúgudugu.

34 À yā ò, ben kwaano kàngu,
sutēno kà aō lé vīro.

35 Aō n̄ būsū sē kōn lāo blè wà nè,
aō n̄ burapono blè pīngi.

36 À n̄ būsū dauduno dèdè n̄ pīngi,
n̄ né daudu kè aō ì n̄ òwazikegurono.

37 À bò kōn Isarailino,
aō kondogi kōn vuraō sēna,
aō bori gbēkee e gēn sí zénlo.

38 Kè aō bòe, Igipitino pōo kè nna,
kè vīa n̄ kū Isarailino yā musu.

39 À tēluguu dà a gbēnola,
à kè té ũ gwāavī à guu pūnne.

40 Aō wée kèa, ben à mōnne kōn būrundo,
à musu pōblee kpàrīma, aō mōrīma.

41 À gbèsi pàra, ben í bòn,
í bàa lè gbáan gwe lán swa'i bà.

42 Zaake à dō lé kè à gbè
a zòbleri Ibraīne yān.

43 À bò kōn a gbēno, aōe pōnnaa kee,
gbē kè à n̄ sēno e guda kee.

44 À boriino būsū kpàrīma,
aō zīi kè danō kè àre blè,

45 Le aō e wàgō à yādienano kūna,
aō à dokayāno da.

Aleluya!

106

Isarailino n̄ durunno ona Ludane

¹ Aleluya!

À Dii sáabu ke, zaake à maa,
à gběkeε yāana vīro.

² Dé bé eé f̄ à Dii yābitakenano oo?

Dé bé eé f̄ à à táaki lé píngii?

³ Aubarikadeenon gbē kè aṣè yā ke a zéano ũ,
kè aṣè yā maaa ke guro píngi.

⁴ Tó née à nnaa keε n gbēnonε,

̀̀n tó ma yā ḡo d̄ongu, Dii,

tó née ní mì sii, ̀̀n ma wée gwa,

⁵ ̀̀e ma baka e àḡo kú n gbēno nmananan,

mà p̄onnaa ke k̄on borii kè n ní sén̄o,

̀̀e mé n táaki lé n gbē p̄ino té.

⁶ Wa durun kè lán wa dezin̄o bà,
wa taari kè wa yā zaaa kè.

⁷ Kè wa dezin̄o kú Iqipiti,

aṣ̄oε Dii dabuyākenano yā daro,

gběkeyā parii kè à k̄én̄en̄o s̄án̄gu,

ben aṣ̄o swāgbāaa kè Isia Tēaa saε.

⁸ Baa k̄on beeeo à ní mì s̄i a tó yānzi,

̀̀e à à gbāa bíta oḍo.

⁹ À kp̄ak̄ē Isia Tēaazi, ben gukori b̄o,

à ḡén̄yo à w̄en, aṣ̄o bik̄u lán w̄a be gbáan bà.

¹⁰ À ní b̄o ní ib̄en̄o ozi,

à ní sí ní zangurin̄o gbāaaa.

¹¹ Í dà ní w̄ederin̄o la,

baa aṣ̄o gbē m̄en do èε b̄oro.

¹² Ben aṣ̄o à yā kè à o s̄i,

aṣ̄o à táaki lè.

¹³ M̄oε à yākenano s̄án̄gu ḡo,

ben aṣ̄oε zε ̀̀e à lé dar̄maro.

¹⁴ Aṣ̄o p̄oble p̄ande ni d̄e gbáan,

ben ā Dii ȳ wà gwà s̄ete gwe.

15 À p̄ k̄e ā w̄ee k̄ea kp̄àmma,
ben à mè'ibabagyāa z̄īmma.

16 Ā n̄oseḡsaano kp̄a k̄ōn Musao bùran
k̄ōn Aruna k̄e kú adona Diineo.

17 T̄ote p̄ara à Datani m̄o,
à s̄ik̄ore Abiramua k̄ōn a gb̄ēno.

18 Té f̄ee ā ibano té,
t̄ene gb̄e zaaano bl̄e.

19 Ā m̄o p̄i zaa Orebu lán z̄uswaree bà,
ā d̄onzi k̄e n̄ t̄aa k̄e āo p̄ine.

20 Ā Luda Gakuide lende k̄p̄a
k̄ōn z̄u s̄ēsori takao.

21 Ā s̄a Luda n̄ m̄isiri ȳan,
k̄e à ȳa b̄it̄ano k̄e n̄ne zaa Igipiti,

22 k̄e à dabuȳano k̄e Hamu boriino bùsun,
k̄e à naasiȳano k̄e Isia T̄ēaazi.

23 Beee ȳanzin à bè é a gb̄ēno kaate,
ben Musa k̄e à à s̄e kp̄ane,
à tò à p̄o kp̄ae, èe ḡaa à n̄ kaatero.

24 Ā kya k̄a bùsu nidee m̄on,
ā ḡi Dii ȳa náane kezi.

25 Ā ȳabuu t̄a n̄ bisakutaano guu,
āoe d̄o Dii ȳa zīro.

26 Ben à o d̄o à la dà n̄ne à bè,
é t̄o ā gaga gb̄aan,

27 é t̄o ā boriino gaga boriino té,
é n̄ f̄aak̄sa bùsuno guu.

28 Ā d̄o Peo t̄aazi,

aã pò kè wà saa òo pógεnoa blè.

29 Aã yãkenano Dii pɔɔ fɛ̀,
ben gagyãa sìngu.

30 Finεasi fɛ̀ε à yã pì mì zò,
ben gyãa pì zè.

31 Ben Dii tò yã b̀ò nna,
à bà kúo ai à borii.

32 Aã Dii pɔɔ fɛ̀ Mεriba í kiia,
ben yã b̀ò Musao zaa aã yãanzi.

33 Zaake aã à ǹεε yàka,
ben à yã ò laasuulεna sai.

34 Aãεε bùsu pì deeno kaate
lán Dii diéne ǹaro.

35 Aã yãk̀εε k̀on borii pino,
aã ǹ fεεakaara zékpaε sè.

36 Aã d̀ò ǹ tãanozi,
ben yã pì g̀ónεε takutεε ũ.

37 Aã ǹ nég̀gb̃eno k̀εε sa'opo ũ,
aã saa ò tãanoa k̀on ǹ ǹεnogb̃eno.

38 Aã taarisaideeno k̀oto kpàkpa,
aã nég̀gb̃eno k̀on ǹ ǹεnogb̃ε pino.
Aã saa ònyo Kanaa bùsu tãanoa,
ben aã bùsu pì gb̃asĩ k̀ε.

39 Aã gb̃asĩ l̀ε ǹ yãkenano yãanzi,
aã g̀ò náanεsaideeno ũ ǹ yãkenanoa.

40 Ben Dii pɔfɛ̀ fɛ̀ézi,
à ye gb̃ε k̀ε à ǹ séno k̃azi d̀oro.

41 À ǹ ná boriinone ǹ ɔzi,
ben aã zangurino kí blè ǹ musu.

42 Aõ ibεεno gbãaa m̀̀́ne,
aõ ɔ t̃́m̃ma.

43 Ègõ ní bɔɔ g̃̀en baaagõ,
m̀̀de aõ zè k̃́n ní swāgbãakεnao,
ben aõ s̃̀ε ní durun yānzi.

44 Baa k̃́n beeeo tó à ní wiii mà,
è ní nawēakεna yā da.

45 Aõ yānzi è dɔ a bà kuunańyo yān,
è a ñ̀ε lie a gb̃̀εke bíta yānzi.

46 À tò gb̃̀ε kè aõ ní k̃́k̃́ z̃́z̃́ ũuno
ní wēnda gwà.

47 Dii wa Luda, ò wa mì sí!

Ò wa bɔε boriino té ò wa kakõa,
ε wà n tó kè kú adona bɔ
wà ìa dā k̃́n n táakilεnao.

48 Aubarikade Dii, Isarailino Luda
zaa káaku ai gurɔ píngi!
Gb̃̀ε píngi be aami!
Aleluya!

TAKADA S̃̀ORODEE

Saamu 107-150

107

Dii sáabukεna

1 À Dii sáabu ke, zaake à maa,
à gb̃̀εkeε yāana ṽ́ro.

2 Gb̃̀ε kè Dii ní bóno o ε,
gb̃̀ε kè à ní bó ní ibεεno ɔz̃́no.

3 Gb̃̀ε kè à ní bó bùsu k̃́n bùsuo à ní kakõa
bɔna ɔfānt̃́bɔε kpa k̃́n a g̃̀kpen kpaao

kōn gu'igbāroo kpaaoo kōn soomete kpaaonoo.

4 Aō gbēkenoo likōaa zō gbáan,
aōoe wéete kè weé gá v̄ēen zé dōro.

5 Nōaa n̄ dé, ímii n̄ dé,
aō wèndi suuna kè.

6 Ben aō wii pè Diizi n̄ nawēakenan,
ben à n̄ bó n̄ wéetamma guu.

7 À n̄ dá zé súusun
ai aō kà wéete kè aōé v̄ēen.

8 Wà Dii sáabu ke à gbēke yānzi
kōn yābōnsae kè è ke gbēnōneo.

9 Zaake è ímiderinoo kòto yī kū́nne,
è pó maaa kpá n̄aderinoo aō kã.

10 Aō gbēkenoo kú ga gusisin,
aōoe nawēa kee yina kōn m̀okyakooo.

11 Zaake aō g̀i Luda yā mazi,
aō kya kà Luda Musude lédamman.

12 À tò wà n̄ busa kōn zī gbāaaoo,
aō g̀èn s̀i wà lèe, d̀onleri kuuro.

13 Ben aō wii pè Diizi n̄ nawēakena guu,
ben à n̄ bó n̄ wéetamma guu.

14 À n̄ bó ga gusisin,
à n̄ m̀okyakoonoo g̀à à k̀èk̀è.

15 Wà Dii sáabu ke à gbēke yānzi
kōn yābōnsae kè è ke gbēnōneo.

16 Zaake è b̄iile gbà kè wà p̀i kōn m̀ogotēo gboro,
è m̀osi gbānganoo é'ε.

17 Aō gbēkenoo likōa n̄ swāgbāa yānzi,
aō wéetamma è n̄ taarinoo yānzi.

18 Póblee nii bò ní pɔɔn,
aõ kà gana.

19 Ben aõ wii pè Diizi ní nawēakenan,
ben à ní bó ní wétamma guu.

20 À a yā zīm̄ma, ben aõ kèk̄ɔa,
à ní bó gaa lézĩ.

21 Wà Dii sáabu ke a gbēke yānzi
k̄ɔn yābɔnsaε kè è ke gbēnɔnεo.

22 Wà kennak̄ɔo saa oa,
wà à yākenanɔ t̄ɔkē k̄ɔn gudakenao.

23 Aõ gbēkenɔ dà ísiaala góro guu,
aõε laa taa í bíta p̄ila.

24 Aõ Dii yākenanɔ è,
k̄ɔn yābɔnsaε kè è ke í dagulanɔo.

25 À yā ò, ben zàgā'īa gbāaa kàka,
ísiaa s̄ɔ f̄εε musumus̄u.

26 Aõε f̄εεε musu, wèε suu ḡĩzĩ,
aõ kú kari lézĩ, ben swè kèńgu.

27 Gó nìgānigāńyo,
aõ tàtaataa bò lán wēderi bà,
íte'ɔnd̄ɔ p̄ingi yāam̄ma.

28 Ben aõ wii lè Diizi ní nawēakenan,
ben à ní bó ní wétamma guu.

29 À ĩa gbāaa zè, à ḡò ĩa f̄εεε ũ,
à ís̄ɔ kp̄aε, ben í zè kítikiti.

30 Kè guu ȳi, aõ p̄ɔɔ kè nna,
ben à gāńyo íkpare kè aõ yezi.

31 Wà Dii sáabu ke à gbēkeε yānzi
k̄ɔn yābɔnsaε kè è ke gbēnɔnεo.

32 Wà à t̄ɔ b̄ɔ pari kak̄ɔana guu,
wà à táaki lé d̄ɔn'aεdeenɔ kak̄ɔanan.

33 À swa ídeenɔ lìe gbáa ũ,
à tò íbɔkiinɔ gò gukori ũ.

34 À tɔɔte aubarikadee lì gu wìsidee ũ
gbě kè aɔ vɛenɔ yāzaakɛna yānzi.

35 À gbáa lì sèbe ũ,
à tò gukori gò íbɔkiinɔ ũ.

36 À nɔaderinɔ kàe gwe,
ben aɔ wéte kàe wà vɛen.

37 Aɔ burapɔnɔ tɔ, aɔ geepi línɔ bà,
ben à né ìnne maamaa.

38 À aubarika dàngu, aɔ pari kù maamaa,
èe tó aɔ pókãdeenɔ làgoro.

39 Ben à n lago dɔ, aɔ bùsa
gbãamɔnnɛna kɔn mɔnzio kɔn pɔsiaao yānzi.

40 À wí dà wɛenenɔa,
à tò aɔ likɔaa zò gukori zésaidee guu.

41 Mɔde à wɛndadeenɔ bò takaasikɛen à n sé lezĩ,
à tò aɔ ua kò lán kpàsapɔnɔ bà.

42 Tó gbě maaanɔ è, aɔè pɔnnaa ke,
gbě zaaanɔ sɔ è n lé nakɔa.

43 Ɔndɔdee làakari dɔ yā pìnɔa,
à Dii gběkke gwa lán à de nà.

108

Luda bé è tó wà zì ble

Dauda lè.

¹ Ma làakari kpaɛna, Luda,

mé lè sí mà n táaki lé kɔn nɔsɛo do.

² Ma mɔrɔ kɔn ma kuntigio kú máa?

Mé gudɔ pá mìo.

³ Dii, mé n sáabu kpá boriinɔ té,

mé n táaki lé gbēnōne.

⁴Zaake n gbēkke bíta kà n kiia,
n náane ludambe luguu lè.

⁵Luda, wà n tó sé lezĩ ai musumusu,
n̄ tó n gakui da andunala píngi.

⁶N̄ wewala n̄ wa mì sí kōn n gāsã gbāaa,oo,
le wamōwa n gbē yenzideenō e wà bō.

⁷Luda yā ò zaa a kúkiia à bē:

Mé Sēkemu kpaatete kōn z̄iblena wiio,
mé gba da kōn Suko guzuro.

⁸Giliada b̄usu né ma pómē,
Manase boriinō b̄usu né ma pómē,
Eflaimu boriinō b̄usu né ma m̄ofuramē,
Yudanō b̄usu né ma gòmē.

⁹M̄abunō b̄usu né ma ɔpipibōmē,
m̄e ma kyatee káe Ed̄munō b̄usun,
m̄e z̄iblewiii dō Filisitininō b̄usua.

¹⁰Dé bé eé gēmao wéte b̄idee guuu?
Dé bé eé dōmē ae ai Ed̄munō b̄usun?

¹¹Luda, à de m̄be n ɔ gbàrewazi,
n̄e bō kōn wa z̄ikpeeno d̄oro?

¹²N̄ ɔ dawa wa ibeenō yānzi,
zaake gbēntee d̄onle né yā p̄amē.

¹³Wé z̄i ble kōn Luda gbāaa,oo,
àmbe eé kiti pá wa ibeenōa.

109

Sa zaaa ona ibeene

Dauda lè.

¹Luda, m̄be m̄e n táaki lé,
n̄tongō ȳitenaro.

² Zaake gbẽ zaa bɔnkpeedeeno è ma yaka,
aõ è lé bɔ wà egɛyã dima.

³ Aõ è ligamazi kɔn zangu yão,
aõ è swèe kɛmao pɔke wíwinnena sai.

⁴ Aõ è yenzi sɔkpamɛ kɔn yãdimmanao,
baa kè mè è adua kɛ́nɛ.

⁵ Aõ è à maaa fĩa bomɛ kɔn à zaaao,
yenzi sɔ, kɔn zanguo.

⁶ Ñ Setãn swi kea,
n̄ à kpakɔzi kɔn Ibilisio.

⁷ Ñ tó yãkpɛ à ble,
n̄ tó à aduakɛna kɛnɛ taari ũ.

⁸ À wɛ̀ndi gɔ kusu,
gbẽ pãnde gɔ à gɛɛ ũ.

⁹ À nɛno gɔ de sai,
à naɔ gɔ gyaano ũ.

¹⁰ À nɛno gɔ likɔazɔrinɔ ũ wàgɔ baa kee,
wàgɔ n̄ kpakɛɛ n̄ bɛ zĩno guu.

¹¹ À fĩadee à pɔno nakɔa píngi,
gbẽ zĩtonɔ à zĩ àre ble.

¹² Gbẽke tón gbẽkɛɛ kɛnɛro,
wàton à né kè à tònɔ wɛ̀nda boro.

¹³ À boriino kaate,
aõ tó tóngɔ kú borii kè aõ é fɛeno téro.

¹⁴ À dezinɔ zaakɛna yã gɔ dɔ Diin,
n̄ton tó à da durun kɛa zikiro.

¹⁵ Aõ durun gɔ dɔn Diin,
aõ yã sã gbɛnon anduna guu.

¹⁶ Zaake èe dɔn à gbẽkɛɛ kɛ gbẽkenɛro,
è wéɛ tã takaasideenoa kɔn wɛ̀ndadeeno
kɔn pɔsiadeeno ai gèwãan.

17 À ye sa zaa onnenazi,
 ò tó à wí à musu.

Sa maa onnena è kánero,
 ò tó aubarika keo zã.

18 À lékennena dà lán uta bà,
 à à mè yàku lán í bà,
 à gè à wánon lán nósi bà.

19 Kana pì gõ daàla lán uta bà,
 àgõ dõ à pii lán asaa bà.

20 Dii fīa bo ma yādimmarinone le
 kōn gbē kè aṣè yā zaaa o ma musunoo.

21 Dii Gbāapingide,
 ò ma wēnda gwa n tó yānzi,
 ò ma bõ n maake kōn n gbēkeeo yānzi.

22 Zaa ke takaaside wēndadeen ma ũ,
 ma pɔɔ yàka búgubugu.

23 Mée gēteε lán uusie ora bà,
 má de lán kwaa kè ĩa e seε bà.

24 Léyina tò ma gbá è sí sé doro,
 ma yāyā ma gõ wòzɔgɔ.

25 Ma gõ yáadɔzipɔ ũ ma yādimmarinone,
 aṣè ma gwa wà mì gbāke.

26 Ñ dɔmale, Dii ma Luda,
 ò ma mì sí n gbēke yānzi,

27 le aṣ dõ kè n ɔɔ bé à kè,
 mbe Dii, n kename.

28 Baa tó aṣ ma ka, né aubarika damagu,
 tó aṣ fεemazi, wí é n kũ,
 mapi n zòbleri mé pɔnnaa ke.

29 Tó zaaa gõ ma yādimmarinone uta ũ,
 aṣ wí da n zĩndaa lán gumusu bà.

³⁰ Mé Dii sáabu kpá kōn kòto gbāaaο,
mé à táaki lé pari kakōana guu.

³¹ Zaake è ze kōn wēndadeenο,
è ń sí gbē kè aōè yā vēmmanο.

110

Mesaya kίkeε

Dauda lè.

¹ Dii bè ma diine à vēε a οplaazi
ai àgō à ibεenο kenε à tinti ũ.

² Dii é tó n iko dagula,
né kí ble n ibεenοa zaa Zayον.

³ N gbēnο é ń zīnda kpámma zìkaguro
kpii kè kú adona musu,
n gōkparenο é mó n kiia lán gudονao kpíikpana bà.

⁴ Dii la dà, eé lé sokparo à bè:
Négō de sa'ori ũ ai guro píngi
Melekizεδeki zékpaεa.

⁵ Dii kú n οplaazi,
eé kίnanο dúgu zō a pōfēguro.

⁶ Eé yákpae ke kōn boriinο,
aō gēnο égō kpá,
eé anduna píngi kίnanο dúgu zō.

⁷ Eé í mi swaazi zé léa,
beee yānzin à mì égō dana ílazi.

111

Dii tóbona

¹ Aleluya!

Mé Dii sáabu kpá kōn nòseo do
gbē maaanο kakōana guu.

² Dii yākenanɔ bíta,
gbē kè à yā kèńne nnaanɔ è wete wà dō.

³ À yākenanɔ bèe vī kōn gakuio,
à yāmaakena yāana vīro.

⁴ Dii tò wà dɔ a yābɔnsaekenanɔn,
à sùu vī kōn wēndaa.

⁵ È póblee kpá a vīakerinɔa,
égō dɔ a bà kuunańyo yān.

⁶ À a yākenanɔ gbāaa òdɔa a gbēnɔne,
à bori pāndenɔ būsuno sị à kpàńma.

⁷ À yākenanɔ náane vī bensō à zé vī,
à yādannenanɔ yāpuraa vī píngi.

⁸ Yā pìnɔ kāsāa pɛena gurɔ píngi,
è yā ke a zéa kōn náaneo.

⁹ À m̀siri zì à a gbēnɔ b̀ò,
à bà kúńyo gurɔ píngi.

À tó kú adona, à naasi vī.

¹⁰ Vīakena Diinen òndō m̀i ũ,
gbē kè aō à vīa vīinɔn asānsideenɔ ũ.

À táakilena égō yāana vīro.

112

Gbē kè Dii vīa vīi

¹ Aleluya!

Aubarikadeen gbē kè Dii vīa vīi ũ,
bensō Dii yādienanɔ è káne maamaa.

² À nénɔ égō gbāadeenɔ ũ ǹ b̀usun,
ǹsɛpuradee boriinɔ égō de aubarikadeenɔ ũ.

³ ɔ kōn auzikio di à be,
à yāmaakena yāana vīro.

4 Baa gusiaan guu è pu gbẽ maaane,
nòsɛpuradee kè sùu kɔ̃n wẽndaao ṽi.

5 Gbẽ kè è ɔ poro, kè è pó sɛkãíne,
bensõ è yá ke a zéa, yã è bɔo nna.

6 Póke é gbẽ maaa lá ble zikiro,
à yã égõ dɔ́ngu gurɔ pínɡi.

7 Baaru zaaa è à ṽia kũro,
à làakari égõ kpaena, égõ Dii náane ṽi.

8 À kù è ṽiro, ṽia è à kũro
ai à gá à yògõ ke a ibeena.

9 È gba da takaasideenone maamaa,
à yãmaakena yãana ṽiro,
à gbãaa ègõ kaara kɔ̃n b̃eεo.

10 Gbẽ zaaa è à e à pɔ f̃e,
è swaa kakũn à naguzi,
gbẽ zaaa pɔyezina è ke pã.

113

Dii táakilena

1 Aleluya!

Dii zòblerinɔ, à à táaki lé,
à Dii tó bɔ!

2 Wà Dii sáabu kpá
zaa tia ai gurɔ pínɡi.

3 Wà Dii tó bɔ
zaa ɔfánt̃ɛbɔε kpa ai à g̃ekpen kpaao.

4 Dii bíta de bori pínɡila,
à gakui da musula.

5 Dé bé à kà Dii wa Luda ũu?

À ṽeena kpatan zaa musu,

6 è w̃éε zu g̃ĩĩ

à musu kōn tōtεo gwa.

⁷ È gbāasaideenɔ bɔ̀ b̀usu té à n̄ fεε,
è wēndadeenɔ bɔ̀ tubura à n̄ sé lezĩ.

⁸ È n̄ da ḱinenɔ té,
borii kè à sè ḱinenɔ.

⁹ È p̄aaa kaara a bεen,
è à kε nédande pɔ̀nnadee ũ.
Aleluya!

114

Banla z̄lbaa lè

¹ Kè Isarailinɔ̀ b̀ò Igipiti,
kè Yakubu boriinɔ̀ b̀ò gbě z̄l̄tɔ̀nɔ̀ té,

² Yudanɔ̀ b̀usu ḡò Dii ḱukii ũ,
Isarailinɔ̀ b̀usu ḡò à ḱiblekii ũ.

³ Isia Tēaa ẃεε s̄in̄le à bàa lè,
Yoda í k̄pεε li.

⁴ K̄p̄īīinɔ̀ v̄iv̄i lán s̄ákaronɔ̀ bà,
s̄is̄in̄nɔ̀ k̄ɔ̀ɔ̀ lè lán s̄ānenɔ̀ bà.

⁵ Ísia, bó bé à n le n bàa lè?
Yoda, à kè dia n k̄pεε li?

⁶ K̄p̄īīinɔ̀, bóyānz̄in a v̄iv̄i lán s̄ákaronɔ̀ bàzi?
S̄is̄in̄nɔ̀, à kè dia a k̄ɔ̀ɔ̀ lè lán s̄ānenɔ̀ bà?

⁷ Anduna, n̄ lugaluga Dii aε,
Yakubu Luda aεz̄i.

⁸ À gbèsi kè íkaekii ũ,
à gbèpukāa li íbɔ̀kii ũ.

115

Dii bé è aubarika dañgu

¹ Èe ke wámbeero Dii,
 èe ke wámbeero,
 m̀be n̄ de wà n tó b̄
 n gb̄k̄e k̄n n náane o yānzi.

² À kè dia boriin̄ è wa la
 wà be wa Ludaa kú máme?

³ Wa Ludaa kú musu,
 p̄ kè à yezin è ke.

⁴ Ā n̄ t̄aan̄ p̄i k̄n kondogio k̄n vuraa,
 gb̄ntee ɔ̄z̄ime.

⁵ Āo lé v̄i, m̄de āè yā oro,
 āo w̄é v̄i, m̄de āè guu ero.

⁶ Āo swā v̄i, m̄de āè yā maro,
 āo ȳi v̄i, m̄de āè p̄ ḡū maro.

⁷ Āo ɔ̄ v̄i, m̄de āè p̄ k̄ūro,
 āo gb̄á v̄i, m̄de āè t̄aa oro,
 āè k̄oto kekero.

⁸ Āo p̄irin̄ s̄enkpeñyome
 k̄n gb̄ kè āo n̄ náane kee n̄ p̄ingi.

⁹ Isarailin̄, à Dii náane ke!
 Àmbe a d̄nleri ũ k̄n a s̄engbangoo.

¹⁰ Aruna boriin̄, à Dii náane ke!
 Àmbe a d̄nleri ũ k̄n a s̄engbangoo.

¹¹ Dii v̄iakerin̄, à Dii náane ke!
 Àmbe a d̄nleri ũ k̄n a s̄engbangoo.

¹² Dii d̄o wa yān,
 eé aubarika dawagu.
 Ée aubarika da Isaraili boriin̄,

eé aubarika da Aruna boriinɔn,
 13 eé aubarika da a vīakerinɔn,
 né féte gběnsi.

14 Dii a bori kōare,
 apinɔ kōn a nénɔ.

15 Dii aubarika daagu,
 àmɔ kè musu kōn tɔtɛo kè.

16 Musu né Dii pómɛ,
 mɔde à tɔtɛ nà gběnteenɔnɛ n̄ ɔzĩ.

17 Èe ke gènɔ bé wè Dii táaki léro,
 kesɔ gbě kè aɔ lé yĩtenɔ.

18 Wámbe, wégɔ Dii sáabu kpaa
 zaa tia ai guro píngi.
 Aleluya!

116

Gbě kè b̄ gaa lézĩ Dii sáabukpana

1 Má ye Diizi, zaake à ma yā mà,
 à ma wiipɛnaazii mà.

2 Mégɔ à sisii ai ma wèndi lén,
 kè à swā kpàmazi yānzi.

3 Ga bà fīkāmazi yā,
 mira wāwāa tōma,
 wéetamma kōn pɔsiaao dāmala.

4 Ben ma Dii sisi ma bè:
 Dii, n yā nna, n̄ ma mì sí.

5 Dii sùu vī bensɔ à maa,
 wa Ludaa wènda vī.

6 Dii è gbāasaideenɔ dākpa,
 kè ma busa, à ma mì sì.

- 7 Ma swè, ò keke ò kpáε,
 zaake Dii yã maaa kènne.
 8 Dii, n ma bo gaa lézi,
 n wéε'i gògome, née tó ma gèn síro,
 9 Ie màgõ té n ae gbε bēεno kukiia kè.
 10 Baa kè nawēa tōma ma gõ búgubugu,
 má kpé à náane vī, ben ma yã ò.
 11 Ma bídi kè ma bè:
 Gbε píngi né egεdeenε.
 12 Bón mé fīa boo Diine
 à maaa kè à kēmεε musu píngii?
 13 Mé Dii mīsina togo sé musu,
 mé à sísió.
 14 Mé lù kè má sè Diinεno papa
 à gbēno wáa í píngi.
 15 Dii yāmarino gana bèε vīne.
 16 Dii, n yã nna, n zòblerin ma ũ,
 no gbε kè à dònzi nén ma ũ,
 n ma bo bàn.
 17 Mé kennakōo saa omma,
 mé n sísió, Dii.
 18 Mé lù kè má sè Diinεno papa
 à gbēno wáa í píngi
 19 à kpé ua Yerusalεmu guu.
 Aleluya!

117

Dii táakilena

- 1 Amoa bori píngino à Dii tó kpá,
 amoa bùsu píngi gbēno à à táaki lé,

² Zaake gbẽkεε kè à vīwao kè bíta,
 Dii náane vī gurɔ píngi.
 Aleluya!

118

Gana Dii ua kɔn sáabukenao

¹ À Dii sáabu ke, zaake à maa,
 à gbẽkεε yāana vīro.

² Isarailinɔ o:
 À gbẽkεε yāana vīro.

³ Aruna boriinɔ o:
 À gbẽkεε yāana vīro.

⁴ À vīakerinɔ o:
 À gbẽkεε yāana vīro.

⁵ Ma Dii sìsi ma nawēa guu,
 ben à wèmala à ma gba m̀èporokii.

⁶ Dii kúmao, vīa é ma kūro.
 Bón gbẽntee é fɔ à kemεε?

⁷ Dii kúmao ma dɔnlɛri ũ,
 mé ma ibεenɔ tí dɔ.

⁸ À maa wà na Diizi de
 gbẽntee náanekenala.

⁹ À maa wà na Diizi de
 gbāadeenɔ náanekenala.

¹⁰ Bori píngi lìgamazi,
 ben ma ní kaate kɔn Dii tóo.

¹¹ Aɔ lìgamazi kpa píngi,
 ben ma ní kaate kɔn Dii tóo.

¹² Aɔ fīma lán zónɔ bà,
 ben aɔ gàga lán kãe té bà,

ma n̄ kaate kōn Dii tóo.

¹³ Aō ma yīpa kpeεε, má yezi mà léε,
ben Dii dòmale.

¹⁴ Dii bé ma gbāaa ũ, à táakin meè lé,
àmbe à gò ma m̀siri ũ.

¹⁵ À ma, ponna wiii dɔ gbē maaanɔ bùran,
Dii ɔplaa zī bíta kè.

¹⁶ Dii ɔplaa kú musu,
Dii ɔplaa zī bíta kè.

¹⁷ Mé garo, mégò kuu,
mégò Dii yákenanɔ tókēε.

¹⁸ Dii ma toto maamaa,
m̀de èè tó gaa ma sero.

¹⁹ À zé maaa gbànɔ wēmε,
le mà gē mà Dii sáabu kpá.

²⁰ Dii ua zén yè,
gbē maaanɔ bé wè gēn.

²¹ Ma n sáabu kè Dii, zaake n wemala,
n gò ma m̀siri ũ.

²² Gbè kè kpéborinɔ pā kpàzi
bé à gò kpé gooda gbè m̀dee ũ.

²³ Dii bé à beee kè,
ben à kewe yābɔnsaε ũ.

²⁴ Gurɔ kè Dii d̄ien yè,
wà ponnaa ken wà ǹse ke nna.

²⁵ N yā nna Dii! N̄ wa m̀ sí!
N̄ sùu ke Dii! N̄ wa dakõre m̀innaao!

26 Aubarikadeen gbẽ kè èe mɔɔ kɔ̃n Dii tó ũ,
zaa Dii ua wée gbáake kpaanzi.

27 Diin Luda ũ, à guu pùwe.

À zà lá kpákpa àgɔ̃ téo zĩbaakerinɔzi
ai sa'oki kobano kiia.

28 Ma Ludan n ũ, mé n sáabu ke,
ma Luda, mé n tó sé lezĩ.

29 À Dii sáabu ke, zaake à maa,
à gbẽkɛɛ yãana vĩro.

119

Luda yã sɛna lezĩ

1 Aubarikadeenɔn gbẽ kè aɔ̃ kuu taari sai
wà Dii doka kũnanɔ ũ.

2 Aubarikadeenɔn gbẽ kè aɔ̃ Dii yã kũna
wà à kii wetɛ kɔ̃n nòsɛo doonɔ ũ.

3 Aɔ̃è yã kpɛgãnda kɛro,
aɔ̃ègɔ̃ té à zé guu.

4 N n ɔdɔkii òdɔawe,
lɛ wàgɔ̃ tézi kɔ̃n làakario.

5 Má yezi màgɔ̃ kú ma dɔ̃rɔa
màgɔ̃ n yãdannɛnanɔ kũna.

6 Tó má n yãdiɛnanɔ kũna píngi,
bee é tó wí ma kũro.

7 Gurɔ̃ kè méɛ n dokayã maaanɔ dadaa,
mé n sáabu kpá kɔ̃n nòsɛpuraao.

8 Mégɔ̃ n yãdannɛnanɔ kũna,
n̄ton ma tón mámmanlo.

9 Dian gɔ̃kparɛ e àgɔ̃ kuu gbãsí sai nà?
Séde à yãkɛna kɔ̃ sé kɔ̃n n yão.

10 Méɛ n kii wetɛɛ nòsɛo do,

nton tó mà zã n yãdienanɔaro.

11 Ma n yã dà ma swè guu
 ɛ màton durun kennero yãzi.

12 Aubarikadeen mmɔn Dii ũ,
 n n yãdienanɔ damɛ.

13 Dokayã kè aɔ bɔ n lénno píngi,
 mé tɔkèíne kɔn ma léo.

14 Mèè pɔnnaa ke kɔn n yãno
 lán wè ke kɔn auziki bítao nà.

15 Mèè laasuu lé n ɔɔkiia,
 ma wée kú n zénɔa.

16 Ma pɔɔ kè nna n yãdienanɔa,
 n yã é sãmaguro.

17 N yã maaa ke mɔma n zɔblerine
 ɛ màgɔ kuu wèndio, mégɔ n yã kúna.

18 N ma wée kɛme
 ɛ mà wée si yãbɔnsaenɔɛ n dokan.

19 Nibɔn ma ũ anduna guu,
 nton n yãdienanɔ utemero.

20 N dokayãno nidena baabɔre
 ma swè blè.

21 Nèè kpákè wadadeeno kè lé n kúnɔzi,
 gbè kè aɔ zã n yãdienanɔano.

22 N ma bɔ sɔsɔnan kɔn ɔɔkenyoo,
 zaake má n yãno kúna.

23 Baa kè kíneno vèè wà lé kpàkɔsɔmazi,
 ma laasuu égɔ kú n yãdannenanɔa.

24 N yãno è ma pɔɔ ke nna,
 n yã pì è lé dama.

25 Ma gɔ daena tɔɔte,

̀n ma w`endi d`akpa l`an n`i `o na.

26 Ma a y`akenano d`od`onne, ben n wemala,
̀n n y`adannenan`o dame.

27 N`to ma n `od`kiino d`o,
ma laasuu `eg`o k`u n y`ab`onsaen`o.

28 Ma p`o`o sia `a k`e b`ita,
̀n ma gba gb`aa l`an n`i `o na.

29 N`ma k`e m`onafiki z`ea,
̀n ma gba z`e ma z`e k`on n dokao.

30 Ma y`apura z`e s`e,
ma sw`e `eg`o k`u n dokaa.

31 M`a n y`an`o k`una `oplaplaa,
̀nton t`o w`i ma k`uro, Dii.

32 M`e`e w`a n y`adienan`o z`ezi,
zaake n ma l`aakari kp`aem`e.

33 Dii, ̀n n y`adannenan`o z`e `od`ame
le ma`g`o k`una ai ma w`endi l`en.

34 N`ma gba `ond`o ma`g`o n doka k`una,
ma`g`o z`i k`ea k`on n`o`se`o do.

35 N`ma da n y`adienan`o z`en,
zaake bee b`e `e k`amagu.

36 N`to ma sw`e `g`o k`u n y`an`o,
`aton t`a b`ini z`enlo.

37 N`ma w`ee go p`o p`aan`o,
̀n ma w`endi d`akpa l`an n`i `o na.

38 N`ya k`e n`i `o papa m`oma n z`o`blerin`e,
l`e k`e n`i gb`e n v`iakarin`one.

39 N`to s`o`so`na k`e m`e`e `a v`ia k`ee gomala,
zaake n dokay`an`o maa.

40 M`a ye n `od`kiizi f`a,

̀n ma w`endi d`akpa n maakee guu.

41 Dii, ̀n m`o ̀n gb`ekee keme,
̀n ma mi si lan ni o na,

42 gbasa ma ya si ma s`srila,
zaake mee n ya naane kee.

43 Nton yapura ya si ma lenlo,
zaake n yazeeden ma wee dzi.

44 Meg`o n doka kuna
ai guru pingi,

45 Meg`o te aafia,
zaake ma n odokii wete.

46 Me n yan`o o kinan`o ae,
wi e ma ku soro.

47 N yadienan`o e ke ma p`one,
zaake ma ye ya pin`zi.

48 Ma ga se n yadiena ke ma yezin`ne,
me`e laasuu le n yadannenan`a.

49 N do ya ke ni o n z`blerinen,
zaake ni to ma wee dzi.

50 Ya ke e ma laakari kpa`e ma naweakenan ye,
n legbena be e ma w`endi d`akpa.

51 Wadadeen`o e ma faboo yana sai,
baa kon beeeo me`e za n dokaaro.

52 Me`e do n dokaya ke ku zaa ziin`n,
ben a`e ma n`se yi kume, Dii.

53 Me`e po fe maamaa,
ke zaakerin`o e pa kpa n dokazi yanzi.

54 Me`e le si n yadannenan`o musu
ma kuuna anduna kekii guu.

55 N ya eg`o domagu gwav`i, Dii,
me`eg`o n dokayan`o kuna.

56 Ma yā beeenɔ kɔ̄ dɔ̄,
zaake meɛ̀gɔ̄ n ɔɔkii gwaa.

57 Dii, mbe ma baka ũ,
ma lé gbě̀ kè mé n yā ma.

58 Meè kúe kenne kɔ̄n nòseo do,
n̄ sùu kemao lán n̄ ò nà.

59 Ma a yākenanɔ laasuu lè,
ben ma ɔɔkpa n dokayānɔa.

60 Mé wā, mé gbá gáero,
le mà n yādienanɔ da.

61 Baa kè gbě̀ zaaanɔ bà fīkāmazi,
n dokayānɔ é sāmaguro.

62 Meè feɛ mà sáabu kenne lezāndo
n dokayā maaanɔ musu.

63 N vīakeri píngi gběnnan ma ũ,
gbě̀ kè aɔ̀e n ɔɔkii gwaanɔ.

64 Dii, n gbě̀kɛɛ anduna pà,
n̄ n yādienanɔ dameɛ.

65 N à maaa kè mɔma n zɔ̀blerine,
lán n̄ ò nà, Dii.

66 N̄ wéɛzɛɛ kɔ̄n dɔ̄nao dameɛ,
zaake ma n yādienanɔ si.

67 Le n̄ kpé n̄ ɔ tɔ̄ma, má sāsānameɛ,
mɔde tia sa má n yā kūna.

68 N̄ maa bensɔ n yākenanɔ maa,
n̄ n yādienanɔ dameɛ.

69 Baa kè wadadeenɔ yāsiaa nàma,
meɛ̀gɔ̄ n ɔɔkii gwaa kɔ̄n nòseo do.

70 Aɔ̄ swā gbāgbā, èe yā maro,
mɔma sɔ̄ ma pɔɔ nna n dokaa.

71 N ɔ̄tɔ̄mana kème maa,

le mà e mà n yādannenano dada.

72 Doka kè b̀ò n lén maame
de vura k̀òn kondogi b̀orò ùgbangbanola.

73 N ̀ò ma í k̀asa à ma ke,
n ma gba ̀nd̀ò mà n yādienanò dada.

74 N vīakerinò é ma e wà p̀onnaa ke,
zaake n yān ma tāmāa d̀oa.

75 Dii, má d̀õ k̀è n dokayāǹò maa,
k̀è n náane vī yānzin n ̀ò t̀õmazi.

76 Ǹ gbēkēē kemē le ma ǹòse kpáē,
lān ǹ ò m̀oma n z̀òblerinē nà.

77 Ǹ m̀ó ǹ wēnda d̀õmē le màg̀õ kuu,
zaake n dokayāǹon ma p̀onnaa ũ.

78 Ǹ t̀ó wí wadadee k̀è àõ taari k̀emē pānò k̀ū,
mapi s̀õ mé laasuu lé n ̀òd̀kiia.

79 N vīakerinò su ma kiia,
gbē k̀è àõ n yānò d̀õnò.

80 Ǹ t̀ò ma ǹòse g̀õ pura n yānò musu
le wí t̀ón ma k̀ūro yānzi.

81 Ǹ m̀isina yā e ma sẁē blee,
n yān ma ẃēē d̀õzi.

82 Ma ẃēē d̀ò n légbēnazi ai ma kpasa,
b̀oren né ma ǹòse yīi k̀ūmēē?

83 Má de lān báa b̀òkò k̀è t̀ésukpē mà bà,
baa k̀òn beeeo n yādienanò è sāmāguro.

84 M̀oma n z̀òbleri még̀õ n dāa ai b̀oremē?
B̀oren né ĩa da ma ẃētām̄marinòa?

85 Wadadeenò è ẃēē ỳõmē mà zun,
àõ yā è k̀õ sé k̀òn n dokaoro.

86 N yādienanò p̀ingi náane vī,

̀n dɔmale, zaake wèe wée tãama pãme.

87 À gò féte kè aṣé yãamao anduna guu,
mɔma sɔ méε pã kpá n ɔɔkiiziro.

88 Ñ ma wèndi dákpa n gbêke yãzi,
mé n yãno da.

89 Dii, n yã ègɔ kuu gurɔ pínɡi,
à kãsãa pεena zaa musu.

90 N náane vĩ wè kɔn wèo,
n anduna kãε, ben à kpé kuu.

91 Pó pínɡi kpé kuu gbãa n doka musu,
zaake pó pínɡi è dɔnzi.

92 Tó n dɔkan ma pɔnnaa ũ yãro,
le ma kaate ma nawēakena guu.

93 N ɔɔkii é sãmagu zikiro,
zaake à gázĩn n ma wèndi dákpa.

94 N pón ma ũ, ñ ma mì sí,
zaake ma n ɔɔkii wète.

95 Gbê zaaano e ma kpákpa wà ma de,
mɔde ma làakari kú n yãnoa.

96 Má è kè pó maa pínɡi zaka lé kuume,
mɔde n yãdienano bíta lé vĩro.

97 Má ye n dokazi à kè bíta fá,
mèègɔ laasuu leea zaa kɔngɔ ai uusie.

98 N yãdienano è tó ma ɔndɔo gɔ de ma ibεeno póla,
zaake à kú ma swèn gurɔ pínɡi.

99 Ma wéezεε de ma yãdannerino póla n pínɡi,
zaake ma laasuu ègɔ kú n yãnoame.

100 Ma ɔndɔo de mareeno póla,
zaake mèègɔ n ɔɔkiino gwaa.

101 Mèè mì kē zé zaa pínɡia

le mà e màgõ n yã kũna yãnzì.

¹⁰² Mée kē n dokayānɔaro,
zaake mbe n dāme.

¹⁰³ N yānɔ nname à kè bíta,
à nna de zóla ma lén.

¹⁰⁴ N ɔɔkii è ma gba làakari,
Bee yānzìn ma za sāsāna zé pínginzi.

¹⁰⁵ N yān fitia ũ ma gbáne,
è guu pume zén.

¹⁰⁶ Ma la dà ma sō zεo,
kè mégõ té n dokayā maaanɔzi.

¹⁰⁷ Ma wétāmmana kè bíta, Dii.
n ma wèndi dākpa lán n ò nà.

¹⁰⁸ N ma sáabukpana sí,
gbasa n n dokayānɔ dame, Dii.

¹⁰⁹ Mεεgõ ma zīnda da kari guu,
baa kōn beeo n dokayānɔ è sāmaguro.

¹¹⁰ Zaakerinɔ takutεε kpàkpame,
mɔde mée zā n ɔɔkiiaro.

¹¹¹ N yānɔn ma túbi ũ ai gurɔ píngi,
aōmbe ma pɔnnaa ũ.

¹¹² Ma swè kú n yādannenano kenaa
ai ma wèndi lén.

¹¹³ Ma za nòεplaadeenɔn,
n dokan má yezi.

¹¹⁴ Mbe ma uteki kōn ma sengbangoo ũ,
n yān ma wée ɔzi.

¹¹⁵ À gumala a zaakerinɔ
le màgõ ma Luda yādienano kũna.

¹¹⁶ Nḡõ ma kũna lán n ò nà, mégõ kuu,
nton tó tāmaa ma nero.

117 Ìn ma sé musu le mà bọ aafia,
ma wée éǵǵ pé n yādannenanọ.

118 Nèè gí gbē kè aǵ zà n yādannenaanọzi,
aǵ mọnafikikena né pāme.

119 Nèè anduna zaakerinọ kwée lán mọgbọ bà,
beee yānzin má ye n yānọzizi.

120 Ma mè è fεε n vīa yānzi,
n dokayānọ naasi vīme.

121 Ma yā kè a zéa súusu,
n̄ton ma tó ma wéetāmmarinọnero.

122 Ìn kpégaau sé mamọma n zòblerine le mà bọ maa,
n̄ton tó wadadeenọ wée tāmáro.

123 Ma wée dọ n m̀sinazi ai ma kpsa,
má sọkpa n légbēna maaazi.

124 Ìn yā kemε n gbēkεε guu,
n̄ n yādannenanọ da mamọma n zòblerine.

125 Ìn zòblerin ma ũ, ñ ma gba làakari
le mà n yānọ d̀rọ d̄s.

126 Yākena gurọọ kà, Dii,
zaake wèe bọọ n doka kpεε.

127 Má ye n yādienanọzi de vurala,
baa vura baasana.

128 Má è n ọdọkii maa,
beee yānzin sāsána zé píngi è kemerozi.

129 Ìn yānọọ demε yābọnsae ũ,
beee yānzin má kūna ma swènzi.

130 Ìn yā bọkótēna è guu puíne,
è ǹsedodeenọ gba làakari.

131 Ma lé aena, mée wesaa boo fēkuufeku, zaake
n dokayānọ nii e ma dεε.

132 Ìn aε dọma ñ sùu kemao,

lán nɛ̀ kɛ gbɛ̀ kè aɔ̀ ye n tózinɔ̀nɛ̀ nà.

133 N̄ ma da zéa lán n̄ ò nà,
n̄ton tó yā zaa ke kí blemaro.

134 N̄ ma bɔ̀ gbɛ̀ takiikerinɔ̀ ɔ̀zĩ
lɛ̀ mà n ɔ̀ɔ̀kii gwa.

135 N̄ uu were mamɔ̀ma n zòbleria,
n̄ tó mà n yádannenanò d̄s̄.

136 Wéé'i e plaa ma wéɛ̀n
kè wà n doka kũnaro yānzi.

137 Dii, n̄ maa,
n dokayānɔ̀ zé v̄i.

138 N n yānɔ̀ diɛ a zéa,
aɔ̀ náane v̄i maamaa.

139 Ma ibɛ̀ɛ̀nɔ̀ s̄ã n yān,
ben aɔ̀ yā ma kũ gbāa maamaa.

140 Wà n yā yè wà gwà à see ke v̄iɔ̀,
mamɔ̀ma n zòbleri, má yezi maamaa.

141 Póken ma ũro, wè kya kámagu,
baa kōn beeeo n ɔ̀ɔ̀kii è s̄amaguro.

142 N yāmaakɛ̀na yāana v̄iɔ̀,
n doka yāpuraa v̄i.

143 Nawéa kōn yā'ɔ̀ammao ma le,
m̄de n yádiɛ̀nanɔ̀n ma pɔ̀nnaa ũ.

144 N yānɔ̀ maa gurɔ̀ píngi,
n̄ ma gba làakari lɛ̀ màgõ kuu.

145 Mɛ̀è n sísi kōn nòsɛ̀o do Dii,
n̄ wemala, mégõ n yádiɛ̀nanɔ̀ kũna.

146 Mɛ̀è wiipenzi n̄ ma mì sí,
mégõ n yānɔ̀ kũna.

147 Mɛ̀è fɛ̀ɛ̀ idɛ̀'ide mà wii pɛ̀nzi,

n yān ma wée dozi.

148 Ii è na ma wéen gwāāvīro

le mà e mà laasuu lé n yāa yānzi.

149 N̄n ma yā ma n gbēke yānzi, Dii,

ñ ma wèndi dākpa lán n yāzedekeε de nà.

150 Gbē kè aōè lé kpaakōsōmaziinō kīimao,

mōde aō zā kōn n dokao.

151 N̄n kīimao Dii,

n yādienano pīngi yāpuraa vī.

152 Zaa gikena má dō n yāno

kè n̄ diε àgō kuu gurō pīngi.

153 N̄n ma nawēakena gwa ñ ma m̄ sí,
zaake n doka e sāmaguro.

154 N̄n zεmao ñ ma bo,

ñ ma wèndi dākpa lán n à lé gbē nà.

155 N̄n m̄sina zā kōn zaakerino,

zaake aōè n yādannenano wetero.

156 N̄n wēndaa bíta, Dii,

ñ ma wèndi dākpa lán n yāzedekeε de nà.

157 Ma ibεε kè aōè wée tāmaanō pari,

mōde méε zā n yānoaro.

158 Má ye n náanesaideeno kāziro,

kè aō n yā kūnaro yānzi.

159 N̄n gwa lán má ye n̄ dokiizi nà.

Dii, ñ ma wèndi dākpa n gbēkeε yānzi.

160 N̄n yā pīngipīngi né yāpuraame,

n dokayāno maa aō yāana vīro.

161 Gbāadeeno è wée tāma pā,

mōde n yā vīa è ma kū.

162 Mèè ponnaa ke kɔ̃n n légbēnao,
lán ma auziki bíta sèe zì guu bà.

163 Ma za mɔ̃nafikin, má ye à yāziro,
n dokan má yezi.

164 Mèègɔ̃ n táaki lee gurɔ̃ do gē̃n swεεplaplaa
kè n dokayānɔ̃ maa yānzi.

165 Gbē kè aɔ̃ ye n dokazinɔ̃ aafia bíta,
yāke è tó aɔ̃ furo.

166 Ma wée dɔ̃zi ñ ma mì sí, Dii,
mèè té n yādienanɔ̃zi.

167 Má n yānɔ̃ kūna,
zaake má yezi maamaa.

168 Mèè n ɔ̃ɔ̃kii gwa mèè n yānɔ̃ ma,
zaake ma yākena píngi kú n ɔ̃zīme.

169 Ñ tó ma wiipena n kii le, Dii,
ñ ma gba làakari lán ñ ò nà.

170 Ñ tó ma aduakena ká n kiia,
ñ ma mì sí lán n lé gbè nà.

171 N táakilena gɔ̃ da ma lén,
zaake neè n yādannenano dame.

172 Mé lè sí n légbēna musu,
zaake n yādienanɔ̃ maa píngi.

173 Ñgɔ̃ kú soruo ñ ɔ̃ dɔ̃male,
zaake ma ze kɔ̃n n ɔ̃ɔ̃kii.

174 Mée à ni dee ñ ma mì sí, Dii,
n dokan ma ponnaa ũ.

175 Ñ tó mǎgɔ̃ kuu, mégɔ̃ n táaki lee,
ñ tó n dokayānɔ̃ gɔ̃ ma kūna.

176 Ma kē zéa lán sãa kè sãã bà,
ñ mamɔ̃ma n zòbleri wete,
zaake n yādannenano e sãmaguro.

120

Kuuna yāketedeeno té

Gana Yerusalemu lè.

¹ Ma nawēakena guu ma Dii sìsi,
ben à wèmala.

² Ñ ma sí yāsiadeeno ɔzĩ
kõn mɔnafikideeno léo.

³ Mɔnafikide, Luda é kenyo dia nà?

Ke bɔn eé kennεε?

⁴ Eé wéε tamma kɔn gɔsagbāaa kà lé nnaano
kɔn sē lí sīsī wāaa.

⁵ Wāiyoo mamɔma kè má kú Mesekinɔ té,
má vεε Kedano bisakutaan.

⁶ Ma vεε à gĩ kè maama
kɔn gbē kè aɔ zà aafianno.

⁷ Vεena aafian má yezi,
mɔde tó ma yā ò, swèen aɔè fεεomazi.

121

Dii wa Dākpari

Gana Yerusalemu lè.

¹ Ma wéε dɔ sīsīno kpa,
guu kè ma dɔnle è bɔn.

² Ma dɔnle è bɔ Dii kiiame,
àmbe à musu kɔn tɔɔteo kè.

³ Eé tó n gbá sataro,
n dākpari é igoba páro.

⁴ Isarailino dākpari é igoba páro fá,
eé sɔ̄ ii oro.

⁵ Diin n dākpari ũ,
Dii denne ɔra ũ n ɔplaazi.

⁶ Ɔfãntē é n lé fãantēro,
kesõ mɔvura gwãavĩ.

⁷ Dii é n sí kisira sãnda píngia,
eé n wèndi dākpanne.

⁸ Dii é n dākpa n gana guu kōn n sunao
zaa tia ai guro píngi.

122

Dauda aduakena Yerusalemune

Gana Yerusalemu lè.

¹ Kè wà bème wà gá Dii ua,
ma pɔɔ kè nna.

² Wá zena n bĩilea sa, Yerusalemu.

³ Wà Yerusalemu kàe nanakōana gíngin.

⁴ Gwen Isaraili boriino è gēn,
borii kè Dii sè pìno.

Aōè gá Dii sáabu kpá
làn à diēñne nà.

⁵ Gwen yāgōgōrinɔ kitanɔ káen
Dauda boriino kpata kitanɔ ũ.

⁶ À aafia wée ke Yerusalemune à be:
Luda tó gbē kè aō yenziino aubarika e!

⁷ Aafia gō kú n bĩino dagura,
n gudākpaikiino gō kaena nna.

⁸ Ma gbēno kōn ma gbēnnano yānzi mé be,
Luda n gba aafia.

⁹ Dii wa Luda kpé yānzi
mé à maaa wée kenne.

123

Wéedɔna Ludazi

Gana Yerusalemu lè.

¹ Ma wée sè, mée n kii gwaa,
mmɔn kè n kpatan kú musu.

² Lán zò wée ègɔ dɔ pɔzi a bedee ɔzĩ nà
bensɔ zɔnɔgbě wée ègɔ dɔ a dazi,
len wa wée ègɔ dɔ Dii wa Ludazi le
ai à gá wa wěnda gwao.

³ Ñ wa wée gwa, Dii, ñ wa wée gwa,
zaake gběno kyakanawaguu wa kpsa maamaa.

⁴ Wa ñadarino lalandikena fɔ maamaa
kɔn wadadeeno kyakangunao.

124

Dii wa zenyodee

Gana Yerusalemu lè kè Dauda dà.

¹ Tó Dii kúwao yāro,

Isarailino o:

² Tó Dii kúwao yāro
gurɔ kè wà fɛwazi,

³ le wà wa mómɔ bɛɛ kè aɔ pɔ fɛwazi,

⁴ le aɔ dàwala lán í bíta è dańla nà,
le aɔ wa sɛɛ wà tàwao lán swa pana bà,

⁵ le aɔ wa wara lán í fɛna bà.

⁶ Aubarikadeen Dii ũ,
kè èe tó wà wa ke gyáigairo.

⁷ Wa bɔ takutɛɛn lán bāa bà,
bà kè, wa pitiríma.

⁸ Wa dɔnlɛ è bɔ Dii kiiame,

àmbe à musu kǝn tǝtǝo kè.

125

Luda gbēno kuuna aafia

Gana Yerusalemu lè.

¹ Dii náanekerinɔ de lán Zayɔn kpíi ba,
à degena vīroo, ègǝ kuu gurɔ píngi.

² Lán kpíiinɔ ligana Yerusalemuzi nà,
len Dii ligana a gbēnozi le
zaa tia ai gurɔ píngi.

³ Gbē zaaanɔ é e wàgǝ kí blee
gbē maaanɔ bùsun wàgǝ gaaro,
le gbē maaanɔ tón ɔ da zaakeranlo yānzi.

⁴ Dii, n̄ à maaa ke gbē maaanɔne,
gbē kè aǝ n̄ɔse puraanɔ.

⁵ Gbē kè aǝ zé kotina sènɔ sǝ,
Dii é n̄ wara kǝn zaakerinɔme.

Luda Isarailinɔ gba aafia!

126

Isarailinɔ suna n̄ gwena ziia

Gana Yerusalemu lè.

¹ Kè Dii wa bɔ zǝbleen à sùwao Zayɔn,
à dɛwe lán nanaa bàme.

² Wa vī kǝn yáo wa guda kè,
ben boriinɔ bèkǝne,
Dii yā bíta kèwe.

³ Dii yā bíta kèwe,
ben wée pɔnnaa kɛɛ.

⁴ Dii, n̄ suwao wa gwena ziin,

lán nɛ̀ su kɔ̀n ío gbáan nà.

⁵ Gbɛ̀ kè aɔ̀ pɔ̀ tɔ̀ kɔ̀n wéé'ionɔ̀,
adeenɔ̀ é kɛ̀ kɔ̀n gudakenaomɛ̀.

⁶ Gbɛ̀ kè b̀ò kɔ̀n ɔ̀o dɔ̀o kɔ̀n pɔ̀wɛɛo kũna,
adee é ɛara à su kɔ̀n gudakenao
kɔ̀n ése bakaaoo sɛna.

127

Pɔ̀ píngi né ludangbaame

Gana Yerusalemu lè kè Sulemanu dà.

¹ Tó èe kɛ̀ Dii bé à kpé b̀oro,
ɛ̀ndɛ̀ à b̀orinɔ̀o e zĩ p̄aa kɛɛmɛ̀.

Tó èe kɛ̀ Dii bé à wéte dàkparoo,
ɛ̀ndɛ̀ à dàkparinɔ̀o e itɛ̀ kɛɛ p̄ame.

² Fɛɛna ide'ide, daena lezãndo,
zĩb̄aab̄aakɛna p̀óblee yãnze né yã p̄ame,
zaake Dii è a gbɛ̀ yenzideenɔ̀ gba kámmabona.

³ Néǵǵgbɛ̀nɔ̀ né Dii gbaame,
nénɔ̀ né à láadame.

⁴ Lán kànɔ̀o de nà z̀ikari ɔ̀zĩ,
lɛn n g̀okparekɛgurò néǵǵgbɛ̀nɔ̀o de lɛ.

⁵ Aubarikadeen gbɛ̀ kè à gbàra panańyo ũ,
tó à ibɛɛnɔ̀ à lè ḡaalɛ, wí é à kũro.

128

Yã maaa kè Dii v̄akeri è ee

Gana Yerusalemu lè.

¹ Aubarikadeen gbɛ̀ kè Dii v̄ia v̄i
bensɔ̀ à té à zén ũ.

² Né n zĩ àre ble,
néǵǵ aubarika v̄i, néǵǵ kuu aafia.

³ N naɔ̀ éǵǵ kú n ua

lán geepi lí né'iri bà,
 n négōgbēno égō liga n teebuzi
 lán kù lí keteno bà.
⁴ Len gbē kè Dii via vīi
 ègō aubarika vī ɛ.

⁵ Zaa Zayon Dii aubarika dangu
 ai n wēndi lén.
 À tó n wée si Yerusalemu nmananale,
⁶ à tó n n dion e kōn wéeo.

Dii Isarailino gba aafia!

129

Isarailino sa zaa ona n ibeono

Gana Yerusalemu lè.

¹ Zaa wa néngo zī wà wée tàwa gèn ūgbangba.

Isarailino o:

² Zaa wa néngo zī wà wée tàwa gèn ūgbangba,

mōde wèe fō wà wa furo.

³ Wà wa kpeegura bú wì,

wà à dōro kè gbāagbāa.

⁴ Dii maa,

à gbē zaaano bà zōwe.

⁵ Gbē kè aō zà Zayonno

sokpa kpe e kōn wíyāo.

⁶ Aōgō de lán sè kè bōe kpé musu bà,

ai àgō gbā à gāga.

⁷ Eé sèkēri okū paro,

eé bakaa ke à sí yi wà da gānlo.

⁸ Gbē kè aōe gētēno tón be,

Dii aubarika daŋguro,

ke wà aubarika dańgu kōn Dii tóo.

130

Wéedona Diizi

Gana Yerusalemu lè.

¹ Zaa í lòn ma wii pè Diizi ma bè,

² Dii, ò ma yā ma,

ò swā kpá ma wiipenazi ò ma wée gwa.

³ Dii, tó nɛɛ wa durunno kɛ ò diemɛ,

Dii, dé bé eé bɔɔ?

⁴ Mbe í durunkɛnnɛna zé vī,

beee yānzin wè vīa kennezi.

⁵ Ma wée ègɔ do Diizi, mée à dāa,

à yān má sɔkpazi.

⁶ Lán gudākparino wée ègɔ do gudonazi nà,

ma wée ègɔ do Diizi deńla,

ee, à de gudākparino wéedona gudonazila.

⁷ A Isarailino, à wée do Diizi,

zaake Dii gbɛkɛɛ vī,

à m̀sina gbāaa vī papana.

⁸ Àmbe eé Isarailino bo

aɔ durunno guu píngi.

131

Nana Diizi

Gana Yerusalemu lè kè Dauda dà.

¹ Dii, ñadāna kú ma swè guuro,

mèè gbɛno gwa mà í ke pɔɔpɔɔro,

mèè ɔ ká yā kè demalaaziro,

kesɔ yā kè zĩ'ũmɛɛ.

² Lenlo! Ma a laasuu kè do,

ma a làakari kpàe
 lán né yõmiri kè kú à da ɔzĩ bà,
 ma nòse de lán né yõmiri pó bà.

³ A Isarailinɔ, a wée gõ dɔ Diizi
 zaa tia ai gurɔ píngi.

132

Dauda boriinɔ vɛɛna kpatan Zayɔn

Gana Yerusalemu lè.

¹ Dii, n tó Dauda yã gõ dɔngu
 kɔn nawɛa kè à kènɔ píngi.

² À la dà Diine,
 à lù sè Yakubu Luda gbãadeene à bè,

³ é gẽ kpénlo,
 é dae a gádoaro,

⁴ é we à igoba páro,
 é tó ii na a wéénlo,

⁵ ai à gá guu eo Diine
 à kpé dɔ Yakubu Luda gbãadeene.

⁶ Wa à baaru mà Eflata b̀usun,
 wa bɔa Yarimu bura.

⁷ Wà gá à kúkiia,
 wà kúe à tinti ae.

⁸ Dii, n fɛɛ n su n pitakiia,
 mpi kɔn n ikoke àkpatio.

⁹ N gbàgbārinɔ maakɛɛ da uta ũ,
 n yāmarinɔ guda gõ dɔ.

¹⁰ Nton m̀ikpɛɛ zu kína kè n kànero
 n z̀bleri Dauda yānzi.

¹¹ Dii sì kɔn a kuunao Daudane,

à náane vī, eé lé liero, à bè:

Mé n boriino doke ká n kpatan.

¹² Tó n boriino ma bà kuunaño yā dà,

tó aã yā kè má dànneno kūna,

aã boriino égõ vëe n kpatan guro píngi.

¹³ Zaake Dii Zayon sè,

à yezi àgõ de a vëekii ũ, à bè:

¹⁴ Guu kèn mégõ kún guro píngi,

gura kèn mégõ vëenan, zaake à ma pɔɔ gbàme.

¹⁵ Mé aubarika dan maamaa,

mé pòblee kpá à takaasideenɔa à mórúma.

¹⁶ Mé mìsina da à sa'orinone uta ũ,

ma yāmarino guda égõ dɔ.

¹⁷ Gwen mé Dauda bori kína gbāadee bon,

gwen kína kè má kà té égõ don.

¹⁸ Mé wí da à ibeenɔa,

à kífura égõ té kee à mìa.

133

Kuuna k̄so ledole guu

Gana Yerusalemu lè kè Dauda dà.

¹ À gwa lán à maa bensõ à nna nà,

tó Luda gbēnoo kuu k̄so ledole guu.

² À de lán kyakena n̄osi

kè wà kù Aruna mìa bà,

kè plà à létānkakāa ai à kà à uta léa.

³ À de lán wà be

Em̄oni kp̄ii bé èe kpaà bà Zayon kp̄iinoa.

Gwen Dii a aubarikadanguna dien

wèndi kè eé yāaroo ũ.

134

Dii sáabukpana gwāavĩ

Gana Yerusalemu lè.

- ¹ A Dii zĩkerino,
à Dii sáabu kpá a píngi,
amɔa kè ée zĩi keε Dii ua gwāavĩno.
² À a ɔɔ sé musu Dii kúkii kpa,
à à sáabu kpá.

³ Zaa Zayɔn Dii aubarika daagu,
àmbe à musu kɔn tɔɔteɔ kè.

135

Dii táakilena

- ¹ Aleluya!
À Dii tó bɔ!
À Dii sáabu kpá, amɔa à zĩkerino!
² Amɔa kè eè zĩi ke wa Dii beno,
a gbě kè eègɔ zena wa Luda uano.
³ À Dii tó bɔ, zaake à maa,
à à táaki lé, zaake beee bé à nna.
⁴ Dii Yakubu boriino sè a pɔ ũ,
à Isarailino diε a gbě yenzideeno ũ.
⁵ Má dɔ kè Dii bíta,
wa Luda bé à de tãanɔla n píngi.
⁶ Dii è yã kè à yezi ke
musu kɔn tɔɔteɔ,
ísiaano guu kɔn a lɔno.
⁷ È tó lou sisi ai anduna lézekiia,
è tó lou ma kɔn à pinao,
è bɔ kɔn zàga'íao a pókækiin.

⁸ À Igipiti dauduno dède
kõn pókãde né káakuno píngi.

⁹ À sèedano kõn dabuyãno kè Igipiti,
à wée tà Fili'aunaa kõn a ìbano n píngi.

¹⁰ À boriino kàate pari,
à kína gbãadeeno dède,

¹¹ Amorino kí Siõ
kõn Basã kí Oguo
kõn Kanaa bûsu kínano n píngi.

¹² À n bûsu sî à kpà
a gbě Isarailinõa túbi ũ.

¹³ Dii, n tó ègo kuu guro píngi,
Dii, n yã égo do gbẽnõn ai wa boriia.

¹⁴ Zaake Dii é tó a gbẽnõ bõ maa,
eé a zòblerino wẽnda gwa.

¹⁵ Boriino n tãano pì kõn kondogio kõn vurao,
gběntee ɔzĩinõme.

¹⁶ Aõ lé vī, mɔde aõè yã oro,
aõ wée vī, mɔde aõè guu ero,

¹⁷ aõ swã vī, mɔde aõè yã maro,
aõè wesaa boro.

¹⁸ Aõ pìrinõ sēnkpeńyome
kõn gbě kè aõ ténzino n píngi.

¹⁹ Isarailino, à Dii sáabu kpá!
Aruna boriino, à Dii sáabu kpá!

²⁰ Levi boriino, à Dii sáabu kpá!
Dii vīakerino, à Dii sáabu kpá!

²¹ Aubarikadeen Dii ũ zaa Zayõn,
àmõ kè kú Yerusalemu.
Aleluya!

136

Dii sáabukena

- 1 À Dii sáabu ke, zaake à maa,
à gběkeε yāana vīro.
- 2 À Luda kè de tāanola sáabu ke,
à gběkeε yāana vīro.
- 3 À Dii kè de diinola sáabu ke,
à gběkeε yāana vīro.
- 4 Àmbe è dabuyā bitano ke ado,
à gběkeε yāana vīro.
- 5 À musu kè kōn a ɔndɔɔ,
à gběkeε yāana vīro.
- 6 À tɔɔte kàe í musu,
à gběkeε yāana vīro.
- 7 À pógupuri bitano kè,
à gběkeε yāana vīro.
- 8 À ɔfāntē kè à kí ble fāantē,
à gběkeε yāana vīro.
- 9 À mɔvura kōn sɔsɔnenɔ kè aɔ kí ble gwāavī,
à gběkeε yāana vīro.
- 10 À Igipiti daudunɔ dède,
à gběkeε yāana vīro,
- 11 À Isarailinɔ bɔde ní té,
à gběkeε yāana vīro.
- 12 À a gāsā pòro kōn a iko gbāaaɔ,
à gběkeε yāana vīro.
- 13 À Isia Tēaa zòkōre plaa,
à gběkeε yāana vīro.
- 14 À tò Isarailinɔ gète à dagura,
à gběkeε yāana vīro.
- 15 À Fili'auna kōn a zìkpεenɔ kà Isia Tēaan,

à gbě̀kεε yāana vīro.

16 À dò a gbě̀nɔne aε gbáan,

à gbě̀kεε yāana vīro.

17 À kí bítanɔ lè à nè,

à gbě̀kεε yāana vīro.

18 À kí gbāadeenɔ dède,

à gbě̀kεε yāana vīro.

19 Amɔrinɔ kí Siṣ,

à gbě̀kεε yāana vīro.

20 Kṣn Basā kí Oguo,

à gbě̀kεε yāana vīro.

21 À ǹ b̀usu s̀i à gba d̀ao,

à gbě̀kεε yāana vīro.

22 À kpà a z̀òbleri Isarailinɔa t̀ubi ũ,

à gbě̀kεε yāana vīro.

23 À d̀o wa yān wa gwena zaaan,

à gbě̀kεε yāana vīro.

24 À wa b̀o wa ibεεnɔ ɔzĩ,

à gbě̀kεε yāana vīro.

25 È p̀óblee kpá p̀ó sānda ṕingia,

à gbě̀kεε yāana vīro.

26 À Luda Musude sáabu kε,

à gbě̀kεε yāana vīro.

137

Z̀izɔnɔ w̄iipεna

1 Kε wa v̄εε Babilɔnu swaanɔ saε,
Zayɔn yā d̀òwagu, ben wa ́o d̀ò.

2 Wa wa m̀oɔnɔ tò logona swagbara línɔa gwe.

3 Gwen gbḕ kè aṣo wa k̀unanɔ bè wà lè sír̄ne,
wa wéetāmmarinɔo yezi wà k̄k̄o óne,

wà Zayon lèno doke síne.

⁴ Dian wé Dii lèno sí nà
bori pāndenò būsū guuu?

⁵ Tó n yā sāmāgu Yerusalemu,
ma ɔplaa ga.

⁶ Tó Yerusalemu yā e dɔmaguro,
tó méé à dié ma pɔnnakena mì úro,
ma néne nae.

⁷ Dii, n dɔ yā kè Edomunoo kèn
zī kè wà yā mò Yerusalemune
aɔ bè: À gbě à dae,
à gbě à dae māmman.

⁸ Babilonudeenò né pó kaatenanome!

Aubarikadeen gbě kè eé yā kè á kèwee fīa boaree ũ,

⁹ kè eé a néno kūkū à n pá gbèa.

138

Dii sáabukpana à gběke yānzi

Dauda lè.

¹ Mé n sáabu kpá kɔn nòseɔ do,
mé n táaki lé gbãadeenò ae.

² Mé kúe mà ae dɔ
n kpé kè kú adona kpa,
mé n tó bɔ n gběke kɔn n náanɔ yānzi,
zaake n n tó kɔn n yāo sè lei de pó píngila.

³ Kè ma n sisi, n wemala,
n ma kù ke gbāaa, n ma swè kpáe.

⁴ Tó anduna kínano yā kè n ò mà,
aɔ n sáabu kpá n píngi, Dii.

⁵ Aɔ lè sí Dii yākenanò musu,
zaake Dii gakui bíta.

⁶ Baa kōn Dii kuunamusukεεo,
 è gbě kēsānanɔ wēnda gwa,
 è wée pā gbě kè aɔɔe daa wà kànɔla.

⁷ Baa tó wétāmma ligamazi,
 nèè ma wēndi dākpa,
 nèè ma ibεεnɔ pɔfē kpáε,
 nèè ma mì sí kōn n gāsā gbāaaο.

⁸ Dii é yā kè à ò papamε.
 Dii, n gběkεε yāana vīro,
 ñton mamɔma kè n ma kεε tóro.

139

Dii yā sānda píngi dō

Dauda lè.

¹ Dii, n ma yā gwàgwa ñ dō,

² ñ ma vēena kōn ma fεεnao dō,
 zaa zāazā ñ ma laasuunɔ dō.

³ Nèè ma taa'ona kōn ma daεnao tàasi kε,
 n kō dō kōn ma yānɔ píngi.

⁴ Lε yā kpé à bɔ ma lén,
 Dii, ñ dō sānsān.

⁵ Ñ ligamazi kpεε kōn aεo,
 n ɔɔ kúmala.

⁶ Dōna beee demε dabuyā ūmε,
 à demala, ma ñndō e káaro.

⁷ Mán mé gán mà kē n Ninia?

Mán mé bàa sí mà gán mà koranzii?

⁸ Tó ma fεε ma gaa musu, ñ kú gwe!

Tó ma daekii kè gèwāan, ñye gwa!

⁹ Tó ma fεε ma gaa ɔfāntēbɔε kpa,
 tó ma gaa vēε ísia baa ɔfāntēgēkpen kpa,

10 baa gweme má na n ɔzĩ,
négõ ma kũna n ɔplaaɔ.

11 Tó ma bè gusiaa damala,
ke gupuraa kè ligamazii li gwãavĩ ũ,
12 guu ègõ siannero,
gwãavĩ ègõ dennε lán fãantẽ bàme,
gupura kɔn gusiaao ègõ sɛnkpenneɛ.

13 Mbe n ma guu kè,
n ma í kàsa ma da gbεεεn.

14 Ma sáabu kè kɛnnε ma kena naasi vĩ
bensõ à yãbɔnsae vĩ.

N yãkenano è bɔ í sae,
má dõ sãnsãn ma nɔsɛn.

15 Gurɔɔ kè n ma í kàsa né'iso guu,
ma wá kee utenannero.

Kè ma mè e lii asii guu gwe,

16 n wée sɔ ma négberεε.

Lán n ma gurɔɔ diε nà píngi,
à lé kú n takadan
zaale à kee e naaro.

17 Luda, n laasuu bèε vĩme maamaa,
à lé vĩro fá!

18 Tó má yezi mà naro,
aɔɔ pari de bùsu'aatēla.

tó ma vu,
mèègõ kúnyo ai tia.

19 Luda, tó né gbē zaaano dede dé?

À gumala a gbēderino!

20 N ibεεno è n yã o kɔn nɔsε zaaao,
n tó bèε vĩ n lénlo.

21 Dii, mɛ̀ɛ̀ za gbɛ̀ kɛ̀ aɔ̃ zanguunɔ̃nloo?

Mɛ̀ɛ̀ gí gbɛ̀ kɛ̀ aɔ̃ fɛ̀enzinɔ̃ kázi.

22 Má yáke víńńero, se zangu,
mɛ̀ɛ̀ ń diɛ ma ibɛ̀enɔ̃ ũmɛ.

23 Luda, ń ma gwagwa ń ma nòsɛ dɔ̃,
ń ma yɔ̃ ń ma gwa ń ma laasuu dɔ̃.

24 ń gwa tó má laasuu zaa ke ví,
ń ma da zé kɛ̀ ègɔ̃ kuu gurɔ̃ píngia guu.

140

Aduakɛna gbɛ̀ zaaanɔ̃ musu

Dauda lè.

1 Dii, ń ma sí gbɛ̀ zaaanɔ̃,
ń ma dákpá gbɛ̀ pāsĩnɔ̃ yānzi.

2 Aɔ̃è yā zaaa laasuu lé ń swèè guu,
swèen aɔ̃ègɔ̃ wɛtɛɛ gurɔ̃ píngi.

3 Aɔ̃è ń lé kɛkɛ lán mlè bà,
aɔ̃ légbɛ né pitigoo sɛwɛɛmɛ.

4 Dii, ńton tó gbɛ̀ zaaanɔ̃ ɔ̃ namaro,
ń ma sí gbɛ̀ pāsĩnɔ̃,
aɔ̃è lé kpakɔ̃sɔ̃ le wà ma pǎɛ.

5 Wadadeenɔ̃ wèɛ yɔ̃mɛ,
aɔ̃ takutɛɛ kpàkpamɛ,
aɔ̃ bà kpàmɛ zén.

6 Dii, ma bènne: Ma Ludan n ũ,
ń swá kpá ma wēnda wiiizi, Dii.

7 Dii Luda, ma m̀siri gbāaa,
mmɔ̃n kè nèè ɔ̃ kúmala z̃ilan,

8 ńton tó gbɛ̀ zaaanɔ̃ ń pɔ̃yezi zé ero,
Dii, ńton tó aɔ̃ lékpakɔ̃sɔ̃na kɔ̃ séro.

⁹ Gbē kè aṣo ligamaziinᵒ,
yā zaaa kè aṣo ma kpákpaao wí n musu.

¹⁰ Téyᵒ wāaa kúmma, wà n zu tén,
aṣ si wèe kè aṣé bᵒnloo guu.

¹¹ Nton tó gbēyakarino zekii e anduna guuro,
n tó kisira gᵒ gbē pāsino wεε zena sai.

¹² Má dᵒ kè Dii è yā nnaa kpá wēndadeenᵒa,
è yā kεkε takaasideenᵒne a zéa.

¹³ Yápura, gbē maaano é n tó bᵒ,
nᵒsεpuradeenᵒ égᵒ kú n aezĩ.

141

Misina aduakena

Dauda lè.

¹ Dii, mée wii pεenzi, n ke kpakpaa,
tó ma n sisi, n swā kpá ma yāzi.

² N tó ma aduakena ká n kiia
lán tuaetiti tésukpε bà.

N tó ma o dᵒna musu gᵒ denne
sa uusie ona ũ.

³ Dii, n léso dame ma léne,
n tó mà a lé fᵒ.

⁴ Nton tó yā zaaa ma swè gáero,
ε mᵒton kakᵒa kᵒn zaakerino
n yāzaakena guuro,
ε mᵒton n pᵒ nnaano bleńyoro.

⁵ Tó gbē maaa ma ε, à gbēkεe kēmeme!
Tó à kpákēmazi, mé gíziro,
nósi kᵒn a kpèome.

Meègᵒ adua kεε baabore

le gbẽ zaaano yãkena gboro.

⁶ Tó wà ñ gbãadeeno kà s̄is̄igoo w̄een,
zaakerino é sí kè ma yã bé à nna.

⁷ Lán wè yàka para à bùu fãakõa nà,
len aõ wá égõ fãakõana ñ mirawee léa le.

⁸ Dii Luda, m̄be ma w̄ee d̄onzi,
ma nanzi, ñton ma kpá gaaziro.

⁹ Ñ ma bo takutee kè wà kpàkpameenon,
bà kè zaakerino kpàkpamee p̄ino.

¹⁰ Ñ tó gbẽ zaaano si ñ z̄inda bà guu,
mapi s̄õ mé ḡete aafia.

142

Aduakena gb̄eween

Dauda aduakena gur̄o kè à kú gb̄eween.

¹ M̄ee ó gbãaa d̄oo Diine,
m̄ee w̄enda wii p̄ee Diizi.

² M̄ee ma yã'õamma boene,
m̄ee ma naw̄akena t̄ok̄ene.

³ Tó ma n̄õse yàka búgubugu,
m̄be neégõ ma tá k̄ese d̄õ.
Wà takutee kpàkpame ma z̄én.

⁴ Ñ w̄ee sé ñ ma opla gwa,
gb̄eke è ma yã daro.
Má nakii v̄i d̄oro,
gb̄eke è ma aafia gbekaro.

⁵ Dii, m̄ee wii p̄eenzi ma bè:

M̄be ma utekii ũ,
m̄be ma baka ũ andunan.

⁶ Ñ swã kpá ma wiipenazi,

zaake ma gõ múkumukume.
 Ñ ma sí gbě kè aõoe pεεεmaziinõa,
 zaake aõ gbãaa demala.
 7 Ñ ma bõ kagurakena kèkiin,
 ε mà n tó bõ,
 gbasa gbě maaano ligamazi
 kè n yã maaa kème yãnze.

143

Kuuna ibεεno ɔzĩ aduakena

Dauda lè.

1 Dii, ñ ma aduakena sí,
 ñ swã kpá ma wēnda wiizi,
 ñ wemala n náane kōn n maaao yãnze.

2 Ñton yãkpaε ke kōn mamõma n zòblerioro,
 zaake gběkee taari sai n kiïaro.

3 Ma ibεε pèεma à ma ε,
 à tò má kú gusiaan
 lán gbě kè gà zaa gikena bà.

4 Ben ma nòse yàka búgubugu,
 ma kã gà.

5 Yã ziziino dõmagu,
 meè laasuu lé n zĩkenanõa,
 meè n yãkenano wàari pá.

6 Ma a ɔɔ donzi,
 meè n ni deε lán gukori è í ni de nà.

7 Ñ wemala kpakpaa Dii,
 ma yèε vĩ dõro.

Ñton mìkpeε zumero,
 ε màton gõ lán gbě kè aõ sì gèwãanno bàro.

⁸ Ì n gbêkêe ɔɔamɛ kɔngɔ,
 zaake mbe má n náane ví.
 Ì ma da zé kè de mà séa,
 zaake mbe ma swè tà n kiia.

⁹ Ì ma sí ma ibeɛnɔa, Dii,
 mbe ma nanzi.

¹⁰ Mbe ma Luda ũ,
 ì n pɔyeziyã damɛ.

Ì tó n Nini maaa dɔmɛ aɛ gusararaan.

¹¹ Ì ma wèndi dākpa n tó yānzi, Dii,
 ì ma bɔ yã'ɔamma guu n maaa yānzi.

¹² Ì ma ibeɛnɔ kaate n gbêkêe yānzi,
 ì ma zangurinɔ dede ñ píngi,
 zaake n zɔblerin ma ũ.

144

Aduakena mĩsina yã musu

Dauda lè.

¹ Aubarikadeen Dii ma gbèsi ũ,
 è zìkana dadamɛ,
 è ma ɔɔ tòto kɛ zìkana yānzi.

² Àmbe ma utekii ũ, è gbêkêe kemɛ,
 à de ma zeki gbãaa ũ, è ma mì sí.
 À de ma sɛngbango ũ kè mɛè nazi,
 è tó boriinɔ mì siemɛ.

³ Dii, bón gbēntee ũ
 kè à yã ègɔ dɔnguu?
 Bón à ũ kè nɛè làakari dɔa?

⁴ Gbēntee de lán kàsa kpíi bàme,
 à wèndi è gēte lán ɔra bà.

⁵ Dii, ì musu naɛ ì pita,

145

Dii táakilena a maakena yānzi

Dii táaki kè Dauda lè.

¹ Mé n táaki lé, ma Luda ma Kína,
mégõ n tó bõo guro píngi.

² Mégõ n sáabu kpaa lán guu e dõo nà,
mégõ n táaki lee yāana sai.

³ Dii bíta, à kà wà à táaki lé,
à bítake lé vīro.

⁴ Kpàenõ é n yākenanõ sáabu kpá Wurenõne,
aõé n yābitakenanõ kpàakpa ke.

⁵ Aõé n maake bíta gakuide yā o,
mé n yābonsaekenanõ laasuu lé.

⁶ Aõé n yākena naaside gbāa yā o,
mé n bítakee tōkēńne.

⁷ Aõé n maake bíta baaru kpá,
aõé guda ke n yāzedekenanõ yānzi.

⁸ Dii sùu vī kōn wēndaaõ,
è põ fē kpaaro, à gbēkeee vī bíta.

⁹ Dii è à maaa ke baade píngine,
è a pó kè à kènõ wēnda gwa ń píngi.

¹⁰ Pó kè ń kènõ é n sáabu kpá ń píngi,
n yāmarinõ é n tó sé lezĩ, Dii.

¹¹ Aõé n kpata gakuì gari ke,
aõé n iko gbāa yā o,

¹² Le gbē píngi n yābitakenanõ dõ
kōn n kpata maa gakuide yāo.

¹³ N kpata né kpata yāanasaimè,
négõ de kí ũ ai wa boriia.

Dii náane vī yā kè à ò píngi musu,
à sùu vī kōn pó kè à kènõ ń píngi.

14 Dii è gbě kè aṣṣe lẹẹno kũ,
è gbě kè nawěa tòmmano fẹ.

15 Pó píngi wée donzi,
nẹè póblee kpámma à gurṣṣa.

16 Nẹè ọ porońne pó mómma,
nẹè pó píngi poyezi bókṣṣe.

17 Dii yákenanṣṣ maa píngi,
à gběkẹe vī a yā píngi kena guu.

18 Dii kī kōn a sīsirino ń píngi,
gbě kè aṣè à sísi kōn yāpuraanon.

19 È a vīakerino poyezi bókṣṣeńne,
è ń wiipena ma à ń mì sí.

20 Dii è gbě kè aṣṣ yeaziino dākpa ń píngi,
mṣde eé zaakerino kaate.

21 Dii táakilena égṣṣ da ma lén,
pó píngi gṣṣ à tó kè kú adona bṣṣ guro píngi.

146

Dii làakaridṣṣa wěndadeenṣṣa

1 Aleluya!

Ma swě, ń Dii táaki lé.

2 Mэгṣṣ Dii táaki lẹe ai ma wěndi lén,
mэгṣṣ lè sii ma Ludane ai ma kuuna lén.

3 Àton náane ṣṣ gbāadeenṣṣaro,
mīsina kú gběntee kiiaro.

4 Tó aṣ wěndi tà, aṣè ẹara wà gě bṣṣsun,
zī beean yā kè aṣṣe pẹeà è yāa.

5 Aubarikadeen gbě kè Yakubu Luda de à donleri
ũu ũ,

kè à wée dɔ Dii a Ludazi,
 6 musu kɔn tɔɔteo Kèri,
 ísia kɔn pɔ kè kú à guunɔ pínɡi.
 Dii náane vĩ gurɔ pínɡi,
 7 è yā sí kɔn gbě kè wée gbāaa mɔɔńnenɔ,
 è pɔblee kpá nɔaderinɔ.
 Dii è bà poro gbě kè aɔ yinanɔ,
 8 Dii è vianɔ wée wěńne,
 Dii è gbě kè nawěa tòmmanɔ fεε,
 Dii ègɔ ye gbě maaanɔzi.
 9 Dii è bɔamɔnɔ gwa,
 è ɔ da gyaanɔnɔa kɔn tonenɔ,
 mɔde è zé yākɔte gbě zaaanɔne.
 10 Dii ègɔ kí blee gurɔ pínɡi,
 Zayɔndeenɔ, a Luda ègɔ kuu ai a boriia.
 Aleluya!

147

Pɔ pínɡi kú Luda ɔzĩ

1 Aleluya!
 Lèsina wa Ludane maa,
 à nna bensɔ à kɔ sio wà à táaki lé.
 2 Dii e Yerusalemu fεεε dɔ,
 èe Isaraili zizɔnɔ kaakɔa, èe εara à suńyo.
 3 È gbě kè aɔ nɔse yàkanɔ làakari kpáéńne,
 è ń bò pípińne.
 4 À sɔɔnɔnɔ lé dɔ,
 è ń baade sísi a tɔa.
 5 Wa Dii bita, à iko vĩ maamaa,
 à ɔndɔ lé vĩro.
 6 Dii è zĩndabusarinɔ gba gbāaa,

mɔde è ɔ tɔ̄ zaakerinɔa ai tɔ̄tɛa.

7 À lè sí Diine kɔ̄n à sáabukenao,
à wa Luda táaki lé kɔ̄n mɔ̄ɔɔ.

8 È tó lou sisi,
è tɔ̄tɛ gba lou,
è tó sè bɔe s̄is̄inɔa.

9 È póblee kpá nòbɔnɔa
kɔ̄n gbáa kánkána nénɔ, tó aɔ̄e wii pɛɛ.

10 Èe ke s̄ɔ gbāakeɛ bé è káneɔ,
èe ke ḡɔsagbāakeɛ bé è kenɛɔ.

11 Gb̄ɛ kè aɔ̄ à v̄ia v̄iinɔ bé è káne,
gb̄ɛ kè aɔ̄ wée dɔ à gb̄ɛkɛɛzinɔ.

12 Yerusalemudeenɔ, à Dii tó bɔ,
Zayɔndeenɔ, à a Luda táaki lé.

13 Zaake è aubarika daagu,
è a wéte b̄iilenɔ gbāaa kaaraare.

14 È a gba aafia ai a b̄usule lén,
è póbɔri maaa kpáawa à mɔ́awa.

15 È yā o à kpāsā tɔ̄tɛne,
à yā è ká ḡɔ̄ḡɔ̄.

16 È tó loughɛ kwé púu lán buu bà,
è tó kpíi kpá lán túbu bà,

17 è loughɛ fā lán gbèkɔ̄sɔ bà.
Dé bé eé f̄ɔ̄ à ze à ãa ȳlizi?

18 È yā o à kpāsā, loughɛ è yó,
è ãa gbare, à í è bàa lé.

19 È tó Yakubu boriinɔ ḡɔ̄ a yā d̄ɔ̄,
è doka kè a dienɔ da Isarailinɔne.

20 Èe beee ke bori pānde kenɛɔ,

aõo à yādienanõ dõro.
Aleluya!

148

Dii pò kè à kènõ à táakilena

¹ Aleluya!

À Dii táaki lé, à bēdeenõ,
à à táaki lé zaa musu!

² À à táaki lé, à malaikanõ a píngi,
à à táaki lé, à ibanõ a píngi!

³ À à táaki lé, ɔfāntē kōn mɔvurao,
à à táaki lé, sɔsɔne ínnaanõ píngi!

⁴ À à táaki lé, bātuma musumusu pónõ
kōn í kè da ludambēelaanõ.

⁵ Aõ Dii tó bõ,
zaake à yā ò, ben aõ kuu.

⁶ À n pēpē n pékiia
le aõgõ kú gwe gurõ píngi,
à doka diēñne, aõé fõ wà vīàlaro.

⁷ À Dii táaki lé, pò kè kú tɔɔtenõ,
kpò gbèntēnõ kōn ísia lònõ,

⁸ kōn loupinao kōn loughɛo kōn lousisinao
kōn zàga'íã kè è mì sie à yāneõ,

⁹ kōn kpíiinõ kōn sīsīnõ píngi
kōn lí né'irinõ kōn sida línõ píngi,

¹⁰ kōn nòbɔsētēnõ kōn pókādeenõ píngi
kōn pótāa'onkuseanõ kōn bāanõ,

¹¹ kōn anduna kínanõ kōn boriinõ píngi
kōn kínēnõ kōn bùsu gbāadeenõ n píngi,

¹² kōn gōkparenõ kōn nɔkparenõ n píngi,
gbēnsi né féte.

13 Aõ Dii tó bɔ,
 zaake à mèn doo tó bé à bíta,
 à gakui de musu kɔn tɔtɛo pɔla.

14 À kí kà a gbɛnɔnɛ,
 kè à yāmarinɔ è à táaki lé,
 Isaraili kè aõ kɔionɔ.
 Aleluya!

149

Dii gbɛnɔ yákpækɛna kɔn boriinɔ

¹ Aleluya!

À lè dufu sí Diinɛ,
 à à táaki lé à gbɛnɔ kakɔana guu.

² Isarailinɔ pɔɔ ke nna n Kèria,
 Zayɔndeennɔ pɔnnaa ke kɔn n kinao.

³ Aõ ɔ wā wà à tó bɔ,
 aõ à táaki lé kɔn mɔrɔɔ kɔn sɛgɛsɛgɛo.

⁴ Zaake Dii gbɛnɔ yā è kánɛ,
 è mìnina fùra kú zĩndabusarinɔnɛ.

⁵ Dii yāmarinɔ pɔnna wii pé n zĩblena yānzi,
 aõ guda dɔ n daɛbɔ musu.

⁶ Luda táakilɛna gɔ da n lén,
 fɛɛda kraplaplaaa gɔ naa n ɔzĩ,

⁷ ɛ aõ gɛɛ boo boriinɔa,
 aõ wée tão bùsu píngi gbɛnɔa,

⁸ ɛ aõ n kinao yiya kɔn m̀kyakoonɔ,
 aõ m̀gata ká n wɛɛnɛnɔa,

⁹ ɛ aõ yā dańla lán à kɛna takada guu nà.
 Gakui kè Dii yāmarinɔ é een gwe.

Aleluya!

150

Dii táakilena

¹ Aleluya!

À Luda táaki lé à kúkiia,
à à táaki lé bàtuma bíta guu.

² À à táaki lé à gbãake yãnze,
à à táaki lé kè à bíta deńla yãnze.

³ À à táaki lé kɔn kākākipenaο,
à à táaki lé kɔn mɔrɔo kɔn kungidio.

⁴ À à táaki lé kɔn gǎgǎo kɔn ɔwǎnaο,
à à táaki lé kɔn googeo kɔn kureo.

⁵ À à táaki lé kɔn sègèpanaο,
à à táaki lé kɔn sègè ó gbãaaο.

⁶ Pó bēe píngi, à Dii táaki lé!
Aleluya!

Luda yá takada kǝn Bokobaru yǎo
The New Testament and portions of the Old Testament
in the Bokobaru language of Nigeria

copyright © 2005 SIM International

Language: Bokobaru

Translation by: SIM

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-09-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

c31548a1-5316-53c2-be42-674e0e4c5ae5